

Raport ESG

2022

MOBRUK

www.mobruk.pl

Spis treści

List Prezesa Zarządu	4
-----------------------------------	----------

Zarządzanie i ład korporacyjny	6
---	----------

Działalność Grupy Mo-BRUK	7
--	----------

• Model biznesowy.....	7
• Opis procesów.....	9
• Zakłady Mo-BRUK.....	12
• Struktura zarządcza.....	14
• Skład i kompetencje Zarządu.....	15
• Kompetencje Zarządu w odniesieniu do oddziaływania organizacji na gospodarkę, środowisko i społeczeństwo.....	17
• Komitet audytu.....	18
• Kluczowe wyniki.....	19
• Prowadzone i planowane inwestycje, ulepszenia i modernizacje.....	21

Innowacyjność i działalność badawczo-rozwojowa	23
---	-----------

• Centrum Badawczo-Rozwojowe (B+R).....	24
---	----

Podejście do zrównoważonego rozwoju	26
--	-----------

Etyka w działalności	32
-----------------------------------	-----------

• Wartości Mo-BRUK.....	32
• Zapobieganie korupcji oraz konfliktowi interesów.....	33
• Anonimowe zgłaszanie naruszeń.....	35

Współpraca z interesariuszami	36
--	-----------

• Interesariusze oraz sposoby ich angażowania.....	36
• Członkostwo w organizacjach.....	38

Pytania i odpowiedzi	39
-----------------------------------	-----------

Pracownicy	40
-------------------------	-----------

Zatrudnienie i warunki pracy w Grupie Mo-BRUK	41
--	-----------

• Struktura zatrudnienia.....	41
• Podejście do wynagradzania pracowników.....	44

Rozwiązania z zakresu BHP	49
--	-----------

• Zapobieganie zagrożeniom w obszarze BHP.....	49
• Zaangażowanie pracowników.....	53
• Ryzyko urazów i pogorszenia zdrowia.....	55

Pytania i odpowiedzi	57
-----------------------------------	-----------

3

Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ 58**Odpady jako zasoby** 59**Produkty przetwarzania odpadów** 61

- Korzyści związane z wykorzystaniem RDF: 62
- Studium przypadku – wytwarzanie pary technologicznej z odpadów 62
- Odbiorcy RDF 63
- Studium przypadku – inwestycja w zakładzie w Karsach i Jedliczu 63

Redukcja składowania odpadów 64**Spalanie odpadów w kontekście polityki energetycznej Polski** 66**Spalanie odpadów a polityka energetyczna Polski** 69

- Studium przypadku – wykorzystanie RDF przez elektrociepłownię Fortum z Zabrze 69
- Proces przetwarzania bomby ekologicznej 73
- Studium przypadku – współpraca z miastem Gorlice 74

Pytania i odpowiedzi 75

4

Zagadnienia środowiskowe 76**Zgodność z regulacjami środowiskowymi, zapobieganie nadużyciom, łamaniu prawa i regulacji dotyczących ochrony środowiska** 77

- Przetwarzanie odpadów a środowisko 78

Emisje gazów cieplarnianych oraz sposoby ich redukowania, dążenie do niskoemisyjności 80

- Ryzyka klimatyczne 82

Odpowiedzialność w zarządzaniu zasobami 83

- Surowce 83
- Energia 84
- Woda 85
- Ścieki 87
- Odpady 88

Pytania i odpowiedzi 97

5

O raporcie 98**Informacje o raporcie i analiza istotności** 99**Indeks treści GRI** 101

” Szanowni Państwo,

przedstawiamy drugi raport ESG naszej Grupy. Cieszymy się, że kolejny rok z rzędu możemy dzielić się z interesariuszami przekrojowymi informacjami dotyczącymi naszej działalności, ze szczególnym odniesieniem do kwestii zrównoważonego rozwoju.

Zarządzanie odpadami jest wciąż dużym wyzwaniem – zwłaszcza przekształcanie gospodarek na te o obiegu zamkniętym. Jako Grupa Mo-BRUK jesteśmy liderem przetwarzaniu odpadów przemysłowych, głównie niebezpiecznych, co pozwala nam w znaczącym stopniu wspierać działania innych podmiotów w tym zakresie.

W 2022 roku skupiliśmy się przede wszystkim na wdrażaniu nowoczesnych technologii w naszych zakładach oraz minimalizowaniu ilości składowanych odpadów. Odzyskujemy z nich energię oraz tworzymy wartościowe produkty – paliwo alternatywne i kruszywo sztuczne. W ten sposób ograniczamy zanieczyszczenie środowiska. W ostatnich latach zyskaliśmy pozycję lidera w branży przetwarzania odpadów przemysłowych w Polsce, a także przyczyniliśmy się do zbliżenia polskiej gospodarki do modelu gospodarki cyrkularnej, szczególnie w kwestii odpadów niebezpiecznych.

Mo-BRUK nieustannie dąży do osiągnięcia najwyższych standardów zrównoważonego rozwoju na każdym poziomie Grupy. Bezpieczeństwo pracowników pozostaje dla nas priorytetem, dlatego postawiliśmy na rozwój działań związanych z BHP oraz zadaliśmy o doskonalenie komunikacji tych kwestii wewnątrz organizacji. Szczególnym osiągnięciem w 2022 roku był brak wystąpienia urazów i pogorszenia stanu zdrowia związanych z pracą – dotyczy to wszystkich pięciu zakładów.

Grupa stoi ona w obliczu ważnych wyzwań, zarówno w zakresie własnego rozwoju, jak i zmian regulacyjnych, które mogą istotnie wpłynąć na naszą działalność. Obserwujemy trendy i kierunki działań Unii Europejskiej we wdrażaniu programu Europejskiego Zielonego Ładu. Nasza Grupa jest gotowa na adaptację do zmian przepisów prawa, również krajowego. Rozwijamy technologię i zdolności przetwórcze. W 2022 roku wspólnie z uczelnią wyższą wypracowaliśmy kolejny patent na wynalazek minimalizujący zanieczyszczenie środowiska.

W obszarze ESG nie ograniczamy się jedynie do raportowania zrównoważonego rozwoju – podejmujemy świadome działania zwiększające nasz pozytywny wpływ na otoczenie. Obliczyliśmy ślad węglowy organizacji za 2022 rok w zakresach 1 i 2, co pozwoli nam wyznaczyć cele i podejmować działania ograniczające nasze emisje w kolejnych latach. Ponadto na 2023 rok zaplanowaliśmy publikację strategii ESG, która usystematyzuje nasze podejście do rozwijania tej części działalności.

Zapraszam do lektury Raportu ESG, w którym przedstawiamy aktywność Grupy w obszarach środowiska, społeczeństwa i ładu korporacyjnego w 2022 roku.

Henryk Siodmok
Prezes Zarządu

Zarządzanie i ład korporacyjny

”

Odpowiedzialne i efektywne zarządzanie jest fundamentem zrównoważonego rozwoju Grupy

Działalność Grupy Mo-BRUK

Model biznesowy

GRI: 2-1 | 2-2 | 2-6

Grupa Mo-BRUK:

- Zagospodarowuje ok. 90% odpadów wskazanych w katalogu wszystkich odpadów
- Zrealizowała program inwestycyjny o łącznych nakładach ok. 200 mln zł
- Posiada własne Centrum B+R (Badawczo-Rozwojowe)
- Dysponuje unikatową technologią w zakresie zestalania odpadów – zakłady Grupy to jedyne obiekty w CEE mające technologię do przerobu niemal każdego rodzaju odpadu niebezpiecznego na granulaty cementowe

Grupa Mo-BRUK (dalej również: Grupa, Mo-BRUK) obejmuje dwie spółki – Mo-BRUK S.A. oraz Raf Ekologia Sp. z o.o.¹

Mo-BRUK S.A. jest spółką dominującą w Grupie Mo-BRUK. Została założona w 1985 r., a swoją siedzibę ma w miejscowości Niecew. Zajmuje się zarządzaniem działalnością w zakresie gospodarowania odpadami, w tym ich spalaniem oraz unieszkodliwianiem, produkcją i sprzedażą pary technologicznej oraz paliwa alternatywnego (RDF – Refuse Derived Fuel), stabilizacją i zestalaniem (cementacją) odpadów nieorganicznych oraz produkcją granulatu cementowego. Jej pięć zakładów uznawanych jest za jedno z najnowocześniejszych w Polsce w dziedzinie gospodarki odpadami.

Raf-Ekologia Sp. z o.o. jest spółką zależną. Działa od 1999 r., z siedzibą w miejscowości Jedlicze. Specjalizuje się w zagospodarowaniu odpadów ze szczególnym skupieniem na termicznym unieszkodliwianiu odpa-

dów niebezpiecznych. Zajmuje się przede wszystkim odpadami przemysłowymi, medycznymi i weterynaryjnymi. Zakład wyróżnia się nowoczesnymi instalacjami oraz zastosowaniem automatycznego sterowania.

Raf-Ekologia Sp. z o.o. wraz z Mo-BRUK S.A. stanowią integralną część Grupy Mo-BRUK, która skupia się na rozwijaniu nowoczesnych technologii i innowacyjnych rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami, z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.

¹ W treści raportu Mo-BRUK lub Grupa oznacza Grupę Mo-BRUK. Jeżeli dane dotyczą konkretnej spółki, jest ona wskazana z nazwy.

Grupa Mo-BRUK działa głównie w trzech uzupełniających się obszarach gospodarki odpadami, ze szczególną specjalizacją w odzysku:

Spalanie odpadów przemysłowych i medycznych

- Wytwarzanie energii w postaci pary, która jest sprzedawana lub wykorzystywana do suszenia RDF
- Produkcja energii elektrycznej

Zestalanie i stabilizacja odpadów

- Wytwarzanie kruszywa sztucznego, które pozwala na zaoszczędzenie surowców naturalnych

Produkcja paliwa alternatywnego (RDF)

- Produkcja substytutu węgla i innych paliw kopalnych dla przemysłu

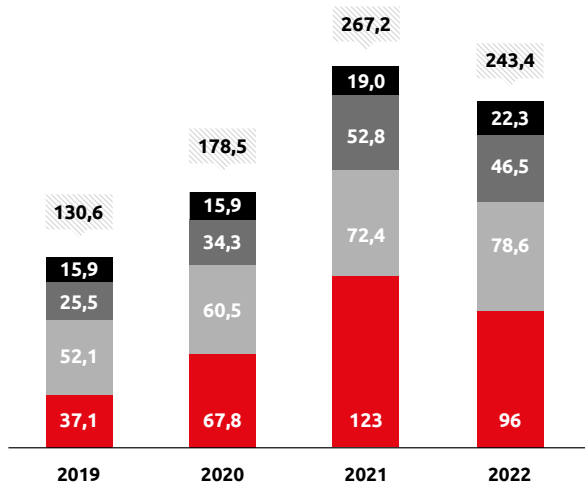
Trzy zróżnicowane technologicznie i komplementarne segmenty działalności pozwalają obsłużyć klientów ze wszystkich istotnych sektorów gospodarki. Ważnym klientem są gminy, szczególnie w zakresie utylizacji bomb ekologicznych, oraz zakłady przemysłowe, takie jak ORLEN Eko, PKP Polskie Linie Kolejowe, Grupa Azoty, MPO w Warszawie. Grupa w mniejszej skali prowadzi również działalność w obszarze odzysku mułów węglowych i sprzedaży paliw płynnych na własnych stacjach. Kluczowe segmenty prowadzonej działalności pozwalają na podejmowanie współpracy z różnymi podmiotami, zarówno z sektora biznesu, jak i administracji publicznej, w tym samorządów.

Opis procesów

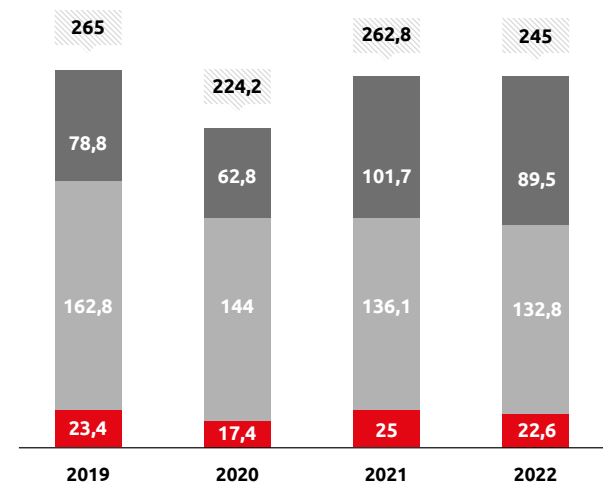
GRI: 3-3 Łańcuch wartości organizacji – współpraca z dostawcami, polityki wobec dostawców

Segment zestalania i stabilizacji oraz produkcja granulatu cementowego to obecnie najbardziej dochodowa część biznesu Mo-BRUK.

Przychody w podziale na segmenty (mln zł)

Wolumen przyjętych odpadów (tys. ton)

■ Spalanie ■ Zestalanie i stabilizacja ■ RDF ■ Inne ■ SUMA

W 2022 r. Grupa zagospodarowała blisko **245 tys. ton odpadów** – 132,8 tys. ton w ramach segmentu zestalania i stabilizacji, 89,5 tys. ton w segmencie RDF oraz 22,6 tys. ton w spalaniu.

Spalanie odpadów przemysłowych i medycznych

39,4 %

działalności (pod względem przychodów)

22,6 tys. ton

zagospodarowanych odpadów

96 mln zł

przychodów

W instalacjach do termicznego przekształcania odpadów przyjmowane są odpady niebezpieczne, takie jak farby, rozpuszczalniki czy odpady rafinerijne. Dodatkowo do spalarni odpadów w Jedliczu trafiają odpady medyczne od publicznych i prywatnych ośrodków opieki zdrowotnej, szpitali, jak również od producentów leków.

Odzyskiwana w procesie spalania para jest produktem, który może w przyszłości zostać wykorzystany przez Grupę do wytwarzania energii elektrycznej. W 2022 r. zostały podjęte działania przygotowawcze w tym kierunku. Jest to znaczący krok zmierzający do niezależności energetycznej Grupy.

Dzięki procesowi termicznego przekształcania odpadów możliwe jest:

- zmniejszenie objętości odpadów
- unieszkodliwianie odpadów nienadających się do innych metod odzysku
- przekształcenie energii cieplnej w parę technologiczną lub energię elektryczną

Zestalenie i stabilizacja odpadów

działalności
(pod względem przychodów)

zagospodarowanych
odpadów

przychodów

Procesowi zestalania i stabilizacji odpadów poddawane są odpady nieorganiczne, takie jak żużle, pyły z filtrów (np. ze spalarni odpadów), odpady z procesów galwanizowania metali, kwasy. W wyniku reakcji chemicznych zachodzących podczas powyższego procesu stabilizowa-

ne są substancje niebezpieczne zawarte w tych odpadach. Efektem końcowym procesu jest granulata cementowa stanowiąca substytut kruszywa, który traci status odpadu, a staje się materiałem gotowym do ponownego wykorzystania.

Produkcja paliwa alternatywnego RDF

działalności
(pod względem przychodów)

zagospodarowanych
odpadów

przychodów

Produkcja paliw alternatywnych jest istotnym elementem pozwalającym w pełni wykorzystać proces gospodarowania i przetwarzania odpadów. Do procesu wytwarzania paliw wykorzystane są odpady dostarczane

przez spółki zajmujące się recyklingiem, zbierające odpady komunalne i przemysłowe, np. z regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych, złomowisk pojazdów, firm przetwarzających sprzęt elektrycz-

ny oraz elektroniczny. Odbiorcami paliw są obecnie wyłącznie cementownie oraz w niewielkim stopniu elektrociepłownie. W przyszłości paliwa alternatywne z odpadów będą mogły być wykorzystywane na szeroką skalę przez elektrownie, jak również przedsiębiorstwa energetyki ciepłej (PEC).

Na RDF nadają się tworzywa sztuczne, resztki drewniane, gabaryty, materiały kompozytowe: wszystko, czego nie można poddać innym metodom odzysku. Maszyny na linii technologicznej sortują i wyłuskują to, co nadaje się do spalania i jest najbardziej „kaloryczne”. Rozdrabniacz przygotowuje z tego frakcję o średnicy 30 mm i taki materiał wysyłany jest do klientów – cementowni.

GRI: 2-6

Grupa Mo-BRUK współpracuje z partnerami zagranicznymi w zakresie gospodarowania odpadami, sprzedaży kruszywa sztucznego oraz paliw alternatywnych.

Obszar	Główni dostawcy odpadów	Główni odbiorcy produktu
Spalanie odpadów przemysłowych i medycznych	<ul style="list-style-type: none"> • Publiczne i prywatne ośrodki opieki zdrowotnej • Producenci leków • Rafinerie • Firmy zbierające odpady • Zakłady produkujące farby 	<ul style="list-style-type: none"> • Rafinerie
Zestawienie i stabilizacja odpadów	<ul style="list-style-type: none"> • Spalarnie śmieci, chemiczne oczyszczalnie ścieków • Ciepłownie i elektrownie • Odlewnie • Firmy chemiczne i produkcyjne • Cementownie • Fabryki części samochodowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Firmy zajmujące się budową dróg • Firmy zajmujące się rekultywacją terenów • Kopalnie węgla • Firmy zajmujące się handlem kruszywami
Produkcja paliwa alternatywnego RDF	<ul style="list-style-type: none"> • Spółki zajmujące się recyklingiem • Spółki zbiórki odpadów komunalnych • Sortownie odpadów komunalnych • Firmy produkcyjne wytwarzające odpady przemysłowe • Złomowiska pojazdów • Firmy przetwarzające sprzęt elektryczny i elektroniczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Cementownie • Elektrownie (potencjalnie)

Zakłady Mo-BRUK

GRI: 2-6 | 203-1

WSKAŹNIKI WŁASNE: Opis planów inwestycyjnych | Liczba zrealizowanych ulepszeń i modernizacji w roku 2022 |

Zakres zrealizowanych ulepszeń i modernizacji w roku 2022

Zakłady Spółki zlokalizowane są w południowej Polsce, blisko zakładów generujących duży wolumen odpadów przemysłowych. Sieć nowoczesnych zakładów przetwórczych, dzięki którym Mo-BRUK może efektywnie odpowiadać na rosnące potrzeby rynku, to:

Skarbimierz

- **Przetwarzanie: 70 tys. ton/rok**
- **Zakład zestalania i stabilizacji odpadów nieorganicznych**
- **Oddany do użytku w 2014 r.**

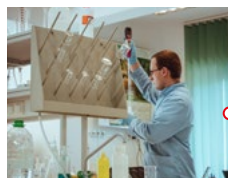
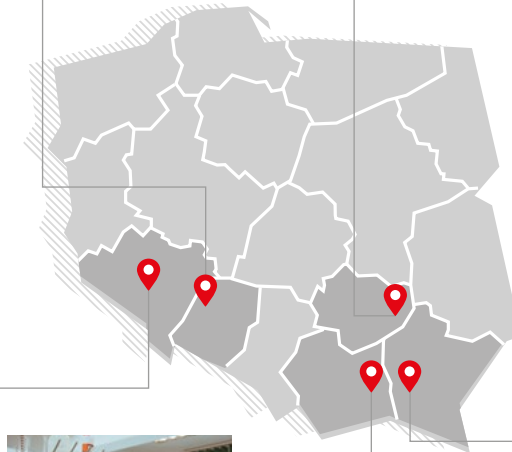
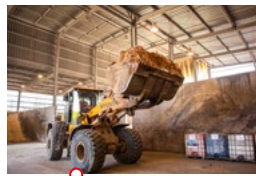
Zakład w Skarbimierzu opiera się na działalności w zakresie zestalania i stabilizacji odpadów nieorganicznych. Jego technologiczne możliwości obejmują przetwarzanie 140 tys. ton odpadów rocznie. Do wykorzystania pełnych mocy przetwórczych wymagane jest uzyskanie decyzji środowiskowej i zmiany Pozwolenia Zintegrowanego (proces w trakcie). Obecnie Grupa posiada pozwolenie na przetwarzanie 70 tys. ton odpadów rocznie.

Wałbrzych

- **Przetwarzanie: 60 tys. ton/rok**
- **Zakład produkcji RDF**
- **Funkcjonuje od 2007 r.**

Zakład w Wałbrzychu zajmuje się produkcją RDF (z możliwością przetwarzania odpadów do 60 tys. ton rocznie). Zakład produkuje RDF z odpadów niebezpiecznych, jak np. podkłady kolejowe.

Niecw

- **Przetwarzanie: 100 tys. ton/rok**
- **Zakład zestalania i stabilizacji odpadów – od 1997 r.**
- **Centrum Badań i akredytowane laboratorium**
- **Inwestycja zakończona w 2011 r.**

Zakład w Niecwi zajmuje się zestalaniem i stabilizacją odpadów z możliwościami przetworzenia 100 tys. ton odpadów rocznie. Planowana jest modernizacja zwiększająca możliwości przetworzenia do 140 tys. ton – polegać będzie na rozbudowie i przebudowie miejsc przetwarzania i magazynowania odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne.

W instalacji w Niecwi produkuje się także kruszywo syntetyczne/granulat cementowy. Dzięki inwestycji realizowanej w latach 2022-2024 możliwa będzie produkcja 336 tys. ton rocznie.

Karsy

- **Przetwarzanie: 305 tys. ton/rok**
- **Spalarnia odpadów przemysłowych – od 2014 r.**
- **Zakład produkcji RDF – od 2018 r.**

Zakład w Karsach działa jako spalarnia odpadów przemysłowych oraz zakład produkcji RDF. Ma możliwość przetwarzania 305 tys. ton odpadów rocznie. Planowana jest modernizacja instalacji termicznego przekształcania, do której wybrany został generalny wykonawca. Zakłada się, że prace modernizacyjne zostaną zakończone do końca lipca 2024 r.

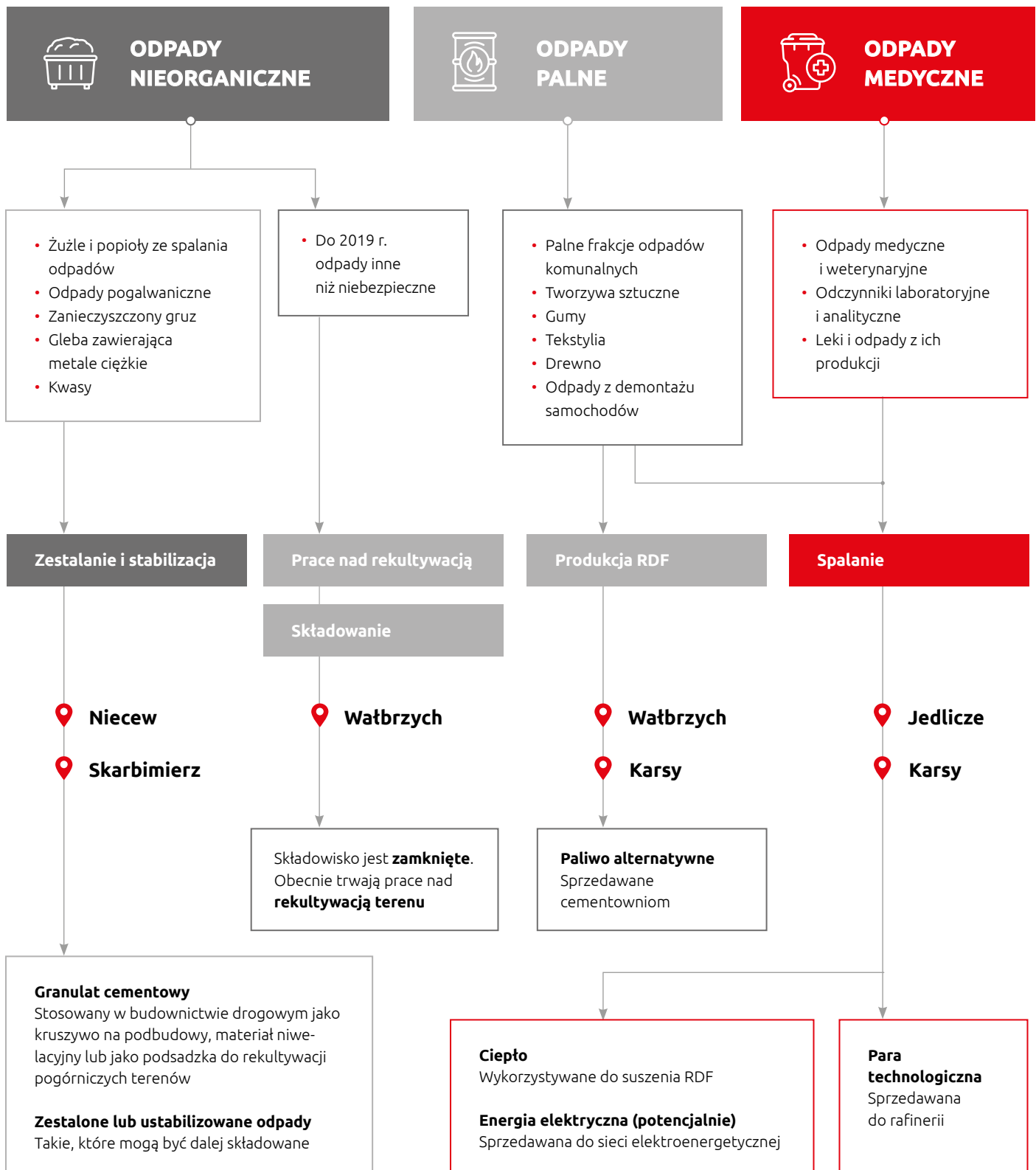

Jedlicze

- **Spalanie : 10 tys. ton/rok**
- **Spalarnia odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, w tym medycznych**
- **Instalacja funkcjonuje od 1997 r., zakupiona przez Grupę w 2008 r.**

W Jedliczu mieści się spalarnia odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, w tym medycznych, która może przetworzyć 10 tys. ton odpadów rocznie. Planowana jest rozbudowa zakładu, dzięki której będzie możliwy roczny wzrost mocy produkcyjnych do 16 tys. ton. Spółka przygotowuje się do pozyskania stosownych pozwoleń administracyjnych.

Procesy technologiczne pozwalające na produkcję bezodpadową

Struktura zarządcza

GRI: 2-9 | 2-10 | 2-11 | 2-16 **GPW:** G-P1

Zarząd Grupy Mo-BRUK ma wieloletnie doświadczenie w branży. Osiągnięcia z 2022 r. i historia firmy potwierdzają umiejętność dostosowania się do zmieniającego się otoczenia rynkowego i skutecznego rozwoju biznesu.

Wzmocnienie kompetencji Zarządu:

- W czerwcu 2022 r. nowym Prezesem Zarządu został Henryk Siodmok.
- W marcu 2023 r. Rada Nadzorcza Mo-BRUK powołała nowych członków Zarządu Spółki – Rafała Michalczuka, dotychczasowego dyrektora finansowego, na stanowisko wiceprezesa ds. finansowych (CFO) oraz Andrzeja Rytkę, który sprawował funkcję dyrektora operacyjnego, na stanowisko wiceprezesa ds. operacyjnych (COO).
- Powołanie nowych członków Zarządu to kontynuacja zmian organizacyjnych zapoczątkowanych w 2022 r., kiedy po kilkudziesięciu latach przewodzenia działaniom firmy rezygnację złożył jej założyciel – Józef Mokrzycki.
- Proces ukierunkowany jest na wzmocnienie kompetencji zarządczych.
- Rezygnację z funkcji wiceprezesa ds. administracyjno-finansowych złożyła także Elżbieta Mokrzycka.

Opis struktury zarządczej

Zarząd

Zarząd Spółki Mo-BRUK S.A. pełni kluczową rolę w zarządzaniu działaniami Grupy Mo-BRUK. Na jego czele stoi prezes Zarządu, który pełni również funkcję managera wyższego szczebla w organizacji. Zarząd działa zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz na podstawie postanowień Statutu Mo-BRUK S.A. i Regulaminu Zarządu Mo-BRUK S.A.

Zadania Zarządu obejmują:

- Kierowanie Grupą Mo-BRUK – Zarząd jest odpowiedzialny za podejmowanie decyzji w kwestii strategicznych kierunków rozwoju Grupy. Określa cele, strategię i polityki Grupy oraz dba o osiągnięcie zamierzonych rezultatów.
- Wykonywanie obowiązków wynikających z prawa – działa zgodnie z przepisami prawa, w tym prawa spółek, prawa pracy i innych obowiązujących regulacji. Zarząd reprezentuje Spółkę w kontaktach z organami regulacyjnymi, organami nadzoru oraz innymi podmiotami zewnętrznymi.
- Uchwalanie Regulaminu Zarządu, który określa szczegółowo tryb jego działania. Regulamin ten musi zostać uchwalony przez Zarząd i zatwierdzony uchwałą Rady Nadzorczej. Reguluje m.in. procedury podejmowania decyzji, zakres kompetencji poszczególnych członków Zarządu oraz sposób reprezentowania Spółki.
- Nadzór nad bieżącą działalnością – Zarząd monitoruje bieżącą działalność Grupy Mo-BRUK, w tym finanse, operacje, zasoby ludzkie, zarządzanie ryzykiem i inne kluczowe obszary. Zarząd podejmuje działania mające na celu zapewnienie efektywnego funkcjonowania Spółki i realizację wyznaczonych celów.
- Raportowanie do organów nadzoru: Zarząd sporządza i składa odpowiednie raporty oraz informacje do organów nadzoru, takich jak Rada Nadzorcza. Raporty te zawierają informacje o sytuacji finansowej, wynikach działalności, planach rozwoju i innych istotnych kwestiach związanych z Grupą Mo-BRUK.

W roku 2022 Zarząd był czteroosobowy. Zgodnie z Regulaminem może liczyć od jednego do pięciu członków, których powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza. Członkowie Zarządu sprawują swoją funkcję przez 5 lat, w ramach wspólnej kadencji.

Skład i kompetencje Zarządu

Henryk Siodmok | Prezes Zarządu od lipca 2022 r.

Henryk Siodmok jest doktorem nauk ekonomicznych, absolwentem Akademii Ekonomicznej w Krakowie na kierunku Ekonomia i Organizacja Handlu Zagranicznego oraz studiów MBA ISEAD w Fontainebleau. Pracę doktorską, dotyczącą zarządzania relacjami z klientami w organizacjach sieciowych, obronił w SGH w 2004 r. Henryk Siodmok jest ekspertem Centrum im. Adama Smitha, współautorem i autorem publikacji ekonomicznych, w szczególności z zakresu przedsiębiorczości, kwestii reform podatkowych i wspólnych obszarów walutowych.

Doświadczenie zawodowe:

- 2019–2022** Prezes Zarządu Dobrowolski Sp. z o.o.
- 2007–2019** Prezes Grupy ATLAS
- 2005–2007** Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A.
- 2003–2004** wiceprezes ds. sprzedaży, finansów, kadr, informatyki, rozwoju i administracji w US Pharmacia Sp. z o.o.
- 2000–2003** Prezes Zarządu Carman Polska Sp. z o.o.
- 1997–2000** Prezes Zarządu FLiD Drumet S.A.
- 1996–1997** dyrektor rozwoju na Europę Wschodnią oraz prezes Tenneco Automotive Polska
- 1991–1995** konsultant w firmie doradczej Bain & Co.
- 1989–1990** analityk operacyjny w Pasco Company

Józef Mokrzycki | Prezes Zarządu do końca czerwca 2022 r.

Posiada wykształcenie średnie. Ukończył Technikum Rolnicze w Nawojowej, a w 2001 r. Studium Podyplomowe w zakresie Zarządzania i Gospodarowania Odpadami w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Doświadczenie zawodowe:

- 2020 – obecnie** Ginger Capital Sp. z o.o. – Członek Zarządu
- 2020 – obecnie** Sunjacht Sp. z o.o. – Prezes Zarządu
- 2010–2022** Mo-BRUK S.A. – Prezes Zarządu
- 2008–2010** Mo-BRUK J. Mokrzycki Sp.k. – komplementariusz
- 1985–2008** własna działalność gospodarcza pod firmą Mo-BRUK Józef Mokrzycki
- 1990–1997** Urząd Gminy Korzenna – wójt gminy
- 1982–1985** przedsiębiorca rolny
- 1979–1982** Stacja Hodowli Zwierząt – zootechnik
- 1979** Urząd Gminy Korzenna – referent ds. handlu i usług

Wiktor Mokrzycki | Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych

Wiktor Mokrzycki posiada wykształcenie wyższe. W 2009 r. ukończył Wyższą Szkołę Przedsiębiorczości w Nowym Sączu na kierunku Inżynieria Środowiska. Wiktor Mokrzycki ukończył także w 2011 r. Zarządzanie i Inżynierię Produkcji w Instytucie Inżynierii Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej im. S. Staszica w Krakowie.

Doświadczenie zawodowe:

- 2022 – obecnie** Związek Pracodawców Zakładów Termicznego Przekształcania Odpadów – Przewodniczący Rady Głównej
- 2021 – obecnie** Purigi Sp. z o. o. – Członek Zarządu
- 2020 – obecnie** Ginger Capital Sp. z o.o. – Członek Zarządu
- 2010 – obecnie** Spółka – Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych
- 2009–2013** Raf-Ekologia Sp. z o.o. – Członek Rady Nadzorczej
- 2008–2010** Mo-BRUK J. Mokrzycki Sp.k. – Komandytariusz, Prokurent
- 2006–2008** Mo-BRUK Józef Mokrzycki – Pracownik biurowy

Tobiasz Mokrzycki | Wiceprezes Zarządu

Tobiasz Mokrzycki posiada wykształcenie wyższe. W 2012 r. ukończył Politechnikę Krakowską na kierunku Budownictwo, specjalizacja: Drogi, ulice i autostrady. Tobiasz Mokrzycki w 2016 r. uzyskał także uprawnienia budowlane do kierowania robotami budowlanymi, natomiast w 2017 r. uzyskał uprawnienia w zakresie projektowania w specjalności inżynierskiej drogowej.

Doświadczenie zawodowe:

- 2020 – obecnie** Ginger Capital Sp. z o.o. – Członek Zarządu
- 2010 – obecnie** Spółka – Wiceprezes Zarządu
- 2008–2010** Mo-BRUK J. Mokrzycki Sp.k. – Komandytariusz, Prokurent

Rafał Michalczuk | Wiceprezes Zarządu od marca 2023 r.

Rafał Michalczuk posiada wykształcenie wyższe. Jest absolwentem Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu na kierunku Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze i Polityczne, specjalność handel międzynarodowy. Od 2002 r. posiada status członka w ACCA. Posiada ponad 15-letnie doświadczenie zawodowe w obszarze finansów spółek i grup kapitałowych.

Andrzej Rytko | Wiceprezes Zarządu od marca 2023 r.

Andrzej Rytko posiada wykształcenie wyższe. Jest absolwentem Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej na kierunku Elektroenergetyka Przemysłowa oraz studiów MBA Executive w Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji im. Leona Koźmińskiego. Posiada 21-letnie doświadczenie na stanowiskach menedżerskich najwyższego stopnia w międzynarodowych firmach produkcyjno-usługowych o ugruntowanej pozycji na rynku.

Kompetencje Zarządu w odniesieniu do oddziaływania organizacji na gospodarkę, środowisko i społeczeństwo

GRI: 2-12 | 2-13

Zrównoważony rozwój oraz kwestie związane z ESG (E – environment – środowisko naturalne, S – society – społeczeństwo oraz G – governance – ład korporacyjny) odgrywają kluczową rolę w działalności Grupy Mo-BRUK. Organ zarządzający, czyli Zarząd Spółki Mo-BRUK S.A., ma za zadanie wyznaczać kierunki, cele i strategię w obszarze zrównoważonego rozwoju i ESG dla całej Grupy.

W 2022 r. Zarząd Grupy Mo-BRUK uwzględnił kwestie zrównoważonego rozwoju i ESG w swoich planach operacyjnych. Priorytetem Grupy było wypracowanie wewnętrznych regulacji umożliwiających sprawne zarządzanie projektami i procesami mającymi wpływ na gospodarkę, środowisko i społeczeństwo. W 2023 r. planowane jest stworzenie Strategii zrównoważonego rozwoju (ESG) dla Grupy.

Kompetencje Prezesa Zarządu:

- dba o to, aby kwestie dotyczące ESG były odpowiednio uwzględniane podczas posiedzeń i dyskusji na posiedzeniach Zarządu, tworząc tym samym w najwyższym organie Spółki kulturę odpowiedzialności środowiskowej,
- jest odpowiedzialny za włączanie kwestii środowiskowych do strategii, działań i procesów organizacji,
- bezpośrednio nadzoruje pracę osób na stanowiskach związanych z kwestiami środowiskowymi: specjaliści ds. zintegrowanego systemu zarządzania/ISO oraz dyrektora ds. prawnych, któremu podlega dział ochrony środowiska,
- reprezentuje organizację przed zewnętrznymi interesariuszami, w tym akcjonariuszami, organami regulacyjnymi, klientami i społecznością, oraz współpracuje z tymi interesariuszami w kwestiach związanych ze zrównoważonym rozwojem, komunikuje zaangażowanie organizacji w odpowiedzialność środowiskową oraz społeczną, odpowiada na zapytania związane z wynikami i wpływem organizacji,
- nadzoruje sprawozdawczość organizacji w zakresie wyników środowiskowych i zrównoważonego rozwoju oraz zapewnia, że interesariuszom ujawniane są dokładne i istotne informacje, w tym raporty roczne, raporty zrównoważonego rozwoju i inne komunikaty publiczne. Raporty ESG oraz kalkulacje emisji dostępne są na stronie Grupy.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza jest odpowiedzialna za sprawowanie nadzoru nad działalnością Zarządu Mo-BRUK S.A., dbając o interesy Spółki i jej interesariuszy. Jej zadania i uprawnienia są określone zarówno przepisami prawa, jak i dokumentami regulującymi działalność Spółki, takimi jak statut.

W skład Rady Nadzorczej Mo-BRUK S.A. w 2022 wchodzili:

- **Kazimierz Janik** – Przewodniczący
- **Piotr Pietrzak** – Członek
- **Konrad Turzański** – Członek
- **Piotr Skrzyński** – Członek
- **Arkadiusz Semczak** - Członek

Rada Nadzorcza jest odpowiedzialna za wybór Prezesa Zarządu oraz ewentualnych Wiceprezesów spośród Członków Zarządu na podstawie umiejętności, doświadczenia i kompetencji kandydatów. Ma prawo zawiesić

w czynnościach Członka Zarządu z ważnych powodów, takich jak naruszenie przepisów prawa, niewłaściwe zarządzanie czy działania sprzeczne z interesem Spółki. Może delegować Członka lub Członków Rady do czasowego wykonywania czynności Zarządu, gdy zachodzi potrzeba zawieszenia lub odwołania całego Zarządu albo gdy Zarząd z innych powodów nie może działać. Rada Nadzorcza ma również prawo do odwołania Członka Zarządu lub całego Zarządu przed upływem kadencji. Decyzja o odwołaniu podejmowana jest na podstawie przesłanek określonych w prawie i może wynikać z nieprawidłowego działania lub niewłaściwego zarządzania.

Mandaty Członków Zarządu wygasają z dniem walnego zgromadzenia, zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji Członka Zarządu. Członkowie Zarządu mogą być powoływani ponownie w skład Zarządu na następną kadencję.

Komitet audytu

Komitet audytu w strukturze Mo-BRUK pełni istotną rolę w monitorowaniu skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, zarządzaniu ryzykiem oraz przeprowadzaniu audytów wewnętrznych. W jego skład wchodzi trzy osoby z Rady Nadzorczej – Piotr Skrzyński, Piotr Pietrzak, Kazimierz Janik.

Główne zadania komitetu audytu:

- Monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej – bieżące monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej w spółce w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony przed ryzykiem oraz identyfikowania ewentualnych słabych punktów w systemach kontroli wewnętrznej.
- Zarządzanie ryzykiem – monitorowanie procesu identyfikacji, oceny i zarządzania ryzykiem, aby zapewnić, że odpowiednie działania są podejmowane w celu minimalizacji ryzyka dla Spółki.
- Audyty wewnętrzne – przeprowadzanie audytów wewnętrznych w celu oceny i weryfikacji skuteczności systemów kontroli wewnętrznej oraz zgodności z przepisami i regulacjami. Audyty te pomagają identyfikować nieprawidłowości i zagrożenia oraz ocenić działania podejmowane przez kadrę zarządzającą w celu ich wyeliminowania lub ograniczenia.
- Wsparcie dla Rady Nadzorczej – udzielanie wsparcia Radzie Nadzorczej w monitorowaniu procesu sprawozdawczości finansowej, skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz wykonywania czynności rewizji finansowej. Opiniowanie uchwał Zarządu związanych z systemem kontroli wewnętrznej i przedstawianie rekomendacji dotyczących wprowadzenia zmian w regulacjach wewnętrznych.

- Informowanie Zarządu o raportach sporządzanych przez biegłych rewidentów, w których zawarte są informacje o istotnych nieprawidłowościach i zagrożeniach oraz działaniach podjętych przez kadrę zarządzającą w celu ich wyeliminowania lub ograniczenia. Ponadto, zgłaszanie Zarządowi wszystkich incydentów krytycznych w formie pisemnej lub ustnej².

Kluczowe wyniki

243,4 mln
zł

Przychodów ze sprzedaży
w 2022 r.

117,3 mln
zł

EBITDA w 2022 r.

92,2 mln
zł

Zysku netto w 2022 r.

53%

Rentowność EBITDA w 2022 r.
w ramach core business

245 tys.
ton

Odpadów przyjętych
do przetworzenia w 2022 r.

210 mln
zł

Przeznaczonych na inwestycje
w najbliższych latach

Raport ESG

Opublikowany w 2022 r.
po raz drugi w historii Grupy

249 mln
zł

Wypłat dla akcjonariuszy

² W roku 2022 nie wystąpiły żadne zdarzenia krytyczne.

Dzięki efektywnemu modelowi biznesowemu Mo-BRUK jest liderem branży przetwarzania odpadów przemysłowych w Polsce. Dzięki zrealizowanym inwestycjom w linie do unieszkodliwiania odpadów Grupa jest w stanie zutylizować zdecydowaną większość rodzajów odpadów powstających w Polsce.

Mo-BRUK, lider polskiej branży przetwarzania odpadów przemysłowych, w 2022 r. wypracował 243,4 mln zł przychodów ze sprzedaży. W analizowanym okresie wynik EBITDA wyniósł 117,3 mln zł, a zysk netto ukształtował się na poziomie 92,2 mln zł. Niższe o 29,4 mln zł rok do roku wpływy z tytułu zagospodarowania tzw. bomb ekologicznych wpłynęły na poziom sprzedaży i zyskowność w ujęciu skonsolidowanym. Pomimo to Mo-BRUK utrzymał wysokie wskaźniki rentowności – marża EBITDA za 2022 r. wyniosła 48,2 proc., a bez uwzględnienia pozostałej działalności Grupy wynik ten ukształtował się na poziomie 53 proc.

2022 rok był dla Grupy pod wieloma względami przełomowy. Rozpoczęliśmy realizację programu inwestycyjnego o wartości ok. 210 mln zł, który zakończy się w 2024 r. Jego efektem będzie wzrost mocy produkcyjnych o 78 proc. w segmencie spalania oraz o 65 proc. w segmencie zestalania i stabilizacji odpadów. Ponadto, zostaliśmy włączeni do giełdowego indeksu mWIG40, co oznacza, że znaleźliśmy się w elitarnym gronie 60 największych spółek notowanych na warszawskiej giełdzie. Należy także podkreślić kontynuację zmian w strukturze zarządczej Mo-BRUK-u. W 2023 r. naszym celem będzie dalszy wzrost skali działania, przy zachowaniu atrakcyjnych wskaźników rentowności. Pomimo inwestycji zamierzamy pozostać spółką dywidendową.

Wiktor Mokrzycki

Wiceprezes Zarządu

Prowadzone i planowane inwestycje, ulepszenia i modernizacje

GRI: 3-3 Prowadzone i planowane inwestycje, ulepszenia i modernizacje

W ostatniej dekadzie Mo-BRUK przeznaczył na rozwój biznesu blisko 200 mln zł, budując linie do przetwarzania odpadów i opracowując własne technologie, które poprawiły efektywność oraz zwiększyły moce przerobowe. W efekcie Spółka może podnosić wolumen przetwarzanych odpadów, odpowiadając na rosnące potrzeby rynku, bez ponoszenia kolejnych, istotnych wydatków inwestycyjnych.

W najbliższych latach planowane jest zwiększenie mocy produkcyjnych dzięki rozwojowi organicznemu oraz M&A (poprzez fuzje i przejęcia). Planowane są inwestycje w rozbudowę mocy w segmencie spalania oraz stabilizacji, wejście w nowe segmenty w ramach gospodarki odpadowej oraz inwestycje w nowe, innowacyjne technologie.

Na lata 2023-2024 przygotowaliśmy plan rozwoju organicznego. Chcemy rozwinąć nasze moce produkcyjne o 78 proc. w segmencie spalania odpadów przemysłowych i o 65 proc. w segmencie zestalania i stabilizacji odpadów nieorganicznych. Łączna wartość programu inwestycyjnego to jest ok. 210 mln zł. Ten program już trwa, już trwają prace projektowe, przygotowawcze i jesteśmy przekonani, że w 2024 r. zakończymy te wszystkie inwestycje.

Andrzej Rytka
Wiceprezes Zarządu

Plany rozbudowy mocy produkcyjnych do końca 2024 r.:

+10 tys.
ton

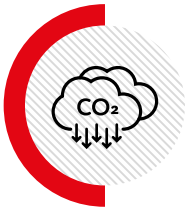
w segmencie spalania
odpadów przemysłowych
(zakład w Karsach)

+110 tys.
ton

w segmencie zestalania i stabilizacji
odpadów nieorganicznych
+40 tys. ton w zakładzie w Niecwi,
+70 tys. ton w zakładzie w Skarbimierzu

Zwiększenie mocy przerobowych zakładów spalania odpadów oraz zestalania i stabilizacji odpadów nieorganicznych może mieć wiele korzyści dla środowiska. Działania Grupy Mo-BRUK pomogą w zrównoważonym zarządzaniu odpadami i ochronie środowiska.

Korzyści środowiskowe ze zwiększania ilości przetwarzanych odpadów:

Zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska to mniej emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń

Odzyskiwanie energii to zapewnienie alternatywnego źródła energii, zastępującego paliwa kopalne

Przetwarzanie odpadów nieorganicznych to zestalenie toksycznych metali w formy bezpieczne dla ekosystemów

Wydajniejsze zarządzanie odpadami to ograniczenie zużycia surowców naturalnych i energii potrzebnej w produkcji

Innowacyjność i działalność badawczo-rozwojowa

GRI: 3-3 Innowacyjność i działalność badawczo-rozwojowa

WSKAŹNIK WŁASNY: Wdrożone innowacje w przetwarzaniu odpadów w roku 2022 | Zrealizowana współpraca z uczelniami i ośrodkami badawczymi w roku 2022 | Posiadane i zgłoszone patenty

Jedną z głównych wartości Mo-BRUK jest innowacyjność. Firma stawia na poszukiwanie innowacji w każdym obszarze, jest otwarta na nowe rozwiązania oraz dokłada wszelkich starań, aby napotkane trudności przekształcić w szansę na rozwój. To podejście znajduje swoje odzwierciedlenie w działalności badawczo-rozwojowej, a jego efektem są zgłaszane patenty oraz innowacyjne technologie usprawniające procesy produkcyjne. Firma nie tylko prowadzi swoje własne Centrum Badawczo-Rozwojowe, ale również angażuje się w partnerstwa i współpracy ze środowiskami akademickimi.

Posiadanie opatentowanych wynalazków buduje reputację Grupy Mo-BRUK jako innowacyjnego i technologicznie zaawansowanego podmiotu, co przyczynia się do wzrostu zaufania klientów, inwestorów i partnerów biznesowych oraz ma pozytywny wpływ na pozycję rynkową oraz wspiera gospodarkę o obiegu zamkniętym.

Mo-BRUK może pochwalić się w sumie 7 patentami oraz 1 zgłoszeniem wynalazku do ochrony patentowej w EPO (Europejskim Urzędzie Patentowym)

Dzięki współpracy Mo-BRUK z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie udało się stworzyć wspólny patent, który został udzielony w 2022 r. – Patent nr 241732 na wynalazek pt. „Sposób redukcji poziomu wymywalności chlorków z mieszanin mineralnych zawierających odpady wykazujące się wysokimi stężeniami rozpusz-

zalnych chlorków”. Dzięki temu patentowi Mo-BRUK ograniczy zanieczyszczenie wody związkami chloru, a tym samym ryzyko dla zdrowia ludzkiego. Wynalazek jest również przedmiotem europejskiego zgłoszenia patentowego nr EP18460059.1 w Europejskim Urzędzie Patentowym (EPO). Na dzień publikacji niniejszego raportu zgłoszenie było w trakcie procedowania.

Dzięki wcześniejszej współpracy między Mo-BRUK i AGH powstały wspólne patenty na spoiwo mineralne, sposób przygotowania zaprawy na bazie spoiwa mineralnego oraz mieszankę do wytwarzania betonu komórkowego.

Innowacyjność w przetwórstwie odpadów jest kluczem do budowania zrównoważonej przyszłości. Poprzez wykorzystywanie nowych technologii i kreatywnych podejść możemy przekształcić odpady w cenne surowce, minimalizować negatywny wpływ na środowisko i tworzyć nowe możliwości biznesowe.

Wiktor Mokrzycki

Wiceprezes Zarządu

W ramach współpracy z Politechniką Krakowską wypracowano wspólne patenty na przetwarzanie odpadów procesowych ze spalarni odpadów poprzez syntezę zeolitów, przetwarzanie odpadów wtórnych ze spalarni oraz na układ do przetwarzania odpadów wtórnych ze spalarni. Dzięki tym patentom firma będzie mogła pozytywnie wpływać na środowisko dzięki efektywniejszemu pochłanianiu i neutralizacji szkodliwych związków chemicznych w procesach przetwarzania odpadów.

Grupa w 2022 r. kontynuowała prace nad praktycznym zastosowaniem i wdrożeniem wszystkich opatentowanych wcześniej wynalazków, które powstały we współpracy z wybranymi uczelniami wyższymi w programie GEKON – Generator Kompetencji Ekologicznych³.

Centrum Badawczo-Rozwojowe (B+R)

Grupa Mo-BRUK rozwija własne Centrum Badawczo-Rozwoje (B+R). Jest to akredytowane laboratorium z wysoko wykwalifikowanym zespołem technologów, które pozwala Grupie Mo-BRUK na prowadzenie badań i testów niezbędnych do opracowania i oceny skuteczności nowych technologii przetwarzania odpadów.

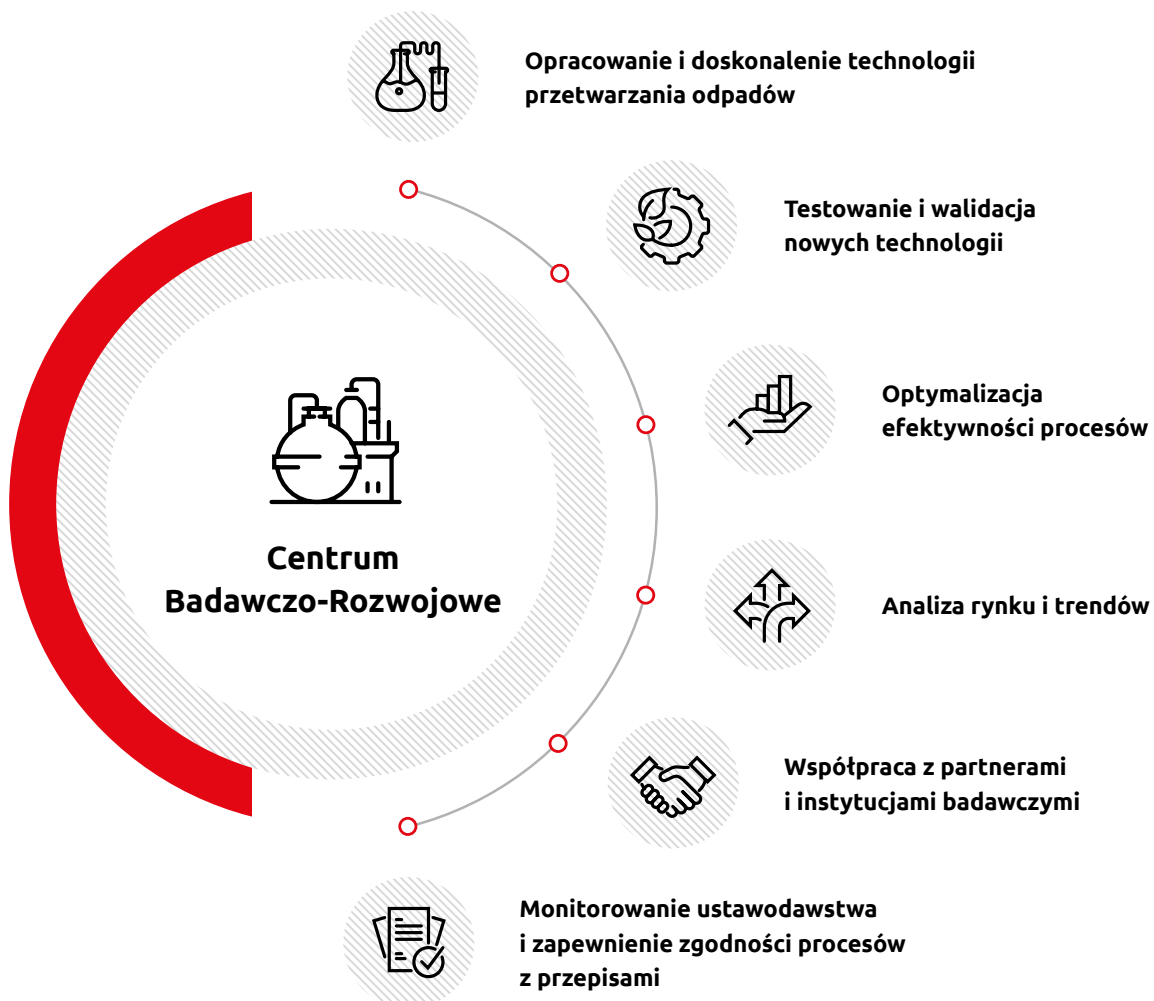
Umożliwia to przyspieszenie innowacji, poprawę efektywności procesów przetwarzania i wprowadzanie rozwiązań o większym potencjale ekologicznym. Od 2010 r. Centrum nie tylko wspiera Grupę w pracy nad innowacjami, ale również czuwa nad bezpieczeństwem i jakością produkcji.

³ Więcej w Raporcie ESG 2021 (<https://mobruk.pl/wp-content/uploads/2023/01/RaportESGGrupyMoBRUK221.pdf>)

Dzięki laboratorium Spółka uzyskała patent na wytwarzanie syntetycznego kruszywa oraz na stworzenie własnej technologii przetwarzania odpadów, która pozwala na wytworzenie z żużli i pyłów granulatu cementowego po procesach spalania. Ta technologia jest przykładem na zamykanie obiegu odpadów, gdyż powstały materiał jest ponownie wykorzystywany jako sztuczne kruszywo w budownictwie drogowym, ale również stanowi użyteczny materiał przy rekultywacji terenów zdegradowanych, które często powstają np. po usunięciu bomb ekologicznych.

Cele Centrum Badawczo-Rozwojowego:

Podejście do zrównoważonego rozwoju

GRI: 2-12 | 2-13 | 2-18

Organ zarządzający Mo-BRUK S.A. odgrywa kluczową rolę w dążeniu organizacji do zrównoważonego rozwoju. Zarząd wyznacza strategiczne kierunki, cele i strategię dla Grupy.

W związku z wpływem działalności Grupy na gospodarkę, środowisko i społeczeństwo podjęte zostały działania, aby ten wpływ był jak najbardziej pozytywny. W 2021 r. zdecydowaliśmy o włączeniu kwestii zrównoważonego rozwoju do planu działań Grupy, co zaowocowało publikacją pierwszego raportu ESG. Niniejszy raport jest kontynuacją obranego przez Zarząd kierunku.

Rok 2023 przyniesie kolejny krok na ścieżce zrównoważonego rozwoju Grupy – opracowanie strategii ESG. Kompleksowe przedstawienie celów w obszarze wpływu na środowisko, społeczeństwo i ład korporacyjny umożliwi wszystkim interesariuszom lepsze zrozumienie motywacji i kierunku działań Grupy Mo-BRUK, określanych przez organ zarządzający.

Kluczowe projekty rozpoczęte w 2022 r. dotyczą tworzenia wewnętrznych regulacji i polityk ESG. Głównymi zadaniami Zarządu w tym obszarze są nadzór merytoryczny oraz zatwierdzanie działań Grupy mających wpływ na otoczenie. Zarząd deleguje zadania kadrze kierowniczej oraz pracownikom, którzy są odpowiedzialni za ich realizację. Podstawowym kryterium wyboru odpowiedniej do danego projektu osoby są jej wiedza i kompetencje. Propozycja pracownika dotycząca sposobu wykonania danego zadania jest następnie zatwierdzana przez organ zarządzający. Zatwierdzenie przyjmuje dwie formy: może ono nastąpić bez zastrzeżeń z poleceniem wdrożenia danej regulacji lub – alternatywnie – Zarząd może zlecić wprowadzenie zmian odpowiednich do osiągnięcia określonego celu. Analogiczny proces jest wdrożony w spółce zależnej Raf-Ekologia.

”

Nasze decyzje są zawsze podejmowane z poszanowaniem zasad ochrony środowiska i społecznej odpowiedzialności biznesu, które są nierozdzielnie związane z naszym głównym obszarem działalności – przetwarzaniem odpadów. Jesteśmy dumni z pozytywnego wpływu naszej organizacji, zgodnego z ideą gospodarki obiegu zamkniętego.

adw. dr Lech Dubiński
Dyrektor ds. Prawnych

Nadzór Zarządu nad oddziaływaniem organizacji na otoczenie

GR: 2-12

W procesie nadzorowania wpływu organizacji ważną rolę odgrywa ocena działań organu zarządzającego. Grupa planuje włączyć ten aspekt do opracowywanej strategii ESG. Rozważana jest ponadto aktualizacja struktury organizacyjnej w celu uwzględnienia w niej osoby na odpowiednim stanowisku, zarządzającej odpowiedzialnością w obszarach zrównoważonego rozwoju.

GR: 2-14 | 2-17

Zarząd wspiera prace nad tworzeniem raportu zrównoważonego rozwoju poprzez udział w identyfikowaniu tematów do opisania w raporcie z wewnętrznej perspektywy. Udział Zarządu w tym procesie jest niezwykle ważny dla organizacji ze względu na kryterium istotności w doborze tematów. Perspektywa Zarządu jest szeroka i uzupełnia perspektywę wewnętrzną pracowników Grupy o strategiczne podejście do zarządzania organizacją.

Dzięki udziałowi przedstawicieli Zarządu w szkoleniach i warsztatach towarzyszących wewnętrznym działaniom ESG (m.in. szkolenia teoretyczne, warsztaty dotyczące śladu węglowego czy mapowania interesariuszy) mają oni okazję poszerzyć wiedzę

Wierzimy, że współpraca z interesariuszami umocni naszą pozycję lidera w branży przetwarzania odpadów, działającego w sposób odpowiedzialny i zrównoważony.

Wiktor Mokrzycki

Wiceprezes Zarządu

oraz kompetencje w rozumieniu i identyfikacji wpływu organizacji na kwestie zrównoważonego rozwoju, a także zapoznać się z dobrymi praktykami rynkowymi w branży odpadowej związanymi z ESG.

GR: 2-22

Działalność Grupy Mo-BRUK polega na przetwarzaniu odpadów przemysłowych i niebezpiecznych, co bezpośrednio wpisuje się w ideę gospodarki o obiegu zamkniętym i wywiera znaczący pozytywny wpływ na otoczenie.

Pozytywny wpływ Grupy Mo-BRUK:

Efektywne wykorzystanie zasobów

Promowanie zrównoważonej konsumpcji i produkcji

Tworzenie nowych miejsc pracy i przyczynianie się do wzrostu gospodarczego

Ochrona środowiska

Wsparcie dla regulacji i polityki środowiskowej

Innowacje technologiczne

W kontekście modelu gospodarki o obiegu zamkniętym Grupa minimalizuje ilość odpadów i jednocześnie maksymalizuje wartość produktów przetworzenia. Odpady przemysłowe i niebezpieczne są przekształcane w nowe surowce, które mogą być ponownie wykorzystane w produkcji. Dzięki temu odpady te nie są składowane lub niszczone.

Grupa zachęca do zrównoważonej produkcji, pomagając firmom i konsumentom w zamknięciu cyklu zasobów. Ponadto ograniczając ilość odpadów trafiających na składowiska i do ekosystemu, Grupa redukuje emisję gazów cieplarnianych. Odzysk surowców z odpadów przemysłowych pomaga również zmniejszyć eksploatację naturalnych zasobów.

Działalność Grupy pomaga firmom wytwarzającym odpady przemysłowe i medyczne spełniać coraz bardziej rygorystyczne regulacje dotyczące zarządzania odpadami i zrównoważonej produkcji. Grupa rozwija przy tym nowe technologie i procesy, które poprawiają efektywność odzysku surowców i otwierają nowe możliwości dla gospodarki o obiegu zamkniętym⁴.

Model biznesowy Grupy Mo-BRUK przyczynia się do wspierania gospodarki, która jest bardziej zrównoważona, wydajna i odporna, a przede wszystkim spójna z celami Grupy w zakresie zrównoważonego rozwoju. Ich realizację zapewniają trzy segmenty działalności: spalanie odpadów, produkcja RDF oraz zestalanie i stabilizacja odpadów. W związku z obranym kierunkiem rozwoju, kalkulacją śladu węglowego w 2023 r. oraz planowanym na IV kwartał 2023 r. ogłoszeniem strategii ESG, w 2022 r. zaczęły krystalizować się w świadomości organizacji priorytety na najbliższe lata, które są promowane wśród kadry kierowniczej i pracowników.

”

Tworzymy nowe miejsca pracy w sektorze gospodarki o obiegu zamkniętym i przyczyniamy się do wzrostu gospodarczego, tworząc nowe kanały sprzedaży dla surowców wtórnych, które generujemy.

Wiktor Mokrzycki

Wiceprezes Zarządu

Priorytety Grupy Mo-BRUK związane ze zrównoważonym rozwojem:

Krótkoterminowe:

1. **Edukacja i świadomość – szkolenie pracowników na temat zasad zrównoważonego rozwoju, propagowanie szeroko pojętej proekologicznej gospodarki odpadami**
2. **Zarządzanie odpadami – zwiększenie możliwości termicznego przetwarzania odpadów o 18 tys. ton rocznie oraz odzysku odpadów o 110 tys. ton rocznie**
3. **Współpraca – wybór dostawców i partnerów, którzy dzielą te same wartości zrównoważonego rozwoju**

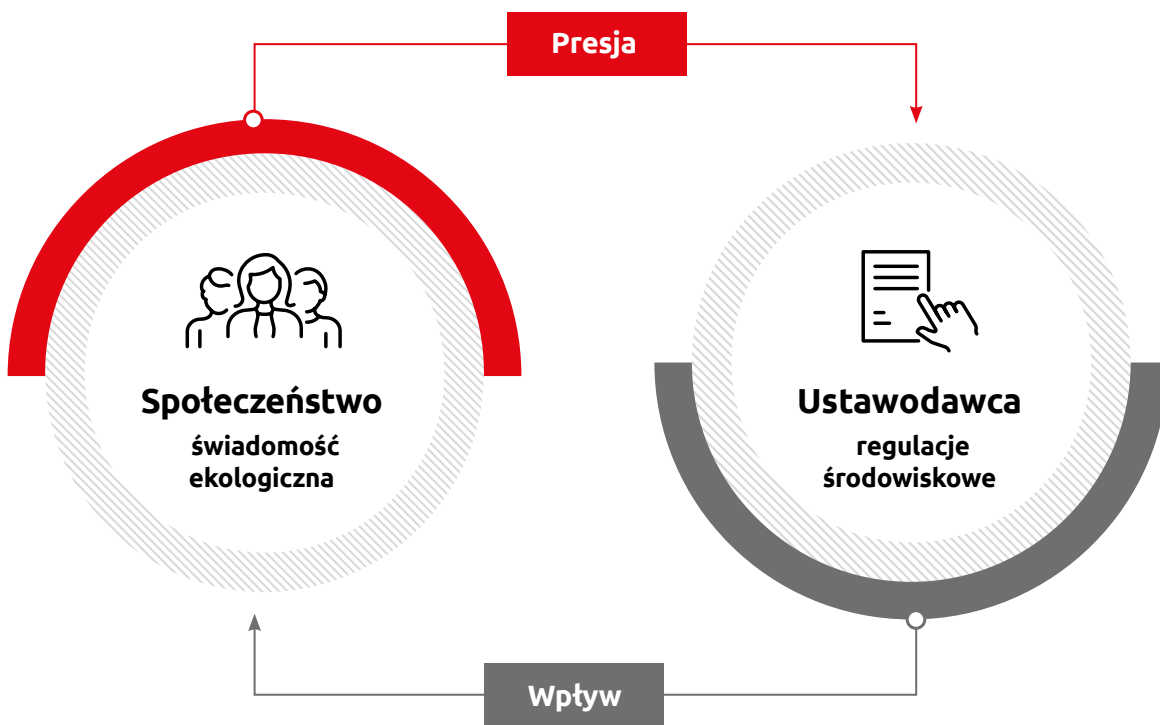
Średnioterminowe:

1. **Optymalizacja procesów – poprawa efektywności energetycznej i redukcja emisji**
2. **Rozwój produktów RDF – rozszerzenie zdolności do produkcji RDF, skoncentrowanie się na rozwijaniu rynków zbytu dla RDF i badaniu innych potencjalnych zastosowań tego paliwa.**
3. **Źródła energii – zainstalowanie instalacji fotowoltaicznej o mocy 2,5 MW do połowy 2024 r.**
4. **Rozwój nowych technologii – przetwarzanie szerszej grupy odpadów**

⁴ Więcej na ten temat w Rozdziale 3.

Modelowi biznesowemu Grupy Mo-BRUK sprzyjają aktualne trendy społeczne i polityczne. Przejawiają się one w rosnącej świadomości ekologicznej społeczeństwa i stale rosnącej liczbie regulacji środowiskowych. Obszary te przenikają się wzajemnie. Świadomość społeczeństwa na temat ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju prowadzi do zwiększonego nacisku

na odpowiedzialne zarządzanie odpadami, ten z kolei na wprowadzanie surowszych przepisów dotyczących składowania i unieszkodliwiania odpadów. Regulacje te wpływają na działalność przedsiębiorców, przez co przenikają do pozostałej części społeczeństwa. Efektem jest wzrost popytu na usługi związane z przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów.

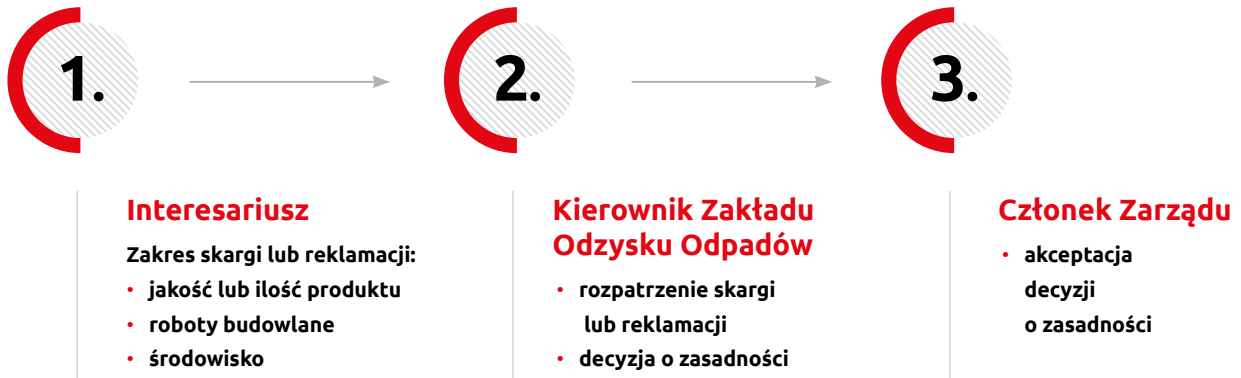
Przykładem nowej regulacji jest projektowana w 2022 r., a ogłoszona przez rząd w kwietniu 2023 r., Ustawa o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych. Regulacje tego typu mają potencjalnie bardzo duży wpływ na działalność Mo-BRUK w zakresie świadczenia gminom usługi polegającej na usuwaniu bomb ekologicznych. Projekt ustawy koncentruje się na eliminacji i redukcji negatywnego wpływu na środowisko i zdrowie publiczne, który powstał na skutek degradacji rozległych obszarów przez działalność zakładów przemysłowych. Głównym problemem są odpady, które w przeszłości były gromadzone na terenie zakładów państwowych, w okresie poprzedzającym szczegółowe przepisy regulujące odpowiednie zarządzanie odpadami w celu zapewnienia adekwatnej ochrony środowiska. Grupa przewiduje, że liczba

takich regulacji będzie rosła, co bezpośrednio przełoży się nie tylko na szansę poprawy wyników finansowych, ale również realizację celów zrównoważonego rozwoju.

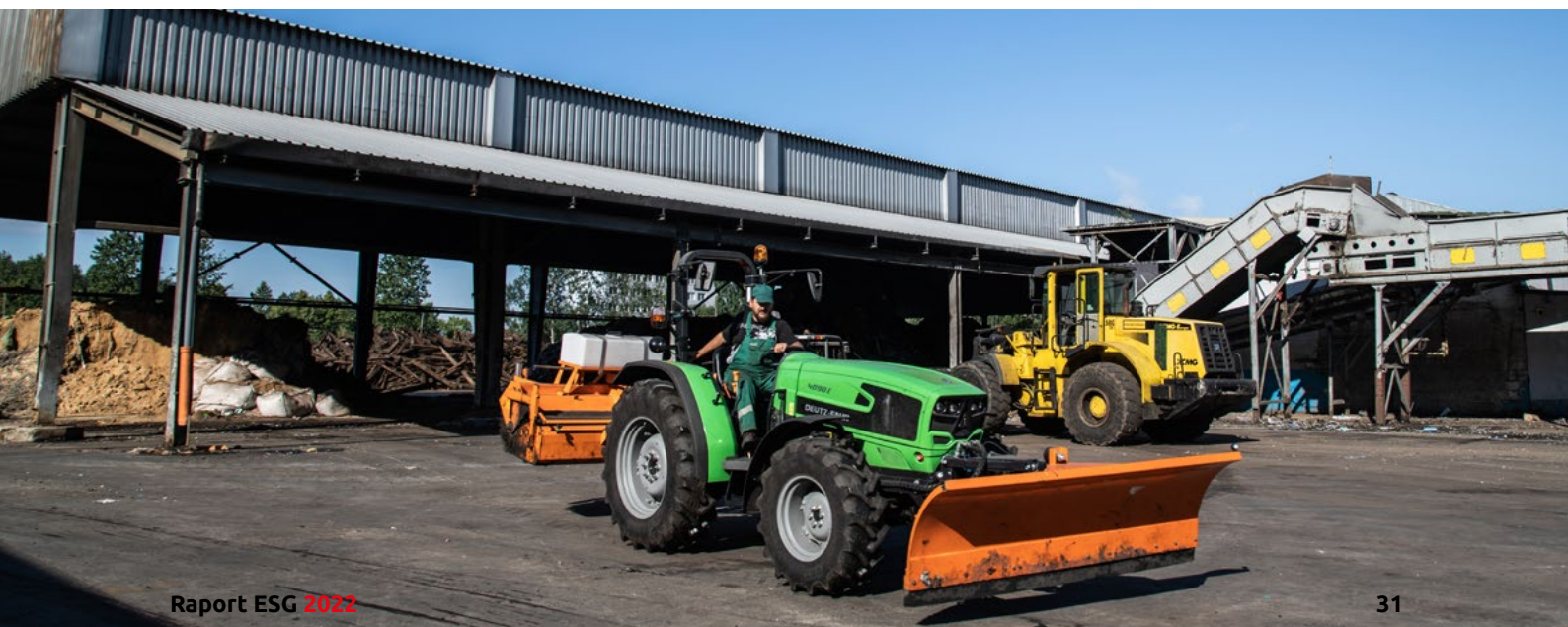
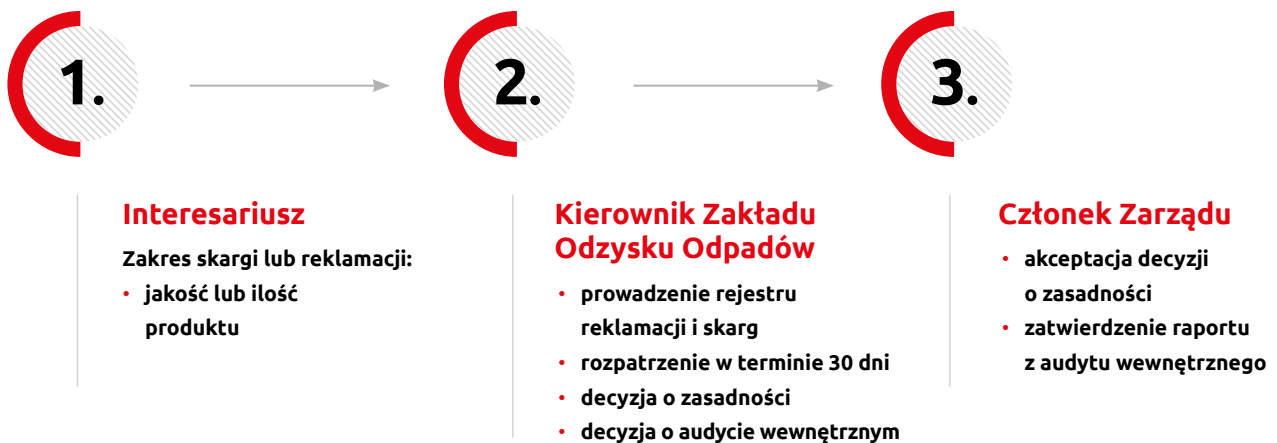
GRI: 2-25

Grupa Mo-BRUK w prowadzonej działalności zwraca szczególną uwagę na jakość procesów oraz wytwarzanych produktów, działając w oparciu o poszanowanie środowiska i otoczenia. W celu skutecznego usuwania negatywnych skutków działalności wdrożone zostały mechanizmy reagowania na możliwe skargi i reklamacje. Dwa kluczowe dokumenty w tym obszarze to Instrukcje I10.1 i IO-04. Ich celem jest szybkie i skuteczne rozpatrywanie skarg i reklamacji złożonych przez interesariuszy Grupy, w szczególności klientów.

Instrukcja I10.1 dla Zakładu Odzysku Odpadów w Niecwi

Instrukcja IO-04 dla akredytowanego laboratorium badawczego

W styczniu 2022 r. została zaktualizowana Ankieta zadowolenia klienta Laboratorium Badawczego Mo-BRUK S.A. Dzięki analizie wyników, opinii i sugestii identyfikowane są zarówno obszary wymagające poprawy, jak i te, które są już na wysokim poziomie. Wiedza ta ma kluczowe znaczenie dla Laboratorium, gdyż pozwa-

la lepiej dostosować usługi do potrzeb i oczekiwań klientów. W konsekwencji interesariusze są zaangażowani w projektowanie, przegląd, działanie, jak również ulepszanie mechanizmów zapobiegania potencjalnym negatywnym wpływom, do których może przyczynić się Mo-BRUK S.A.

Etyka w działalności

GRI: 2-26 | 205-3 | 205-3 **GPW:** G-P4

Mo-BRUK jest świadomy znaczenia wdrażania zasad etyki w działalności firmy. Wymaga to nie tylko stworzenia odpowiednich polityk i kodeksów postępowania, ale także promowania kultury organizacyjnej opartej na wartościach. To z kolei wiąże się z budowaniem

świadomości etycznej oraz tworzeniem mechanizmów raportowania naruszeń lub wątpliwości związanych z etyką. Ton tym działaniom nadaje Zarząd Spółki, który dba o to, aby na co dzień podejmować decyzje zgodne z przyjętymi zasadami.

”

Celem opracowania i wdrożenia „Kodeksu Wartości Mo-BRUK S.A.” było i jest tworzenie kultury organizacyjnej opartej na wspólnych wartościach, integrowanie pracowników wokół wspólnych celów i budowanie zaufania interesariuszy. Przez stosowanie tych wartości w codziennej pracy pracownicy przyczyniają się do budowania trwałych relacji z klientami, partnerami biznesowymi i społecznością, a także do osiągnięcia sukcesu organizacji na dłuższą metę.

Izabela Hals

Asystent Prawny

Wartości Mo-BRUK

Kodeks Wartości Mo-BRUK⁵:

- to zbiór zasad, które określają fundamentalne wartości, na których opiera się działalność Mo-BRUK. Jest to wyraz wewnętrznego kompasu, który kieruje postępowaniem pracowników i kształtuje kulturę organizacyjną,
- dostarcza pracownikom wskazówek dotyczących właściwego postępowania w różnych sytuacjach. Pomaga uniknąć dylematów moralnych i podejmować decyzje zgodne z przyjętymi wartościami organizacji,
- pomaga budować zaufanie zarówno wewnątrz organizacji, jak i na zewnątrz, wśród klientów, partnerów biznesowych i społeczności.

⁵ Każdy pracownik Grupy Mo-BRUK pisemnie zobowiązuje się do postępowania zgodnie z wartościami zawartymi w Kodeksie.

Zasady i wartości Mo-BRUK

Innowacyjność

To poszukiwanie innowacji w każdym obszarze prowadzonej działalności, otwartość na nowe rozwiązania, dążenie do wdrażania nowatorskich rozwiązań oraz innowacyjne podejście w rozwiązywaniu napotkanych trudności.

Profesjonalizm

Profesjonalizm przejawia się poprzez dostarczanie wyrobów i usług najwyższej jakości, godne reprezentowanie Spółki i dbanie o jej wizerunek w kontaktach zewnętrznych. Dokładanie staranności i prawidłowe wykonywanie każdego powierzonego zadania. Upraszczanie procedur i efektywna komunikacja. Promowanie komunikacji bezpośredniej, terminowość i usystematyzowane podejście do wykonywania zadań trudnych i skomplikowanych.

Odpowiedzialność

Oznacza poszanowanie prawa, troskę o środowisko i szacunek dla otoczenia. To również czujność i reagowanie na nieprawidłowości.

Współpraca

Rozumiana jest jako dzielenie się wiedzą i doświadczeniem oraz otwartość na przyjmowanie ich od innych. Poznanie i zrozumienie odmiennego stanowiska oraz dążenie do wspólnego celu – rozwoju firmy. To bycie częścią zespołu i kierowanie się szacunkiem, życzliwością i dobrymi obyczajami.

Zapobieganie korupcji oraz konfliktowi interesów

GRI: 2-15 | 2-16

W firmie obowiązuje Polityka antykorupcyjna, która jest ważnym narzędziem w budowaniu kultury organizacyjnej opartej na uczciwości, etyce i zgodności z przepisami. Jej wdrażanie i przestrzeganie przyczyniają się do budowy zaufania wewnętrznego i zewnętrznego oraz minimalizowania ryzyka reputacyjnego związanego z działaniami korupcyjnymi.

Najbardziej istotne elementy uwzględnione w Polityce antykorupcyjnej:

- Definicja korupcji: Polityka precyzuje, co należy rozumieć przez korupcję, włączając w to wszelkie działania, które naruszają zasady uczciwości, takie jak łapówkarstwo, przekupstwo czy działania mające na celu uzyskanie nieprawnych korzyści, czyli to, co z perspektywy firmy jest sytuacją podejrzaną.

- **Zasady postępowania:** Polityka antykorupcyjna określa zasady, którymi powinni kierować się pracownicy w swoich działaniach. Dotyczą one m.in. zakazu przyjmowania i dawania łapówek, unikania konfliktu interesów, nadużywania władzy czy korzystania z poufnych informacji w celu osiągnięcia korzyści osobistych.
- **Procedury i kontrole:** Polityka antykorupcyjna określa procedury i kontrole mające na celu zapobieganie, wykrywanie i rozwiązywanie potencjalnych przypadków korupcji. Obejmuje obowiązek zgłaszania podejrzanych zachowań.
- **Odpowiedzialność i sankcje:** Polityka precyzuje konsekwencje naruszenia zasad antykorupcyjnych oraz określa odpowiedzialność pracowników za przestrzeganie polityki. Obejmuje ona sankcje, takie jak dyscyplinarne środki, kary finansowe, a nawet rozwiązanie umowy o pracę.

GRI: 205-3 | 2-27

W 2022 r. Mo-BRUK nie odnotował żadnego zgłoszenia dotyczącego naruszenia Polityki antykorupcyjnej.

Nie było również przypadków naruszenia jakichkolwiek przepisów regulujących działalność Grupy.

GRI: 205-2 **GPW:** G-P3

Wszyscy Członkowie Zarządu oraz pracownicy zostali poinformowani o polityce i procedurach antykorupcyjnych. Organizacja nie prowadzi cyklicznych szkoleń z zakresu polityki antykorupcyjnej dla pracowników oraz kontrahentów. Polityka jest dostępna na stronie internetowej Mo-BRUK S.A.⁶

Zapobieganie konfliktowi interesów jest ważnym elementem naszej działalności jako spółki giełdowej. Wierzymy w uczciwość, przejrzystość i odpowiedzialność jako fundamenty naszego sukcesu. Dlatego jako przewodniczący Rady Nadzorczej zobowiązuję się do podejmowania wszelkich działań niezbędnych do minimalizowania i zarządzania konfliktami interesów w naszej organizacji. Będziemy dążyć do tworzenia i wdrażania skutecznych polityk, procedur i mechanizmów kontroli oraz promować uczciwe praktyki biznesowe, które gwarantują uczciwość, niezależność i lojalność w naszych działaniach. Naszym celem jest utrzymanie zaufania naszych akcjonariuszy, inwestorów, pracowników i innych interesariuszy oraz budowanie długotrwałej i zrównoważonej wartości dla naszej Spółki i społeczności, w której działamy.

Kazimierz Janik

Przewodniczący Rady Nadzorczej

Firma stosuje się do zasad ładu korporacyjnego zawartych w wytycznych „Zasady Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych 2021” w zakresie m.in. zapobiegania konfliktom interesów oraz transakcji z podmiotami powiązanymi.

Wiceprezesi Mo-BRUK S.A. pełnią funkcje Członków Zarządu Ginger Capital Sp. z o.o., która jest największym

akcjonariuszem Mo-BRUK S.A. Ginger Capital Sp. z o.o. nie prowadzi działalności konkurencyjnej do Mo-BRUK, w związku z tym konflikt interesów nie ma miejsca.

Mo-BRUK S.A. jest jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej Mo-BRUK (jednostka najwyższego szczebla), jest 100% udziałowcem Raf-Ekologia Sp. z o.o. – spalarnia odpadów przemysłowych, medycznych i weterynaryjnych.

⁶ <https://mobruk.pl/wp-content/uploads/2023/08/POLITYKAANTYKORUPCYJNAMOBRUKSA2191127.pdf>

Anonimowe zgłaszanie naruszeń

Pracownik, który był świadkiem sytuacji będącej potencjalnie naruszeniem zasad polityki antykorupcyjnej, procedur lub zasad prawa, w tym również zasad odnoszących się do obowiązków spółki publicznej notowanej na Giełdzie Papierów Wartościowych, zobowiązany jest niezwłocznie, nie później niż w ciągu 48 godzin, zgłosić to do członka Zarządu Mo-BRUK. Może to zrobić w sposób, który pozwala na zachowanie anonimowości.

Osoba sygnalizująca nieprawidłowości może wystąpić do Prezesa Zarządu:

- e-mail z zewnętrznej skrzynki, np. założonej jedynie w celu przesłania zgłoszenia i dalszej korespondencji,
- list, pocztą tradycyjną, na adres siedziby Mo-BRUK S.A.

Po uzyskaniu informacji od sygnalisty Prezes rozpoczyna procedurę oceny zasadności zgłoszenia obejmującą:

- wysłuchanie osób mogących mieć informacje na temat zgłoszonej nieprawidłowości, w tym domniemanych osób uczestniczących w nieprawidłowościach,

- czynności techniczno-rozpoznawcze (m.in. zapoznanie się z istniejącą dokumentacją, wgląd w korespondencję mailową, weryfikację połączeń telefonicznych), która ma na celu zabezpieczenie dowodów.

Po przeprowadzeniu procedury oceny zasadności zgłoszenia Prezes przygotowuje propozycję działań, które mogą dotyczyć:

- zaangażowania organów publicznych,
- wyciągnięcia konsekwencji wobec pracowników w przypadku uznania zgłoszenia za zasadne,
- ochrony interesów Spółki,
- wyeliminowania ryzyka wystąpienia podobnych przypadków w przyszłości.

Prezes przedstawia propozycję działań Zarządowi do akceptacji i wdrożenia. W przypadku gdy nieprawidłowości związane są z działaniami lub zaniechaniami Członków Zarządu, anonimowe zgłoszenia powinny być kierowane na adres Rady Nadzorczej.

Zarząd zobowiązuje się do zapewnienia osobie zgłaszającej anonimowość oraz bezpieczeństwo pod kątem potencjalnych działań odwetowych ze strony pracodawcy.

Współpraca z interesariuszami

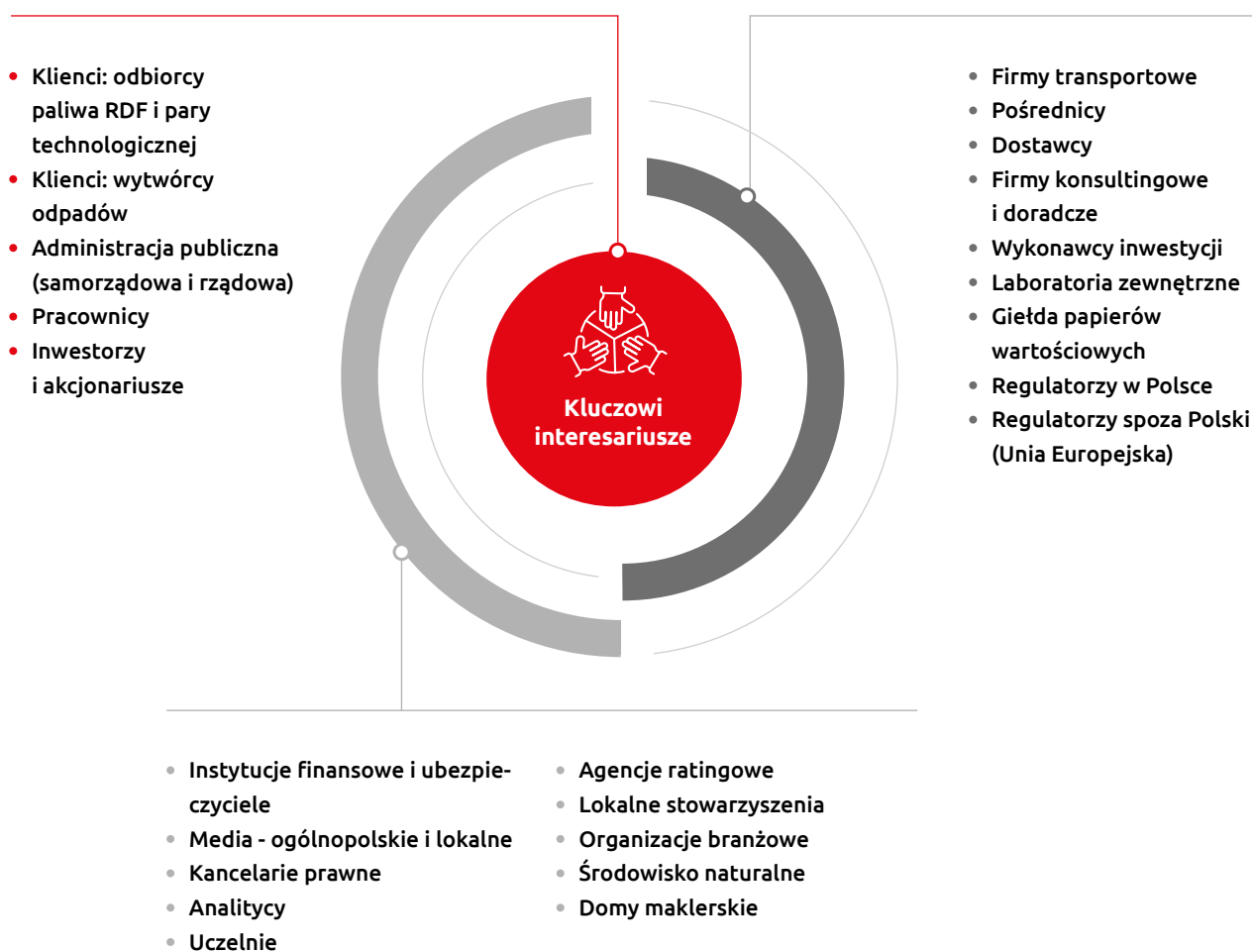
Interesariusze oraz sposoby ich angażowania

GRI: 2-6 | 2-29

W 2022 r. Grupa Mo-BRUK poprzez pracę warsztatową z przedstawicielami różnych departamentów zidentyfikowała kluczowe grupy interesariuszy, na których ma szczególny wpływ. Z każdą z tych grup prowadzona

jest regularna komunikacja. Grupa na bieżąco monitoruje zgłaszane potrzeby i oczekiwania, które Zarząd i pracownicy firmy analizują i biorą pod uwagę podczas podejmowania decyzji.

Mapa interesariuszy Grupy Mo-BRUK

Do kluczowych interesariuszy zaliczają się dwie grupy klientów – odbiorcy paliw RDF i pary technologicznej oraz wytwórcy odpadów, a także administracja publiczna (samorządowa i rządowa), pracownicy, inwestorzy i akcjonariusze.

Klienci

- Odbiorcy paliwa RDF i pary technologicznej
- Wytwórcy odpadów

Ważnym elementem budowania relacji z klientami jest z jednej strony wstuchiwanie się w ich oczekiwania, a z drugiej podkreślanie wyzwań, jakie stoją przed firmami odpowiedzialnymi ekologicznie. Do klientów Grupy Mo-BRUK należą głównie wytwórcy odpadów, pośrednicy w obrocie odpadami, spółki samorządowe oraz samorządy, cementownie.

Budowanie bezpośrednich i trwałych relacji z klientami jest kluczowym aspektem działalności Grupy. Regularne kontakty, takie jak rozmowy telefoniczne, spotkania bezpośrednie i korespondencja e-mailowa, są skutecznym sposobem utrzymania komunikacji z klientami. Dział handlowy odgrywa tu ważną rolę w utrzymywaniu tych kontaktów. Udział przedstawicieli Grupy Mo-BRUK w konferencjach i targach branżowych stanowi dobrą okazję do zaprezentowania oferty i usług firmowych klientom. Dzięki temu klienci mają możliwość zapoznania się z produktami, nawiązania kontaktów oraz pogłębienia swojej wiedzy na temat działalności Grupy Mo-BRUK. Dialog z najważniejszymi interesariuszami, w tym klientami, jest również prowadzony poprzez serwisy społecznościowe i firmowe konto w serwisie LinkedIn.

Administracja publiczna (samorządowa i rządowa)

Kontakt z przedstawicielami administracji publicznej prowadzony jest na bieżąco przez pracowników Grupy Mo-BRUK. Najczęściej wykorzystywane są kanały komunikacji telefonicznej i mailowej oraz listownej. Regularny kontakt pozwala na lepsze zrozumienie tematu omawianego we współpracy z urzędnikami. Mo-BRUK wspiera samorządy i gminy w rozwiązywaniu ważnych problemów, takich jak usuwanie nielegalnych wysypisk i bomb ekologicznych. Razem z przedstawicielami lokalnych władz kontaktuje się z lokalnymi społecznościami, aby widzieć, na jakie kwestie w szczególności firma powinna zwracać uwagę.

Pracownicy

Pracownicy są jedną z kluczowych grup interesariuszy. Stanowią fundament sukcesu i wzrostu Grupy. Jest to przede wszystkim wynik wspólnie podzielanych wartości, takich jak zaangażowanie, uczciwość i innowacyjność, będących podstawą kultury korporacyjnej Mo-BRUK. Obustronna wymiana informacji i regularny dialog umożliwiają Grupie lepsze zrozumienie potrzeb i oczekiwań wszystkich członków zespołu. Poprzez uczestnictwo w procesach decyzyjnych pracownicy są zaangażowani w rozwój organizacji. Wspierani są przy tym różnorodnymi szkoleniami i programami rozwojowymi. Grupa dąży do tworzenia inspirującego i motywującego środowiska pracy, które nikogo nie wyklucza. Promowana jest różnorodność i równość szans. Gwarantem wspólnego sukcesu jest bezpieczeństwo zarówno w wymiarze fizycznym, jak i psychicznym. Zapewniamy bezpieczne warunki pracy, przestrzegając najwyższych standardów bezpieczeństwa i higieny.

Inwestorzy i akcjonariusze

Wychodząc naprzeciw potrzebom inwestorów indywidualnych i instytucjonalnych, Grupa Mo-BRUK podejmuje szereg działań mających zapewnić transparentną i wiarygodną komunikację. Głównymi obszarami dialogu są cyklicznie publikowane wyniki finansowe oraz kwestie ESG.

Jedną z metod komunikacji są raporty podsumowujące kwartały, raporty roczne oraz raport ESG, który po raz pierwszy został wydany w 2021 r. Okresem szczególnej intensywności kontaktów jest czas publikacji wyników okresowych – organizowane są wtedy specjalne wydarzenia w formule online. W roku 2022 zorganizowanych zostało ok. 20 takich spotkań, w których wzięli udział m.in. inwestorzy polscy i zagraniczni oraz dziennikarze. Ważnym elementem jest sesja pytań i odpowiedzi (Q&A). Wszystkie spotkania odbywają się z zachowaniem najwyższych standardów GPW. Regularnie organizowane są czaty inwestorskie.

Wsparciem w dialogu z inwestorami jest zakładka Giełda na stronie Grupy Mo-BRUK, gdzie znajdują się bieżące raporty, informacje o wydarzeniach oraz kontakt do osoby zajmującej się relacjami inwestorskimi.

Wsparciem w dialogu z inwestorami jest zakładka Giełda na stronie Grupy Mo-BRUK, gdzie znajdują się bieżące raporty, informacje o wydarzeniach oraz kontakt do osoby zajmującej się relacjami inwestorskimi.

GRI: 2-28

Członkostwo w organizacjach

Grupa Mo-BRUK w okresie sprawozdawczym angażowała się w prace dwóch organizacji: Związku Pracodawców Zakładów Termicznego Przekształcania Odpadów Przemysłowych Medycznych na rzecz Ochrony Zdrowia i Środowiska (przystąpienie 31 grudnia 2021 r.) i

Polskiego Towarzystwa Gospodarczego (przystąpienie 8 czerwca 2022 r.). Uczestnictwo w organizacjach branżowych umożliwiło Grupie wymianę doświadczeń, dobrych praktyk i wiedzy związanej z rozwijaniem działalności w zrównoważony sposób.

Związek Pracodawców Zakładów Termicznego Przekształcania Odpadów Przemysłowych i Medycznych na rzecz Ochrony Zdrowia i Środowiska

(przystąpienie 31 grudnia 2021 r.)

Celem związku jest promowanie gospodarowania odpadami przemysłowymi i niebezpiecznymi, w tym także medycznymi, gwarantującego zamknięcie życia odpadów w jednym cyklu z maksymalnym wykorzystaniem ich wartości energetycznej. Związek zrzesza zakłady spełniające najwyższe wymagania etyczne i zawodowe, które są liderami w branży gospodarki odpadami, stosują najlepsze z dostępnych technologii oraz przyjazne środowisku procesy przetwarzania.

Polskie Towarzystwo Gospodarcze

(przystąpienie 8 czerwca 2022 r.)

Mo-BRUK jest firmą wspierającą Polskie Towarzystwo Gospodarcze, którego celem jest m.in. prezentowanie interesów swoich członków i działanie na rzecz polepszenia warunków prowadzenia biznesu. Jego członkami są najczęściej właściciele, prezesi i menedżerowie dużych, średnich i małych firm, często produkcyjnych, którzy są aktywni zawodowo i społecznie oraz cenią takie wartości jak: zaufanie, szacunek do człowieka, pracowitość i gospodarność. Aktywność organizacji skupia się m.in. na organizacji spotkań i konferencji biznesowych, których celem jest dzielenie się wiedzą i doświadczeniem. Henryk Siodmok, Prezes Mo-BRUK, był głównym gościem jednej z nich.

Pytania i odpowiedzi

W tej części raportu znajdują się najczęstsze pytania interesariuszy. Na końcu każdego rozdziału odpowiadamy na nie, pozwalając wszystkim zainteresowanym na jeszcze głębsze zrozumienie podejścia do zrównoważonego rozwoju Grupy Mo-BRUK.

” P: Czy Grupa posiada plany i procedury na wypadek wystąpienia zdarzeń mogących prowadzić do kryzysu?

O: Tak, Grupa ma wdrożony „Plan zarządzania awariami”. Zidentyfikowano w nim 11 podstawowych zdarzeń mogących prowadzić do kryzysu oraz przewidziano ich skutki. Ze względu na specyfikę działalności Grupy dotyczą one przede wszystkim możliwości zanieczyszczenia i skażenia środowiska. Przykładem jest pożar instalacji przetwarzającej odpady, który potencjalnie może spowodować zanieczyszczenie atmosfery i wód powierzchniowych.

Grupa zgodnie z planem podejmuje działania zapobiegawcze, które w raportowanym okresie w dużym stopniu wyeliminowały występowanie awarii. Plan zawiera szczegółowy opis stosowanych technik monitoringu, konserwacji i utrzymania w dobrym stanie infrastruktury technicznej. Plan na wypadek wystąpienia awarii przewiduje wdrożenie określonych środków, które mają głównie na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń. Reagowanie na niektóre zdarzenia podlega bardziej szczegółowym instrukcjom, które są przedmiotem szkoleń pracowników w obszarze BHP. Dotyczą one np. magazynowania i transportu odpadów czy odprowadzania ścieków.

” P: Jakie są kluczowe czynniki ryzyka, związane z działalnością Grupy, które mogą prowadzić do kryzysu? Jak są one monitorowane oraz zarządzane?

O: W organizacji na ogólnym poziomie obowiązuje procedura zarządzania ryzykiem i szansami. Szczegółowo określa zasady

postępowania podczas działania z ryzykiem w zintegrowanym systemie zarządzania jakością, środowiskiem i BHP.

Grupa w 2022 r. zaktualizowała analizę ryzyka i szans, wyróżniając 115 różnych czynników ryzyka w swojej działalności operacyjnej, które dotyczą trzech obszarów: kontroli odpadów, badań laboratoryjnych i różnych aspektów środowiskowych.

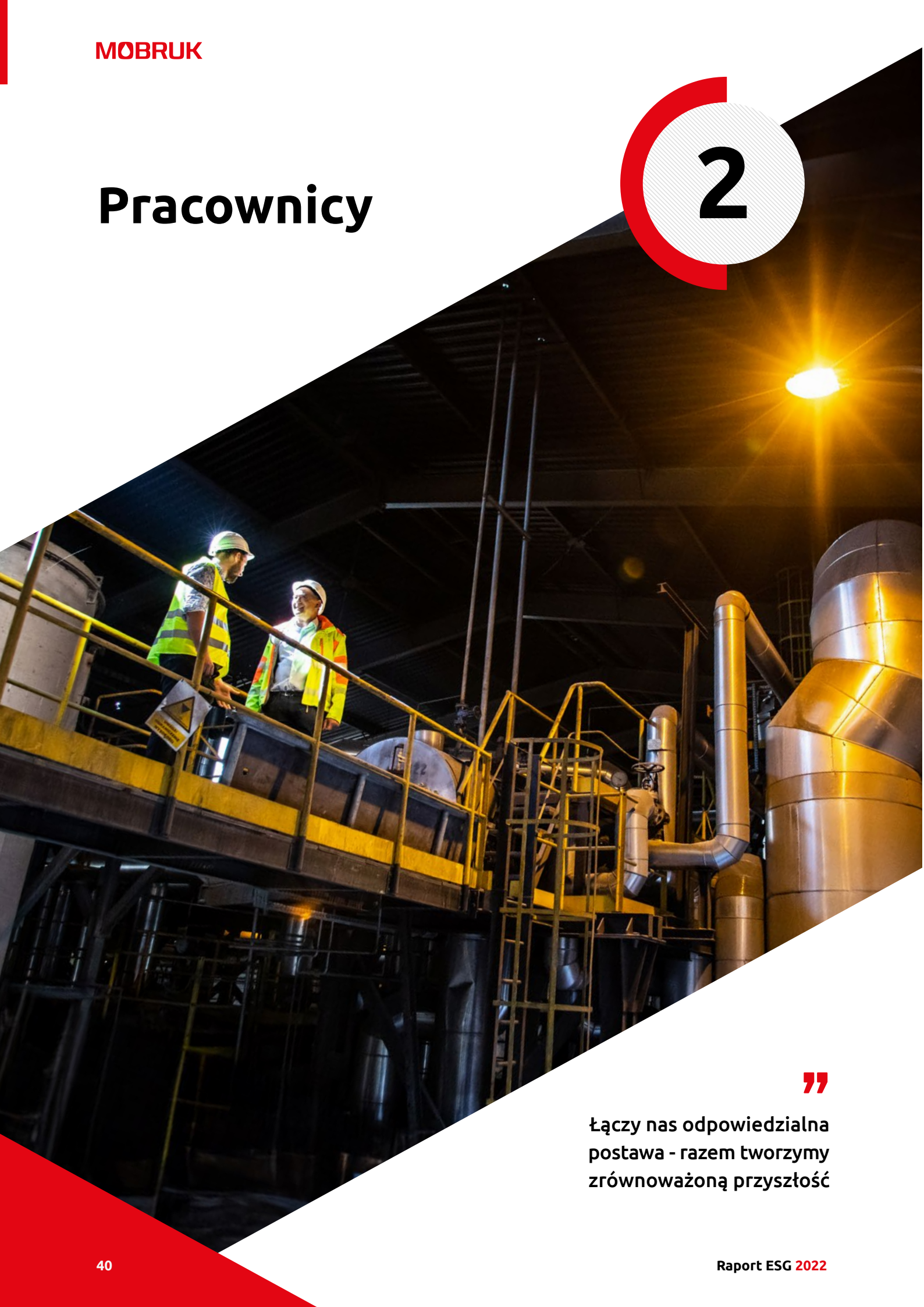
Dla każdego czynnika zostało określone na skali liczbowej prawdopodobieństwo wystąpienia, znaczenie skutku (również w oparciu o wpływ na finanse Grupy) i istotność dla działalności Grupy. Ponadto zidentyfikowano potencjalną przyczynę zdarzenia kryzysowego i opisano przewidywany skutek. Na podstawie tych danych określono odpowiednie działania monitorujące zagrożenie, umożliwiające zarządzanie ryzykiem i zapobieganie jego wystąpieniu.

” P: Jakie jest zaangażowanie Zarządu w zarządzanie sytuacjami kryzysowymi i jakie są kompetencje członków Zarządu w tej dziedzinie?

O: Członkowie Zarządu są zaangażowani w większość procesów związanych z sytuacjami kryzysowymi. Zarząd Mo-BRUK S.A. jest odpowiedzialny za zapewnienie Grupie zasobów niezbędnych do wdrożenia działań w odniesieniu do ryzyka, które potencjalnie może wywołać sytuację kryzysową. Członkowie Zarządu współpracują również z Pełnomocnikiem ds. Zintegrowanego Systemu Zarządzania przy opracowaniu analizy ryzyka. Ponadto Prezes Zarządu Mo-BRUK S.A. zatwierdza wszystkie dokumenty, w tym procedury i instrukcje, mające zastosowanie w zarządzaniu sytuacjami kryzysowymi.

Pracownicy

2

”

Łączy nas odpowiedzialna postawa - razem tworzymy zrównoważoną przyszłość

Zatrudnienie i warunki pracy w Grupie Mo-BRUK

Rozwój Grupy Mo-BRUK jest odzwierciedleniem długoterminowej strategii łączącej wzrost gospodarczy z ochroną środowiska i społeczną odpowiedzialnością.

Grupa kieruje się przekonaniem, że kluczem do sukcesu są jej pracownicy i ich zaangażowanie. Dba również o tworzenie kultury organizacyjnej, stawiając na pierwszym miejscu relacje między pracownikami. Zrozumienie i szacunek okazywany każdemu członkowi zespołu

przekładają się na efektywność działalności całej organizacji. Wysoka jakość współpracy na wszystkich szczeblach jest nieoceniona, a efekty tego podejścia można zauważyć we wszystkich aspektach działania Grupy Mo-BRUK.

Struktura zatrudnienia

GRI: 2-7

Liczba pracowników

	Kobiety	Mężczyźni
Mo-BRUK	28	147
Raf-Ekologia	3	35
Suma	31	182

175
pracowników
Mo-BRUK

38
pracowników
Raf-Ekologia

SUMA

213

Liczba pracowników zatrudnionych na czas nieokreślony

	Kobiety	Mężczyźni
Mo-BRUK	24	129
Raf-Ekologia	2	33
Suma	26	162

153
pracowników
Mo-BRUK

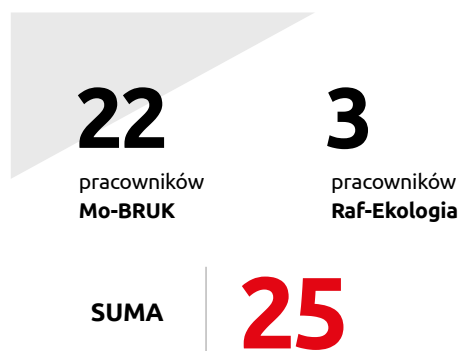
35
pracowników
Raf-Ekologi

SUMA

188

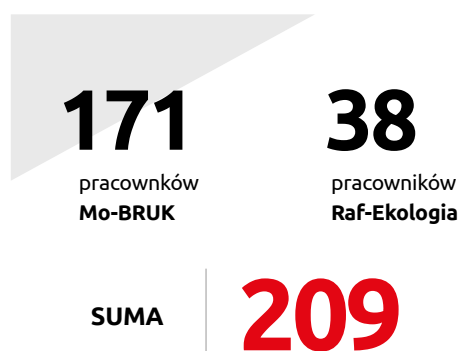
Liczba pracowników zatrudnionych na czas określony w 2022 r.

	Kobiety	Mężczyźni
Mo-BRUK	4	18
Raf-Ekologia	1	2
Suma	5	20

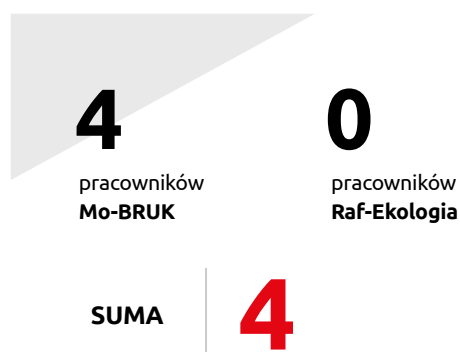
Liczba pracowników zatrudnionych na pełen etat w 2022 r.

	Kobiety	Mężczyźni
Mo-BRUK	25	146
Raf-Ekologia	3	35
Suma	28	181

Liczba pracowników zatrudnionych na część etatu w 2022 r.

	Kobiety	Mężczyźni
Mo-BRUK	3	1
Raf-Ekologia	0	0
Suma	3	1

Dane zostały zebrane z wykorzystaniem oprogramowania kadrowo-płacowego.

Grupa nie zatrudnia pracowników, którzy nie mają zagwarantowanej minimalnej liczby godzin pracy (tzw. pracownicy na żądanie).

Podane liczby odzwierciedlają stan na koniec okresu sprawozdawczego – 31.12.2022 r.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły istotne wahania w zatrudnieniu.

GRI: 2-8

Oprócz zatrudnionych pracowników Grupa współpracuje z osobami, które nie są pracownikami, ale których praca jest przez Mo-BRUK kontrolowana. Zgodnie ze

Standardami GRI, na potrzeby niniejszego ujawnienia, zostali oni ujęci jako „współpracownicy”, a ich liczba podana jest w tabeli poniżej.

Rodzaj wykonywanej pracy	Liczba współpracowników	Typ umowy
Doradztwo	1	Umowa zlecenie
Praca biurowa	2	Staż
Praca biurowa	2	Umowa zlecenie
Pośrednictwo	7	B2B
Usługa	8	Umowa zlecenie
Suma	20	

Podane liczby odzwierciedlają stan na koniec okresu sprawozdawczego – 31.12.2022 r. Żaden z typów współpracy nie ma charakteru sezonowego.

Podejście do wynagradzania pracowników

GRI: 2-19 | 2-20

Zasady wynagradzania w Grupie Mo-BRUK koncentrują się na budowaniu lojalności pracowników. Co więcej, premiowane jest ich zaangażowanie w rozwój profesjonalnej kadry. W 2022 roku w ramach premiowego systemu poleceń nowych pracowników organizacja zatrudniła jedną osobę.

W umowach zatrudnienia osób na stanowiskach technologicznych oraz pracowników działu handlowego Grupa zawiera klauzulę o zakazie konkurencji. Pracownicy zobowiązują się, że w okresie 12 miesięcy po ustaniu stosunku pracy nie podejmą jej w innych firmach z branży odpadowej, które stanowią konkurencję dla Mo-BRUK S.A. Nieprzestrzeganie umowy oznacza dla byłego pracownika obowiązek wypłaty określonych świadczeń. W 2022 roku Mo-BRUK ani razu nie skorzystał z klauzuli o zakazie konkurencji.

W przypadku umów na podnoszenie kwalifikacji zawodowych organizacja zastosowała mechanizm, który przewiduje potrącenie kosztów związanych z finansowaniem kształcenia (takich jak kursy, szkolenia czy studia), jeżeli pracownik zdecyduje się na rozwiązanie stosunku pracy przed końcem terminu obowiązywania umowy lojalnościowej. W 2022 roku nie było przypadku zastosowania tego rozwiązania.

Grupa Mo-BRUK w okresie sprawozdawczym nie prowadziła własnych programów emerytalnych. Niemniej Mo-BRUK w pełni wywiązuje się z obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy, w tym wypłacania odprawy emerytalnej i realizowania Pracowniczych Planów Kapitałowych. W 2022 roku odprawa emerytalna została wypłacona dwóm osobom.

W kontekście ESG podejście do wynagradzania najwyższych organów spółki ma dla nas zasadnicze znaczenie. Przez odpowiednią strukturę wynagrodzeń promujemy długoterminowe myślenie, innowacyjność oraz odpowiedzialność za wpływ na otoczenie. Adekwatne zarobki są w naszym rozumieniu ważną częścią zrównoważonego rozwoju. Staramy się, aby nasze podejście do wynagrodzeń było wyważone i odzwierciedlało zarówno finansowe, jak i niefinansowe miary sukcesu. Sprawiedliwa pensja motywuje naszych liderów do podejmowania decyzji, które leżą w długoterminowym interesie wszystkich naszych interesariuszy, włączając w to pracowników, klientów, dostawców, społeczność lokalną oraz środowisko.

Paweł Rosiek

Specjalista ds. kadrowo-finansowych

W Grupie Mo-BRUK wynagrodzenie najwyższych organów i wyższej kadry zarządzającej jest ustalane w sposób transparentny, wynikający z zapisów „Polityki Wynagrodzeń Zarządu i Rady”. Zgodnie z dokumentem, jego część jest zależna od spełnienia określonych kryteriów związanych z realizacją założonych na dany okres celów. Mogą one dotyczyć różnych obszarów funkcjonowania Grupy, w tym kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem. Podobnie rzecz ma się z premiami, które również są uzależnione od osiągnięcia zamierzonych efektów podejmowa-

nych zobowiązań, np. związanych ze zdrowiem i bezpieczeństwem pracowników, dostosowaniem działalności operacyjnej do przepisów prawnych, rozwojem organizacji czy budowaniem silnej marki kojarzonej z pozytywnym wpływem na otoczenie. Wypłata części wynagrodzenia w formie premii zależnej od osiągniętych wyników to element tworzenia kultury organizacyjnej promującej innowacyjność i poczucie odpowiedzialności, będące fundamentem działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Założenia polityki wynagradzania członków najwyższych organów i wyższej kadry zarządzającej w 2022 roku:

Zarząd

- wysokość wynagrodzenia określa uchwała Rady Nadzorczej
- stałe wynagrodzenie miesięczne oraz premia od wyników

Rada Nadzorcza

- wysokość wynagrodzenia określają uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, zapadające większością wynoszącą 65% głosów obecnych na WZA, zgodnie ze statutem spółki Mo-BRUK
- stałe wynagrodzenie miesięczne uzależnione od pełnionej funkcji

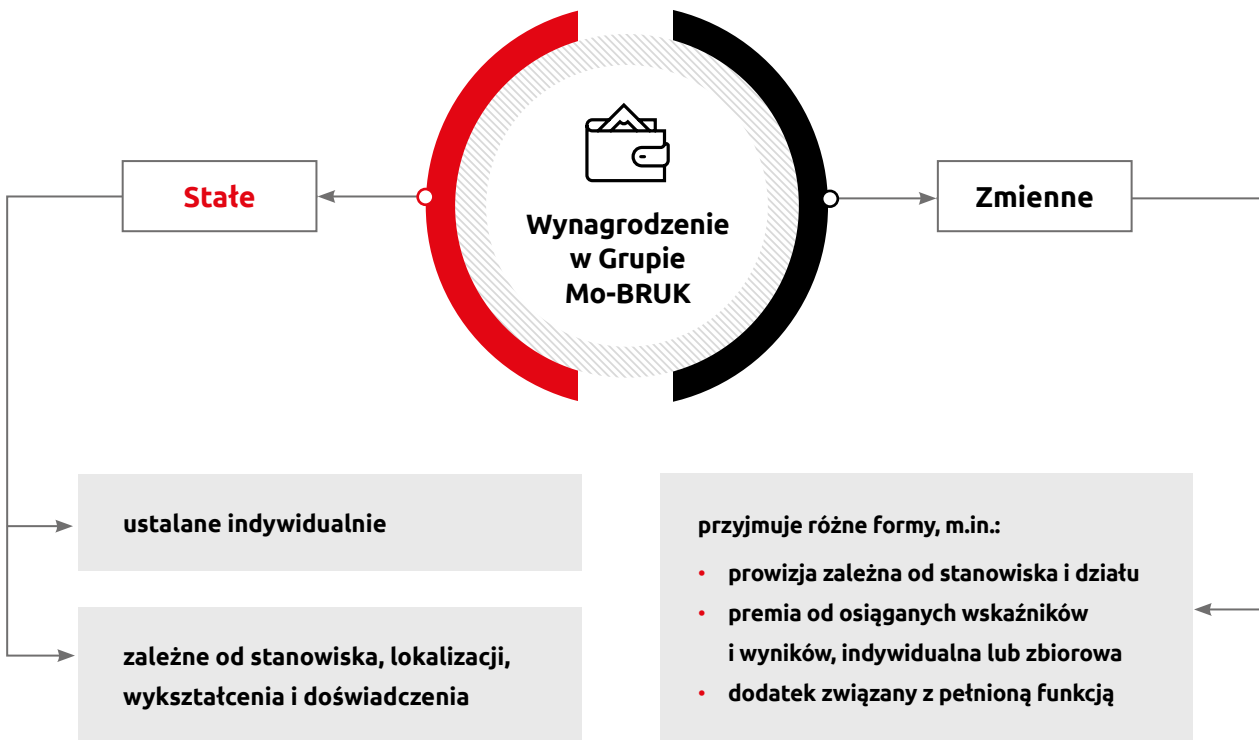
Komitet Audytu

- wysokość wynagrodzenia określają uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, zapadające większością wynoszącą 65% głosów obecnych na WZA, zgodnie ze statutem spółki Mo-BRUK
- stałe wynagrodzenie miesięczne uzależnione od pełnionej funkcji

Wyższa kadra zarządzająca

- wysokość wynagrodzenia ustalana jest indywidualnie w trakcie rekrutacji
- stałe wynagrodzenie miesięczne oraz premia od osiągniętych wskaźników i wyników

Członkowie organów zarządzających Mo-BRUK czynnie nadzorują i uczestniczą w procesie ustalania wynagrodzeń pracowników. W strukturze Grupy nie funkcjonowała w 2022 roku oddzielna komisja ds. wynagrodzeń lub inny organ pełniący podobne funkcje. Mo-BRUK nie zbierał opinii interesariuszy, w tym udziałowców, na temat wysokości wynagrodzeń. Warunki zatrudnienia, uwzględniające wysokość wynagrodzenia, są

każdorazowo ustalane indywidualnie dla każdego pracownika przez odpowiedniego dla danej jednostki Członka Zarządu przy udziale bezpośredniego przełożonego. Zaangażowanie Członków Zarządu w ustalanie wysokości zarobków zapewnia bezpośredni nadzór nad procesem osobom odpowiedzialnym za strategię firmy, w tym cele zrównoważonego rozwoju.

Proces ustalania wynagrodzeń w Mo-BRUK jest prowadzony wewnętrznie, z zachowaniem najwyższych standardów zarządzania i transparentności. Uwzględniamy oczekiwania potencjalnych pracowników, aktualne trendy na rynku pracy oraz możliwości finansowe samej organizacji. Dokładamy przy tym starań, aby odpowiednie wynagrodzenie było czynnikiem motywującym do dbania o pozytywny wpływ na otoczenie.

Rafał Michalczuk

Wiceprezes Zarządu Dyrektor ds. Finansowych

GRI: 2-21

Wysokość wynagrodzeń w 2022 roku w ujęciu rocznym w Mo-BRUK S.A.

5,26

stosunek rocznego wynagrodzenia najlepiej opłacanej osoby w organizacji do mediany rocznego wynagrodzenia wszystkich pracowników (z wyłączeniem najlepiej opłacanej osoby)

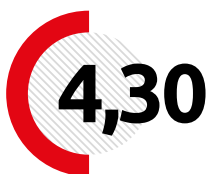
8,28*

stosunek procentowego wzrostu rocznego wynagrodzenia najlepiej opłacanej osoby w organizacji do mediany procentowego wzrostu rocznego wynagrodzenia wszystkich pracowników (z wyłączeniem najlepiej opłacanej osoby)

* Oznacza to, że w stosunku do 2021 roku procentowy wzrost mediany wynagrodzenia pracowników był wyższy niż wzrost wynagrodzenia najlepiej opłacanej osoby.

Dane w oparciu o liczbę zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w dniach 31.12.2021 r. oraz 31.12.2022 r.

GRI: 2-21

Wysokość wynagrodzeń w ujęciu rocznym w Raf-Ekologia Sp. z o.o.

4,30

stosunek rocznego wynagrodzenia najlepiej opłacanej osoby w organizacji do mediany rocznego wynagrodzenia wszystkich pracowników (z wyłączeniem najlepiej opłacanej osoby)

Wartości rocznego wynagrodzenia najlepiej opłacanej osoby w organizacji oraz mediany rocznego wynagrodzenia wszystkich pracowników (z wyłączeniem najlepiej opłacanej osoby) w stosunku do roku 2021 pozostały **bez zmian**.

Dane w oparciu o liczbę zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w dniach 31.12.2021 r. oraz 31.12.2022 r.

GPW: S-P2

Wskaźnik równości wynagrodzeń – stosunek średniej płacy mężczyzn do średniej płacy kobiet w organizacji

Mo-BRUK S.A.

Raf-Ekologia Sp. z o.o.

* Ujemna wartość oznacza, że średnio o tyle większe jest wynagrodzenie kobiet od wynagrodzenia mężczyzn.

Dane opracowane w oparciu o liczbę zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w dniu 31.12.2022 r.

GRI: 2-30 GPW: S-P4

W 2022 roku żaden pracownik Grupy Mo-BRUK nie należał do organizacji związkowej ani nie był objęty układem zbiorowym. Grupa, jako pracodawca, szanuje prawo pracowników do swobodnego stowarzyszania się i zbiorowego negocjowania.

W Grupie nie obowiązuje formalna polityka dotycząca organizacji związkowych i zbiorowych układów pracy, jednak nie sprzeciwiamy się tworzeniu ich w naszej organizacji. Wierzymy w otwartą komunikację i transparentność z naszym zespołem, jesteśmy gotowi współpracować z różnymi formami reprezentacji pracowniczej, jeśli nasi pracownicy zdecydują, że jej chcą.

adw. dr Lech Dubiński

Dyrektor ds. Prawnych

Rozwiązania z zakresu BHP

Zapobieganie zagrożeniom w obszarze BHP

GRI: 3-3 Bezpieczeństwo i higiena pracy, środki ochronne oraz wdrożone rozwiązania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom | 403-7

Jednym z tematów istotnych dla Grupy Mo-BRUK w 2022 roku było bezpieczeństwo i higiena pracy, środki ochronne oraz wdrożone rozwiązania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom. Grupa pracuje nad zapobieganiem wypadkom przy pracy oraz chorobom zawodowym, spełniając przy tym wymagania prawa i innych obowiązujących ją wymagań. Mo-BRUK w 2022 roku kontynuował działania polegające na implementacji w organizacji systemu BHP.

Aby przeciwdziałać potencjalnym urazom i wypadkom, Grupa zadbała o utrzymanie w dobrym stanie maszyn, narzędzi, środków transportu i innych urządzeń produkcyjnych oraz ich prawidłowe użytkowanie przez pracowników poprzez prowadzenie szkoleń i wydawanie szczegółowych instrukcji. Warunkiem dopuszczenia do obsługi sprzętu i wykonywania związanych z tym

czynności jest uprzednie przeszkolenie i zaznajomienie się z zasadami korzystania z urządzeń. Ponadto Grupa wyposaża w środki ochrony indywidualnej wszystkie stanowiska, dla których było to niezbędne.

Grupa systematycznie analizowała zdarzenia potencjalnie niebezpieczne w celu wyciągnięcia wniosków i podjęcia odpowiednich działań zapobiegawczych. Szczególne znaczenie miało zaangażowanie pracowników w tę procedurę: informowali oni o kwestiach związanych z ich bezpieczeństwem i zdrowiem w pracy, wydawali opinie na temat istotnych problemów w tym obszarze oraz uczestniczyli w procesie decyzyjnym dotyczącym kwestii związanych z ich bezpieczeństwem. Pracownicy byli zachęceni do przestrzegania zasad BHP, co dodatkowo wzmocniło kulturę bezpieczeństwa w całej firmie.

Efektywność działań była regularnie kontrolowana, a postępy zostały ocenione podczas rocznej analizy stanu BHP zakładów. Grupa zdecydowała o kontynuowaniu swoich wysiłków w tej dziedzinie, dążąc do ciągłego doskonalenia i wzmacniania poczucia bezpieczeństwa w organizacji.

GRI: 403-1

Mo-BRUK w 2022 roku był w trakcie dobrowolnego wdrażania systemu zarządzania BHP w oparciu o normę ISO 45001. Kierowanie się nią ma na celu pomoc Grupie

w przyjęciu skutecznego systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, aby minimalizować ryzyko wypadków, uszkodzeń i chorób zawodowych. Standard jest oparty na modelu zarządzania ryzykiem i skupia się na proaktywnym podejściu do zarządzania BHP, a także dostosowany do kontekstu, w którym działa Grupa, oraz jej interakcji z pracownikami i innymi interesariuszami. System docelowo ma objąć wszystkie zakłady i wszystkich pracowników Grupy.

Wprowadzone w 2022 roku systemowe rozwiązania w zakresie BHP:

utworzenie stanowiska Pełnomocnika Zarządu ds. Zintegrowanego Systemu Zarządzania,

utworzenie stanowiska Specjalisty do spraw BHP i przeciwpożarowych dla całej organizacji,

ciągła współpraca z profesjonalnymi dostawcami usług w zakresie odzieży roboczej¹,

audyty BHP w zakładach

Mo-BRUK S.A. w 2022 roku utworzył dwa stanowiska, w których zakresie kompetencji znajdują się kwestie związane z bezpieczeństwem i higieną pracy. Pełnomocnik Zarządu ds. Zintegrowanego Systemu Zarządzania analizuje wpływ jakości procesów oraz oferowanych produktów i usług na zdrowie pracowników, wspomaga też zapobieganie występowaniu wypadków i innych negatywnych skutków. Przyjęcie Specjalisty do spraw BHP i Przeciwpożarowych było odpowiedzią na potrzebę ujednoczenia polityki BHP i przeciwpożarowej we wszystkich zakładach spółki. Zatrudnieni w każdym z zakładów specjaliści BHP uzyskali wsparcie i pomoc w koordynowaniu działań od eksperta pracującego na poziomie całej Grupy.

Specjaliści prowadzili regularne i bieżące kontrole warunków BHP, aktualizowali ocenę ryzyka zawodowego na poszczególnych stanowiskach oraz oceniali ryzyko zawodowe na stanowiskach, na których wprowadzono nowe urządzenia lub technologie. Wszystkie przepro-

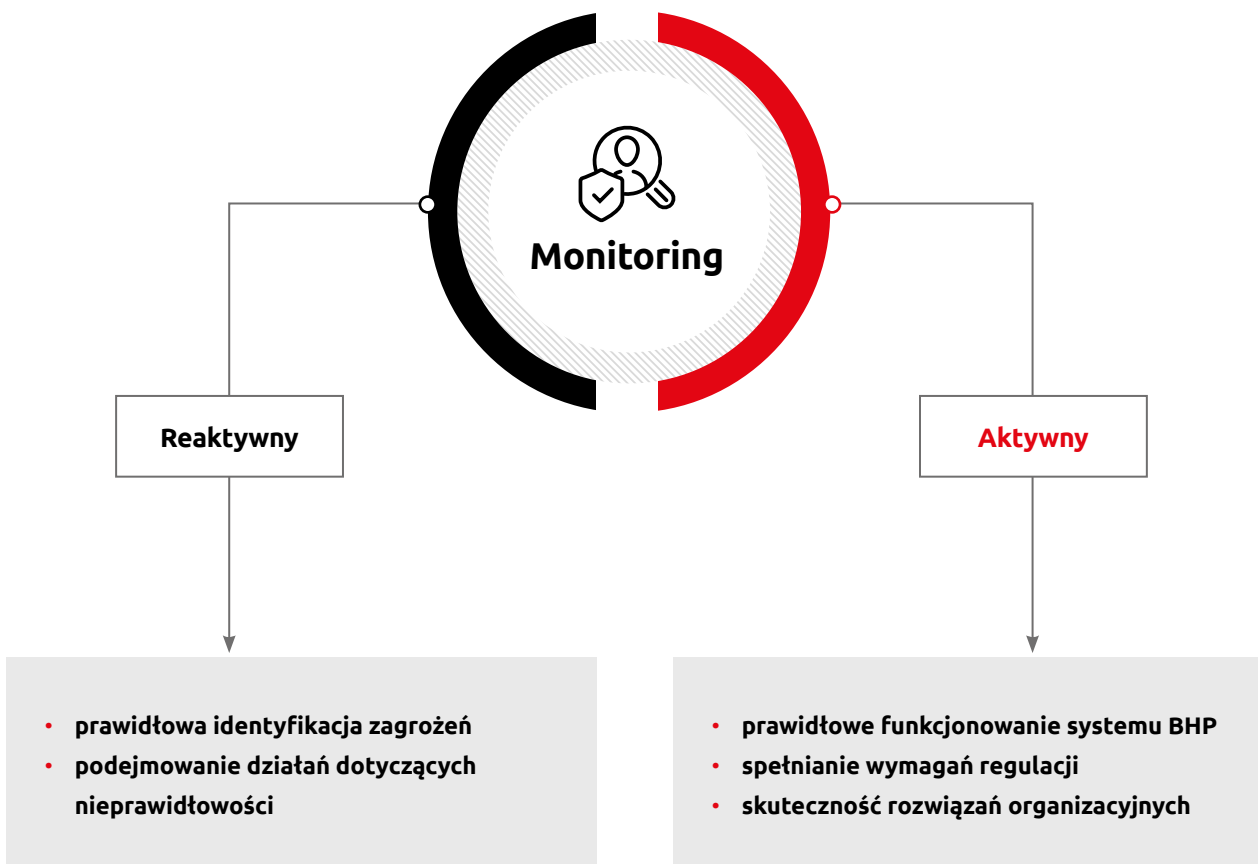
1 Odzież robocza (i ochronna) zgodnie z prawem jest wymagana między innymi ze względów sanitarnych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.

wadzone działania były regularnie raportowane do Zarządu. W związku z wdrożeniem ISO 45001 w okresie sprawozdawczym specjalista BHP dla całej Grupy przeprowadził audyt BHP we wszystkich zakładach, a następnie przedstawił płynące z niego wnioski oraz propozycje poprawy poszczególnych obszarów. Konsekwencją tych działań było uzupełnienie posiadanej dokumentacji i regulacji, by podnieść standardy BHP. Aktualizacja objęła między innymi instrukcje i operaty przeciwpożarowe szczególnie istotne ze względów bezpieczeństwa dla gromadzenia i przetwarzania odpadów. Wszystkie te działania miały na celu identyfikację zagrożeń i ograniczanie czynników ryzyka BHP w działalności Grupy.

Dzięki podjęciu współpracy z profesjonalnymi dostawcami usług w zakresie odzieży roboczej, Grupa zapewniła pracownikom stały dostęp do ubioru spełniającego najwyższe standardy.

GRI: 403-2

Grupa Mo-BRUK dba o gwarancję odpowiedniej jakości procesów związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy. W tym celu organizacja stosowała dwa typy ich monitorowania: reaktywny i aktywny. Takie podejście gwarantuje, że ryzyka są szybko identyfikowane, a Grupa reaguje na nie w odpowiedni sposób.

Monitoring BHP w Grupie Mo-BRUK

1. Jest źródłem informacji na temat stanu systemu BHP.
2. Pozwala ustalić skuteczność systemu BHP.
3. Stanowi podstawę decyzji dotyczących systemu BHP.

W kontekście odpowiedzialności, szczególnie w obszarze bezpieczeństwa i zdrowia pracowników, organizacja przywiązuje dużą wagę do identyfikacji zagrożeń związanych z pracą. Grupa wdraża rutynowe procesy, które są prowadzone zgodnie z regulacjami prawnymi i obejmują regularne oceny ryzyka zawodowego na poszczególnych stanowiskach pracy. Proces uwzględnia pomiary czynników środowiskowych, które mogą wpływać na bezpieczeństwo i zdrowie pracowników firmy.

Dzięki dwóm metodom oceny ryzyka zawodowego – rutynowej i nadzwyczajnej – podejście do zarządzania ryzykiem jest stale aktualizowane i na bieżąco dostosowane do dynamicznie zmieniających się warunków.

Ocena jest przeprowadzana:

- co dwa lata (rutynowa)
- przy wprowadzaniu nowych technologii na terenie zakładów (nadzwyczajna)
- po incydentach mogących wpłynąć na bezpieczeństwo pracowników (nadzwyczajna)

W 2022 roku każdy członek personelu miał możliwość wyrażania swoich obaw dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy. Proces ten był integralnym elementem strategii zarządzania ryzykiem ESG. Na terenie zakładów funkcjonowała łatwo dostępna dla wszystkich pracowników „skrzynka zgłoszeń”, za pomocą której zbierano informacje dotyczące zagrożeń dla bezpieczeństwa, warunków pracy, a także

wszelkich innych obaw związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy. Skrzynka znajdowała się w obszarze, który nie był objęty monitoringiem kamer, co dodatkowo chroniło prywatność pracowników. Każdy zainteresowany mógł w dowolnym momencie przekazać w ten sposób własne spostrzeżenia bez podawania swoich danych osobowych. Zespół specjalistów BHP regularnie sprawdzał zawartość skrzynki. Mo-BRUK zachęcał wszystkich pracowników do korzystania z niej i dzielenia się swoimi obawami, aby wspólnie z nimi budować bezpieczne miejsce pracy.

W dokumencie „Zasady postępowania – wypadki, incydenty, prawo do odmowy lub przerwania pracy” zostały opisane obowiązujące w 2022 roku procesy, których celem jest unikanie sytuacji mogących spowodować uraz lub pogorszenie stanu zdrowia pracownika. Znajduje się tam m.in. wyjaśnienie, w jaki sposób pracownicy są chronieni przed negatywnymi konsekwencjami odmowy wykonania zadania stwarzającego ryzyko. Proces ten jest opisany również w „Regulaminie pracy”. Dokumenty są ogólnodostępne dla wszystkich pracowników.

Przestanki do odmowy lub przerwania pracy wynikające z prawa pracownika:

1. obawa pracownika przed doznaniem obrażenia lub pogorszeniem zdrowia,
2. złożenie przez pracownika stosownego wyjaśnienia*,

* Pracownik nie ponosi negatywnych konsekwencji również w przypadku, gdy złożył wyjaśnienie, ale po procesie weryfikacji zdarzenia obawa okazała się nieuzasadniona.

GRI: 403-3

W ramach ochrony zdrowia w 2022 roku Grupa, zgodnie z prawem, kierowała pracowników na wstępne oraz okresowe badania medyczne. W razie potrzeby pracownikom zapewniany był transport do placówek medycznych, a badania odbywały się w godzinach pracy. Usługi z zakresu ochrony zdrowia pracowników w kontekście wykonywanej pracy były realizowane przez odpowiednią dla każdej lokalizacji placówkę medyczną ze specjalistycznymi gabinetami lekarskimi medycyny pracy. Badania lekarskie, laboratoryjne i specjalistyczne były prowadzone zgodnie z wymogami prawnymi.

Zaangażowanie pracowników

GRI: 403-4

Każdy z zakładów Grupy Mo-BRUK ma przedstawicieli pracowników, z którymi konsultowane są kwestie dotyczące BHP. Reprezentacja składa się z co najmniej dwóch osób.

Działania dotyczące BHP konsultowane z reprezentantami pracowników:

zmiany w organizacji i wyposażeniu stanowisk pracy,

wprowadzanie nowych procesów technologicznych oraz substancji mogących stwarzać zagrożenie dla zdrowia lub życia pracowników,

sposób informowania pracowników o ryzyku,

ustalanie nowych kryteriów oceny ryzyka zawodowego,

wyznaczanie osób do udzielania pierwszej pomocy,

przydzielanie środków ochrony, odzieży i obuwia,

przeprowadzanie szkoleń BHP.

Informacje dotyczące BHP są komunikowane pracownikom na bieżąco przez przełożonych oraz udostępniane na tablicach ogłoszeń w zakładach. Ponadto Grupa Mo-BRUK w 2022 roku zainicjowała Dzień Bezpieczeństwa Pracy w celu zaangażowania wszystkich pracowników w identy-

fikację zagrożeń i ocenę ryzyka. W ostatni poniedziałek każdego miesiąca prowadzona była intensywna komunikacja wewnętrzna, mająca zmotywować pracowników do zwracania uwagi na kwestie dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy.

Dzień Bezpieczeństwa Pracy

GRI: 403-5

W 2022 roku Grupa Mo-BRUK zrealizowała intensywny program szkoleniowy dla pracowników, czym podkreśliła swoje zaangażowanie w zapewnienie bezpieczeństwa i higieny pracy. Program obejmował różne aspekty BHP związane ze specyfiką funkcji i obowiązków pracowników. Szkolenia dotyczyły zarówno podstawowych zasad BHP, jak i szczegółowych instrukcji obowiązujących na danym stanowisku. Prowadzono także regularne szkolenia BHP dla osób kierujących pracownikami.

Szczególny nacisk położono na takie zagadnienia, jak pierwsza pomoc przedmedyczna, ochrona przeciwpożarowa oraz bezpieczne prace na wysokości.

Czas trwania szkoleń oraz ich treść były zgodne z obowiązującymi przepisami, w tym z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz Ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.

Szkolenia BHP zrealizowane w 2022 roku

Nazwa szkolenia	Liczba uczestników
Szkolenia wstępne z dziedziny BHP	19
Szkolenie-instruktaż stanowiskowy BHP na stanowisku pracy	105
Szkolenia okresowe w dziedzinie BHP dla stanowisk robotniczych	75
Szkolenia okresowe w dziedzinie BHP dla stanowisk administracyjno-biurowych	11
Szkolenia okresowe w dziedzinie BHP dla stanowisk osób kierujących pracownikami	3
Szkolenie dla pracowników z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej	8
Szkolenie dla pracowników z zakresu ochrony przeciwpożarowej	57

Osoby prowadzące miały odpowiednie kwalifikacje zawodowe, a szkolenia odbywały się w ramach godzin pracy. Każde szkolenie kończyło się egzaminem sprawdzającym wiedzę teoretyczną i praktyczną uczestników, która była dodatkowo weryfikowana przez przełożonych podczas dni bezpieczeństwa pracy.

W odpowiedzi na bieżące potrzeby pracowników dyrektorzy i kierownicy poszczególnych zakładów mieli możliwość zgłaszania do specjalistów BHP potrzeby przeprowadzenia dodatkowych szkoleń.

Ryzyko urazów i pogorszenia zdrowia

GRI: 403-9 | 403-10

Obsługa urządzeń na liniach przemysłowych w zakładach Mo-BRUK może wiązać się z ryzykiem urazów, na które narażeni się pracownicy je obsługujący. To również ryzyko utraty zdrowia związane z ekspozycją na szkodliwe substancje chemiczne i biologiczne, które mogą prowadzić do różnych schorzeń i chorób. Wdrożony skuteczny program BHP i podejmowane odpowiednie działania mają na celu prawidłowe identyfikowanie potencjalnych zagrożeń oraz ich wyeliminowanie.

Zgodnie z zasadami, jakimi kieruje się Mo-BRUK, bezpieczeństwo pracowników jest priorytetem.

Najlepszym dowodem takiego podejścia jest brak jakichkolwiek urazów i złego stanu zdrowia kadry w 2022 roku². Poprzez aktywne zarządzanie ryzykiem i działania prewencyjne, Grupa staje się liderem w dziedzinie BHP w swoim sektorze.

² Nie odnotowano urazów związanych z pracą, w tym związanych z pracą o dużej szkodliwości, przypadków schorzeń związanych z pracą ani ofiar śmiertelnych w wyniku urazów lub złego stanu zdrowia związanego z pracą. Dane obejmują wszystkich pracowników i współpracowników Grupy Mo-BRUK.

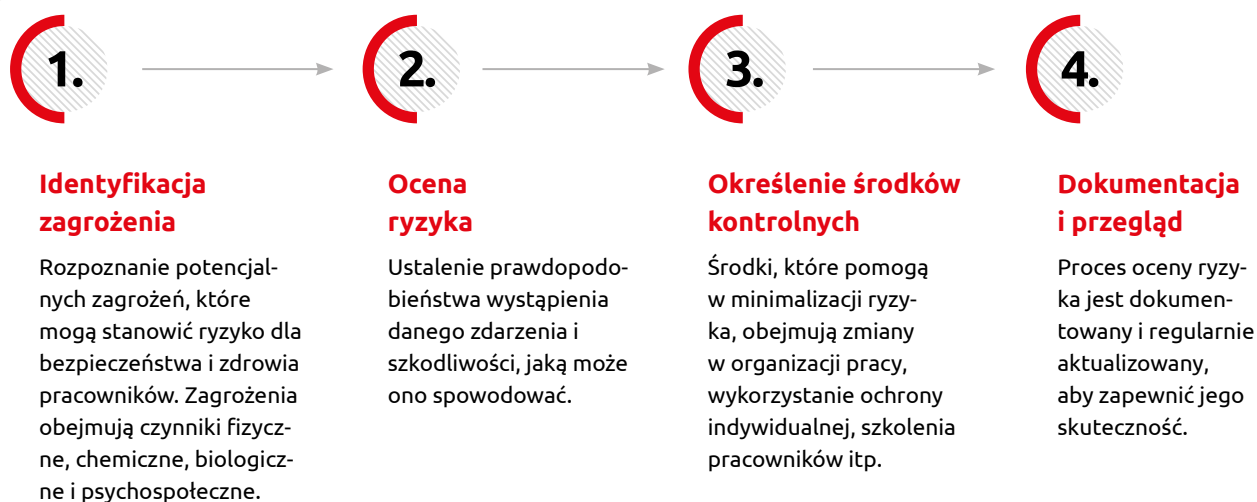
Przykładowe zagrożenia związane z pracą w zakładach Grupy Mo-BRUK:

- poparzenia (odpady mogą zawierać substancje łatwopalne lub reaktywne),
- urazy mechaniczne (praca z ciężkim sprzętem i maszynami, jak również na dużych wysokościach, może prowadzić do różnego rodzaju urazów, w tym urazów kręgosłupa, zgniecenia, skaleczenia czy złamania),
- choroby wywołane ekspozycją na szkodliwe substancje chemiczne,
- infekcje (odpady mogą zawierać szkodliwe bakterie i wirusy wywołujące choroby zakaźne),

- przeciążenie mięśni, kości i stawów (związane z pracą wymagającą powtarzalnych, monottonnych ruchów czy dźwigania ciężkich przedmiotów),
- odwodnienie, udary cieplne i inne problemy wywołane wysoką temperaturą przy spalaniu odpadów.

Zagrożenia w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy zostały określone podczas dokonywania oceny ryzyka zawodowego dla poszczególnych stanowisk pracy. Proces ten przeprowadzony został według polskiej normy PN-N-18002:2011, zgodnie z którą ocena ryzyka zawodowego jest systematycznie aktualizowana i stanowi integralną część systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy Grupy Mo-BRUK. Ta metoda zarządzania ryzykiem pozwala organizacji na identyfikację potencjalnych problemów, co pomogło Grupie w zapobieżeniu wszelkim wypadkom i chorobom zawodowym w 2022 roku.

Ocena ryzyka zawodowego w Mo-BRUK

Stanowiska pracy są stale monitorowane pod kątem potencjalnie szkodliwych czynników. Na podstawie wyniku badania przeprowadzonego przez zewnętrzne, akredytowane laboratorium, stwierdzono, że w 2022 roku nie doszło do przekroczenia wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia czynników chemicznych

i natężenia innych czynników szkodliwych dla zdrowia na badanych stanowiskach. Należy podkreślić, że strategia monitoringu i oceny środowiska pracy w organizacji opiera się na obowiązujących przepisach oraz wytycznych wynikających z końcowych wniosków z poprzednich badań.

Pytania i odpowiedzi

” P: Jakie środki podejmuje firma, aby minimalizować narażenie pracowników na szkodliwe substancje?

O: Mo-BRUK, w celu minimalizacji ekspozycji pracowników na szkodliwe substancje, stosuje przede wszystkim wysokiej jakości środki ochrony osobistej, jak również organizację pracy pozwalającą na eliminację zagrożeń. Ponadto prowadzi szkolenia uświadamiające zatrudnionym możliwości wystąpienia potencjalnego zagrożenia.

” P: Czy szkolenia oferowane pracownikom są dostosowane do specyficznych zagrożeń związanych z przetwarzaniem odpadów?

O: Specjaliści z zakresu BHP uwzględniają kwestie specyfiki branży, w jakiej funkcjonuje organizacja, dostosowując formę oraz treść szkoleń do zagrożeń, jakie mogą wystąpić.

” P: Czy procedury rekrutacyjne firmy są przejrzyste i zapewniają równe szanse dla wszystkich kandydatów?

O: Grupa Mo-BRUK stawia na profesjonalny proces rekrutacji, który jest kluczem do naszych sukcesów.

W procesie rekrutacji promujemy różnorodność i inkluzywność. Zapewniamy, że nasze ogłoszenia o pracę są dostępne dla szerokiego spektrum kandydatów, a procedury rekrutacji są przygotowywane tak, by umożliwić udział w nich osobom z różnymi możliwościami. Regularnie szkolimy nasz personel HR w zakresie równych szans i różnorodności, aby upewnić się, że nasze procedury są sprawiedliwe i wolne od uprzedzeń. Oferowane przez nas wynagrodzenia są adekwatne, równo traktujemy kobiety i mężczyzn, którzy wykonują

tę samą pracę. W procesie rekrutacji szukamy osób wykwalifikowanych i ambitnych, które są gotowe do rozwoju.

Zdajemy sobie sprawę, że sukces firmy zależy od naszych pracowników, dlatego starannie dobieramy kandydatów na wszystkich poziomach organizacji. Każdy z nich ma równe szanse w procesie rekrutacji, niezależnie od pozycji, na którą aplikuje. Decyzje dotyczące zatrudnienia są podejmowane wyłącznie na podstawie kwalifikacji kandydata i jego osiągnięć, a nie płci, wieku, sprawności fizycznej, rasy, religii czy narodowości. Głęboko wierzymy w wartość różnorodności i równouprawnienia w organizacji, dlatego nasza polityka rekrutacyjna jest przeciwna jakiegokolwiek dyskryminacji.

” P: Czy w raportowanym okresie doszło do wybuchów pożarów na terenie zakładów Grupy Mo-BRUK? Jak wpłynęły na zdrowie pracowników i środowisko?

O: W lipcu 2022 roku na terenie Zakładu Odzysku Odpadów Nieorganicznych w Skarbmierzu doszło do pożaru hali magazynowo-produkcyjnej. Przyczyną pożaru było wystąpienie zjawiska samozapłonu. Zgodnie z procedurami BHP wszyscy pracownicy zostali niezwłocznie ewakuowani z miejsca zdarzenia przed przyjazdem straży pożarnej. Dzięki sprawnej organizacji żadna z osób przebywających na terenie zakładu nie została w jakikolwiek sposób poszkodowana.

W trakcie zdarzenia na terenie zakładu w Skarbmierzu inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska przeprowadzili pomiary jakości powietrza. Ich wyniki nie wykazały emisji substancji chemicznych do powietrza.

Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ

3

”

Wykorzystujemy potencjał
drzemiący w odpadach

Odpady jako zasoby

Grupa Mo-BRUK opiera swój rozwój na koncepcji gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ), w której produkty, materiały oraz surowce powinny pozostawać w gospodarce tak długo, jak to możliwe.

GRI: 3-3 Wpływ na rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym na etapie przetwarzania odpadów oraz redukcji zużycia zasobów naturalnych

Firma koncentruje się na ciągłym udoskonalaniu procesów związanych z przetwarzaniem odpadów i ich wykorzystaniem. Ponadto jej działania ukierunkowane są na oszczędne gospodarowanie surowcami naturalnymi, takimi jak węgiel.

Zgodnie z ideą GOZ Grupa Mo-BRUK przetwarza odpady, które często są oceniane jako trudne czy bezwartościowe. Dzieje się tak z pozostałościami z odpadów komunalnych, z których sortownie już wysegregowały surowce wtórne, a Grupa Mo-BRUK przetwarza je na paliwa alternatywne. Kolejnym przykładem są niebezpieczne odpady nieorganiczne, jak np. żużle będące

produktem ubocznym procesów termicznych – produkuje się z nich kruszywa mające zastosowanie w budownictwie.

Zmieniające się regulacje w zakresie ochrony środowiska, przepisy dotyczące odpadów w perspektywie krajowej oraz te na poziomie Unii Europejskiej w znacznym stopniu kładą nacisk na podejmowanie działań z zakresu unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych za pomocą różnych metod. Działalność Grupy Mo-BRUK wpisuje się w obowiązki prawne, co stawia Grupę jako ważnego partnera dla podmiotów, które prowadząc swoją działalność, muszą spełniać coraz bardziej wymagające normy w ramach gospodarowania odpadami.

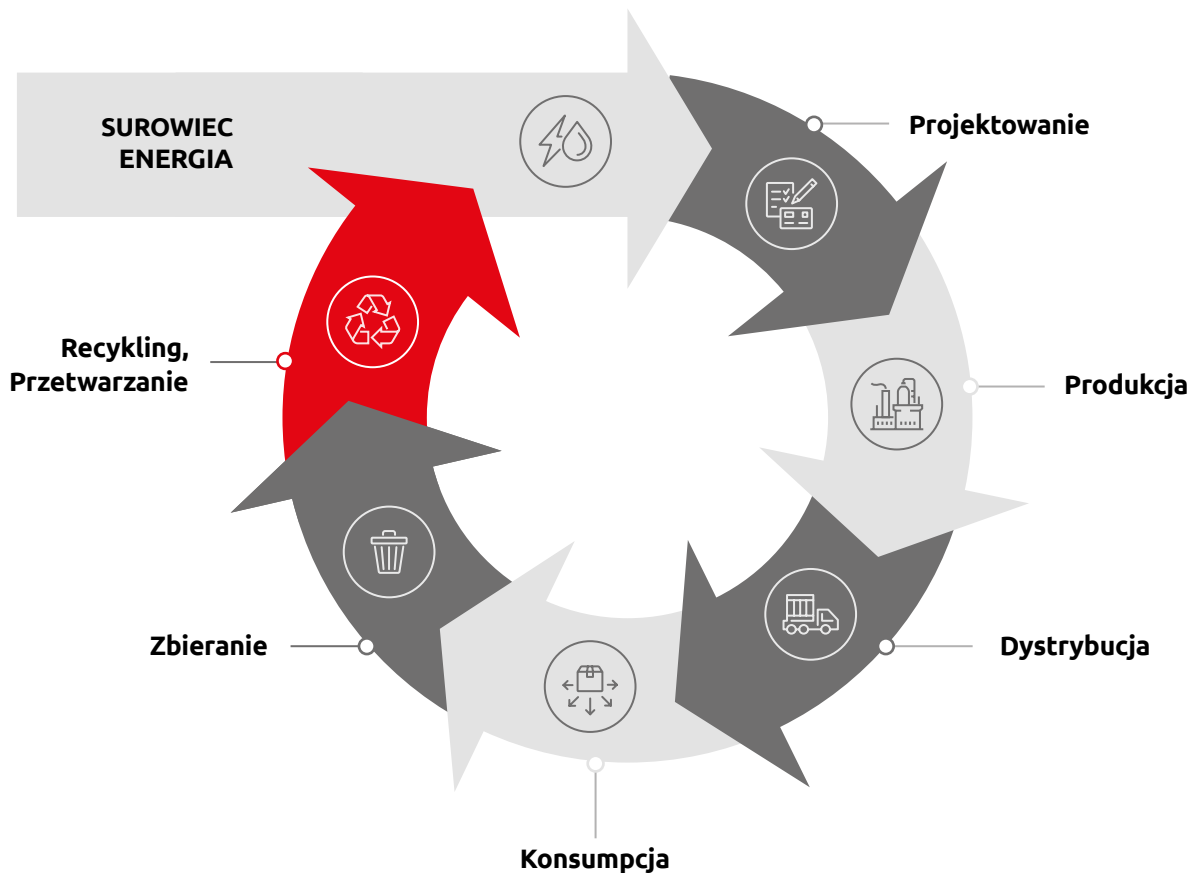

GOZ staje się koniecznością dla wszystkich branż w kontekście dążenia do zrównoważonego rozwoju. Z perspektywy Grupy Mo-BRUK dążymy do tego, aby wspierać naszych klientów w przetwarzaniu tych odpadów, które stanowią największe wyzwanie dla środowiska i społeczeństwa. Dotyczy to głównie odpadów niebezpiecznych, które przede wszystkim poddajemy procesom odzysku, docelowo wytwarzając z nich wysokiej jakości produkty.

Wiktor Mokrzycki

Wiceprezes Zarządu

Gospodarka o obiegu zamkniętym

Unikanie tworzenia odpadów to najkorzystniejsze rozwiązanie dla środowiska. Jednak każdy produkt czy przedmiot, z którego korzystamy, prędzej czy później staje się odpadem wymagającym dalszego przetworzenia. W kolejnym kroku, gdy nie ma możliwości dalszego wykorzystania, najbardziej pożądanymi scenariuszami są recykling (w tym recykling organiczny) oraz inne sposoby odzyskiwania, np. spalanie odpadów z odzyskiem energii. Możliwe jest również unieszkodliwianie odpadów poprzez składowanie. Jednakże, jest to najbardziej szkodliwy sposób zarówno dla środowiska, jak i dla zdrowia ludzi i innych organizmów żywych.

Odpady mają duży potencjał energetyczny, dlatego większość krajów Unii Europejskiej uważa, że nie należy ich składować na wysypiskach, tylko wykorzystać ich potencjał w spalarniach. W Europie jest ponad 500 instalacji

do termicznego przekształcania odpadów, z czego w samych Niemczech ponad 100. Natomiast w Polsce jest ok. 50 spalarni, z których 2 należą do Grupy Mo-BRUK.

245 tys. ton

odpadów przyjętych do przetworzenia przez Grupę Mo-BRUK w 2022 r.

Mo-BRUK wspiera klientów w takim zarządzaniu odpadami, by nadawały się do dalszego przetworzenia i zamknięcia cyklu obiegu surowców.

Produkty przetwarzania odpadów

GRI: 2-6 WSKAŹNIK WŁASNY: Opis produktów oferowanych przez Grupę Mo-BRUK

Grupa Mo-BRUK oferuje szereg produktów, które są wytwarzane z odpadów. Wszystkie produkty Grupy sprzyjają maksymalnemu wykorzystaniu odpadów traktowanych jako zasób i tym samym oszczędzaniu surowców naturalnych. Część produktów jest pełnowar-

tościową alternatywą dla paliw kopalnych, dzięki czemu pozwalają na redukcję emisji gazów cieplarnianych i mitygowanie negatywnego wpływu na środowisko. Produkty oferowane przez Grupę Mo-BRUK to:

Paliwo alternatywne RDF

Jest produktem otrzymywanym w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych. Jest to odpowiednio przygotowana mieszanina odpadów o unormowanych właściwościach jakościowych (np. wartość opałowa, wilgotność, zawartość siarki, chloru, rtęci i innych metali ciężkich) wytworzona z odpadów innych niż niebezpieczne. Odpady są segregowane, a następnie poddawane rozdrabnianiu, sortowaniu i separacji. Efektem jest otrzymanie paliwa, które można wykorzystać do produkcji energii w elektrociepłowniach, przemysłowych kociłach czy cementowniach. W zakładach w Karsach i Wałbrzychu produkuje się paliwa alternatywne RDF, które są przekazywane m.in. do cementowni i używane jako alternatywa dla miazgi węglowej.

Kruszywa syntetyczne

W zakładzie w Karsach przekształca się termicznie odpady przemysłowe, które nie nadają się do produkcji paliwa RDF. Najczęściej są to odpady płynne w postaci przetworzonych olejów, rozpuszczalników, szlamu czy odczynników chemicznych. Spalane są w temperaturze powyżej 110°C, aby uzyskać energię cieplną, a z niej energię elektryczną, żużel i popiół. Te ostatnie trafiają do dalszego przetwarzania do zakładu w Skarbimierzu, gdzie powstaje z nich kruszywo syntetyczne wykorzystywane m.in. do podbudowy płyt betonowych i dróg. Produkcja kruszywa sztucznego zastępuje eksploatację surowców naturalnych.

Para technologiczna

Stosowane w spalarni termiczne unieszkodliwianie odpadów pozwala na zmniejszenie ich objętości, a jednocześnie umożliwia odzyskanie energii cieplnej. W tak zaplanowanym procesie wytwarzana jest para technologiczna, która może w przyszłości zostać wykorzystana przez Grupę Mo-BRUK do wytwarzania energii elektrycznej. Grupa wykorzystuje parę w procesie suszenia produkowanego przez siebie RDF. Dzięki odzyskowi energii w postaci pary technologicznej oszczędzane są surowce naturalne, przede wszystkim paliwa kopalne.

Studium przypadku – wytwarzanie pary technologicznej z odpadów

Raf-Ekologia Sp. z o.o. wytworzyła w 2022 r. 56 000 GJ energii w postaci pary technologicznej w wyniku spalania odpadów. Całość została sprzedana do Rafinerii Jedlicze (woj. podkarpackie), należącej do koncernu PKN ORLEN. Roczne moce wytwórcze spalarni w Jedliczu wynoszą obecnie 8 000 t. Planowane jest ich podwojenie do 2024 r. Para jest produktem, który może w przyszłości być wykorzystany przez Mo-BRUK do wytwarzania energii elektrycznej. Grupa rozpoczęła prace projektowe w tym celu.

Korzyści związane z wykorzystaniem RDF:

1.

Alternatywa dla paliw kopalnych:

RDF stanowi alternatywę dla tradycyjnych paliw kopalnych, takich jak węgiel, ropa naftowa i gaz ziemny. Jego wykorzystanie przyczynia się do redukcji emisji gazów cieplarnianych i innych substancji szkodliwych dla środowiska. Mniejsza eksploatacja surowców naturalnych to również ograniczenie zużycia energii.

2.

Efektywność energetyczna:

RDF może być wykorzystywane w elektrociepłowniach do produkcji energii elektrycznej i ciepła w systemie kogeneracyjnym. Używanie odpadów jako paliwa w celu generowania energii przyczynia się do efektywnego wykorzystania zasobów, ponieważ umożliwia odzyskiwanie wartości energetycznej z odpadów, które w przeciwnym razie trafiłyby na składowiska lub byłyby spalane bez odzysku energii.

3.

Redukcja ilości odpadów:

Wykorzystanie RDF pomaga w ograniczeniu ilości odpadów trafiających na składowiska, co przyczynia się do zmniejszenia problemu związanego z ich gromadzeniem. Przekształcanie odpadów w wartościowe paliwo stanowi przykład działania zgodnego z ideą gospodarki o obiegu zamkniętym. Odpady są użyte jako zasób i nie trafiają na składowiska.

”

Produkcja paliw alternatywnych jest istotnym elementem pozwalającym w pełni wykorzystać proces gospodarowania i przetwarzania odpadów – nasze działania mocno wspierają politykę racjonalnego wykorzystania odpadów. Zamienione w energię, mogą wracać do mieszkańców jako energia cieplna.

Kamil Wójcik

Dyrektor Zakładu w Karsach

Odbiorcy RDF

WSKAŹNIK WŁASNY: Liczba odbiorców paliw alternatywnych

Liczba odbiorców w stosunku do poprzednio raportowanego okresu powiększyła się: w 2021 r. było ich 2, a w 2022 r. już 4. Grupa Mo-BRUK rozpoczęła współpracę z podmiotami zagranicznymi – dostarcza paliwo alternatywne do dwóch elektrociepłowni na terenie Niemiec.

Głównymi odbiorcami RDF w Polsce są cementownie, ponieważ potrzebują dużej ilości paliwa, które zaspokoi ich wysokie zapotrzebowanie energetyczne.

Do wytworzenia cementu potrzebne są temperatury rzędu 1 400 – 1 500°C, które są uzyskiwane albo po-

przez spalanie węgla kamiennego, albo paliwa RDF. Wykorzystanie paliwa alternatywnego znacznie zmniejsza zużycie węgla, co generuje oszczędności finansowe. Co więcej, w tak wysokiej temperaturze większość szkodliwych substancji redukuje się do czynników pierwszych. Stopa zastąpienia spalania węgla kamiennego paliwem RDF w Polsce wynosi 50-60%, ale są takie cementownie, które prawie w całości odeszły od spalania węgla na rzecz paliwa RDF, wykorzystując je w 90%.

Studium przypadku – inwestycja w zakładzie w Karsach i Jedliczu

W 2022 r. Mo-BRUK wykorzystywał energię ciepłą produkowaną w spalarniach głównie do suszenia wytwarzanego paliwa RDF. Po rozbudowie zakładu w Karsach i Jedliczu powstaną dwie instalacje do produkcji energii elektrycznej o mocy min. 1 MW każda. Na potrzeby Grupy wystarczy moc 0,6 MW, więc nadwyżki energii zostaną dostarczone zewnętrznym podmiotom. Łączna wartość rozpoczętego w 2022 r. programu inwestycyjnego, który potrwa do końca 2024 r., ma wynieść ok. 210 mln zł. Jego efektem będzie wzrost mocy produkcyjnych o 78% w segmencie spalania oraz o 65% w segmencie zestalania i stabilizacji odpadów. Na modernizację instalacji termicznego przekształcania odpadów w Karsach została podpisana umowa warta 134 mln zł.

Redukcja składowania odpadów

Grupa Mo-BRUK jest jednym z najważniejszych podmiotów w Polsce prowadzących działalność w zakresie gospodarowania odpadami.

Dzięki zrealizowanym inwestycjom w linie do unieszkodliwiania odpadów jest w stanie skutecznie minimalizować ilość odpadów trafiających na składowiska. Ponadto, Grupa mocno wpływa na rozwój sektora gospodarowania odpadami w Polsce oraz przyczynia się do wzrostu efektywności i profesjonalizacji tej branży.

Grupa Mo-BRUK przetwarza rocznie prawie 400 000 ton różnych odpadów. Około 1/3 tej liczby stanowią odpady pochodzenia komunalnego (posortownicze), a 2/3 przemysłowe, w tym głównie niebezpieczne. Złą praktyką stosowaną w niektórych krajach Europy Zachodniej jest to, że większość odpadów niebezpiecznych gromadzi się w kopalniach, na wyspach, przewozi się do krajów Trzeciego Świata lub na specjalne składowiska¹. Grupa współpracuje z większością spalarni odpadów w Polsce. Odbiera od nich odpady niebezpieczne powstające w procesach termicznych i poddaje je odzyskowi.

Według danych GUS² w 2022 r. ogólna ilość wytworzonych odpadów wzrosła o ok. 6%, z czego odpady przemysłowe odnotowały wzrost o ok. 7%, a komunalne spadek o 2%.

Odpady komunalne

W Polsce na jednego mieszkańca przypadało średnio 355 kg zebranych odpadów komunalnych, co oznacza spadek o 5 kg w porównaniu z rokiem poprzednim. Część z nich została poddana selektywnej zbiórce odpadów, a następnie recyklingowi (26,7%), a część została przekazana na składowiska (38,1%). Pozostałe odpady, tzw. posortownicze lub resztkowe, stanowią przedmiot przetwarzania przez Grupę Mo-BRUK. W 2022 r. zebranych zostało 13,4 tys. ton takich odpadów (spadek o 1,9% w porównaniu z 2021 r.).

Odpady przemysłowe

W 2022 r. wytworzonych zostało 115 mln ton odpadów przemysłowych (o 6,8% więcej względem 2021 r.). Odpady te pochodziły głównie z przemysłu wydobywczego (61,3 mln ton), przetwórstwa przemysłowego (21,3 mln ton) oraz wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (13,3 mln ton).

¹ <https://www.europarl.europa.eu/news/pl/headlines/society/20180328STO00751/zarządzanie-odpadami-w-ue-fakty-i-liczby-infografika>

² Dane GUS dotyczące ochrony środowiska w 2022 r. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/srodowisko-energia/srodowisko/ochrona-srodowiska-w-2022-roku,12,6.html>

Do odzysku trafiło 48,8% odpadów przemysłowych, natomiast do składowania 41,7%. Liczba odpadów składowanych (nagromadzonych) w obiektach własnych zakładów na koniec 2022 r. wyniosła 1 829 mln ton. Niezrekultywowana powierzchnia składowisk odpadów

(z wyłączeniem odpadów komunalnych) wynosiła 8 tys. ha. Największe powierzchnie składowania znajdują się w województwach, w których wytwarzane są największe ilości odpadów: dolnośląskim, śląskim, małopolskim, łódzkim.

Możliwości przetwarzania odpadów:

Ok. 40% wszystkich wytworzonych odpadów trafia na składowiska, gdzie zalegają latami, stanowiąc zagrożenie dla środowiska w związku z zanieczyszczeniami, które mogą się przedostać do gleby, wód powierzchniowych i atmosfery. Składowiska są wielkim zagrożeniem dla wszystkich organizmów żywych. Jest to znacząca skala w porównaniu z krajami takimi jak Niemcy, Holandia czy Szwecja, gdzie na składowiska trafia ok. 1% odpadów, a większość jest poddawana recyklingowi lub spalana z odzyskiem energii.

W większości miast powiatowych w Polsce znajdują się ciepłownie opalane węglem. Te zakłady po przeprowadzeniu modernizacji i założeniu systemu oczyszczania gazów mogą spalać paliwa alternatywne. Rozwiązanie takie można dofinansować np. z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, co znacznie ogranicza koszty emisji CO₂ i zmniejsza zużycie węgla. W Polsce już teraz działa jedna taka instalacja – w Zabrze. Dzięki przeprowadzeniu modernizacji nawet potowę wsadu w postaci węgla można zastąpić paliwem RDF. Grupa Mo-BRUK widzi w tym obszarze ogromny potencjał rozwojowy dla produkcji paliw alternatywnych.

Stoimy przed olbrzymim wyzwaniem, którym jest odpowiednie zagospodarowanie odpadów. Ze względów środowiskowych i społecznych nie mogą one tonami zalegać na składowiskach. Tym bardziej, że zgodnie z wytycznymi UE musimy sukcesywnie zmniejszać liczbę odpadów kierowanych do składowania – docelowo ograniczając tę formę zagospodarowania do 10% w 2035 r. Grupie Mo-BRUK sprzyja rosnąca świadomość ekologiczna społeczeństwa i unijna legislacja nastawiona na wspieranie rynku przetwarzania odpadów, a nie ich składowania.

Wiktor Mokrzycki

Wiceprezes Zarządu

Spalanie odpadów w kontekście polityki energetycznej Polski

GRI: 3-3 Potencjał wykorzystania paliw alternatywnych (RDF) w sektorze elektrociepłowni i przedsiębiorstw energetyki ciepłej | Potencjał związany ze spalaniem odpadów dla polskiej energetyki

WSKAŹNIK WŁASNY: Opis potencjału wykorzystania paliw alternatywnych

Spalanie odpadów jest przykładem zastosowania filozofii gospodarki o obiegu zamkniętym – wykorzystania odpadów jako cennych surowców do wytwarzania energii. Elektrociepłownie i PEC opalane paliwami alternatywnymi pochodzącymi z odpadów mają olbrzymi potencjał w redukcji negatywnego wpływu energetyki na środowisko. Dzięki wytwarzaniu ciepła i energii elektrycznej z odpadów możliwe jest zmniejszenie ilości spalane go węgla, co wiąże się również z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń i CO₂ do atmosfery. Są to działania o ogromnym potencjale, ale skala zastosowania tego typu rozwiązań jest w Polsce wciąż niewielka.

Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. (PEP2040) to strategiczny dokument określający kierunki rozwoju sektora energetycznego w Polsce. Przedstawia klarowną wizję strategii transformacji energetycznej Polski. Po-

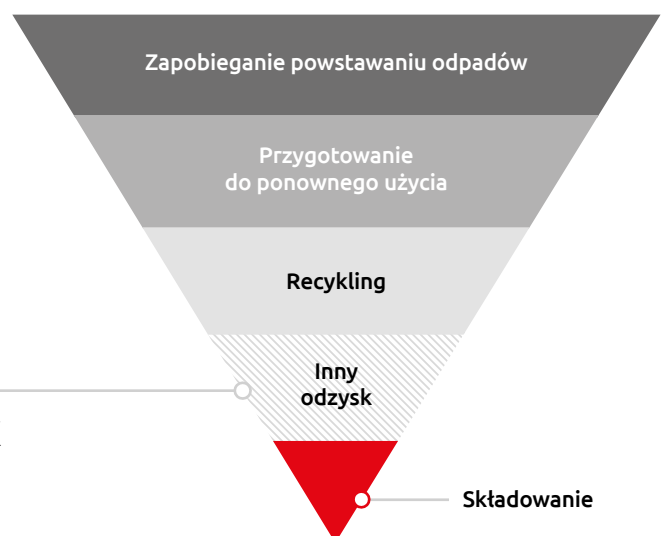
Spalanie odpadów sprzyja dywersyfikacji źródeł energii.

Dzięki temu sektor energetyczny staje się mniej uzależniony od tradycyjnych paliw (kopalnych) i rynków zagranicznych, a także bardziej elastyczny pod względem dostaw paliwowych.

lityka przewiduje zwiększenie roli instalacji termicznego przekształcania odpadów w ciepłownictwie. Zwraca uwagę na wykorzystywane w spalarniach nowoczesne systemy oczyszczania spalin i bezodpadową produkcję energii.

PEP2040: „Przy zachowaniu unijnej hierarchii sposobów postępowania z odpadami, termiczne przekształcanie odpadów wpisuje się w ideę gospodarki o obiegu zamkniętym”.

Działania Mo-BRUK w obszarze GOZ³

³ Unijna hierarchia postępowania z odpadami jest jednym z elementów GOZ, skupiającym się na właściwym zarządzaniu istniejącymi odpadami. Głównym celem jest minimalizacja odpadów trafiających na składowiska i maksymalne wykorzystanie zasobów.

”

W przypadku kryzysu energetycznego, czy to spowodowanego brakiem surowców, niestabilnością dostaw, wzrostem cen energii, czy innymi czynnikami, może wzrosnąć zainteresowanie alternatywnymi źródłami energii, w tym paliwami RDF. Mamy nadzieję, że kryzys energetyczny zmieni otoczenie prawne na korzystne dla RDF. Obecnie paliwo alternatywne wykorzystuje w Polsce tylko sektor cementowy i zaledwie jedna elektrociepłownia. Dużą szansą rozwoju dla RDF jest zainteresowanie tym paliwem sektora energetyki ciepłej, w tym małych instalacji, tzw. PEC-ów. Po pierwsze, paliwo alternatywne może rozwiązać problem rosnących cen za odbiór odpadów komunalnych, ponieważ można je wykorzystać energetycznie – w bezpieczny sposób, a po drugie – uniezależni nas od importu paliw.

Andrzej Rytka

Wiceprezes Zarządu

WSKAŹNIK WŁASNY: Wartość energetyczna paliw alternatywnych wytworzonych w roku 2022

Produkcja paliwa RDF:

Mając na uwadze oczekiwania odbiorców paliw alternatywnych, Mo-BRUK dąży do podnoszenia ich parametrów jakościowych. W 2022 r. wartość opałowa⁴ sprzedawanego paliwa wynosiła 19,7-21,4 MJ/kg, co oznacza, że generuje więcej energii niż np. drewno opałowe (15,6 MJ/kg) i niewiele mniej niż wysokoemisyjny węgiel kamienny spalany w elektrociepłowniach zawodowych (do 21,72 MJ/kg)⁵.

⁴ Wartość opałowa to ilościowa miara energii, jaka może być wydzielona przez spalanie określonego paliwa. Wyraża ona ilość energii (w postaci ciepła) generowanej przez jednostkę masy.

⁵ Źródło: Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami, Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO₂ (WE) w roku 2020 do raportowania w ramach Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji za rok 2023, Warszawa, grudzień 2022 r., https://www.kobize.pl/uploads/materialy/materialy_do_pobrania/monitorowanie_raportowanie_weryfikacja_emisji_w_eu_ets/WO_i_WE_do_monitorowania-ETS-2023.pdf.

Wartość energetyczna paliwa RDF wyprodukowanego w 2022 r. przez Grupę Mo-BRUK

Większość przedsiębiorstw energetyki ciepłej w Polsce nie jest dostosowana technologicznie do spalania paliw alternatywnych. Warto podkreślić, że rządowy program modernizacji elektrociepłowni wspiera wykorzystanie RDF w energetyce, co może znacząco poszerzyć grono odbiorców w tym zakresie. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) przeznaczył 3 mld zł na program „Wykorzystanie paliw alternatywnych na cele energetyczne”, dzięki czemu m.in. elektrociepłownie zyskują dodatkowe środki na dostosowanie istniejących instalacji do spalania RDF.

Przychody generowane przez Grupę Mo-BRUK z tytułu przyjęcia odpadów do produkcji paliw alternatywnych aktualnie w 100% pochodzą z rynku polskiego. W 2023 r. Grupa zamierza rozpocząć współpracę z partnerem, który będzie dostarczał wsad do paliw z Włoch. Aktualnie zbyt paliwa alternatywnego to głównie rynek krajowy. Jedynie paliwa z podkładów kolejowych eksportowane są do Niemiec. W przyszłości atrakcyjnym rynkiem zbytu może stać się Ukraina.

”

W związku ze wzrostem cen energii można oczekiwać, że zainteresowanie korzystaniem z paliw alternatywnych ze strony gminnych i samorządowych instalacji przedsiębiorstw energetyki ciepłej będzie coraz większe. Jako przykład można podać elektrociepłownię w Zabrze, która jako pierwsza w Polsce korzysta z RDF.

Kamil Wójcik

Dyrektor Zakładu w Karsach

⁶ Na podstawie danych GUS.

⁷ W ramach programu „Racjonalna gospodarka odpadami” NFOŚiGW proponuje przedsiębiorcom wsparcie określone szczegółowo jako „Wykorzystanie paliw alternatywnych na cele energetyczne”. Wnioski do tego programu można było składać do końca grudnia 2022 r. Początkowy budżet zasilony z unijnego Funduszu Modernizacyjnego wynosił 1 mld zł, w 2022 r. został zwiększony o kolejne 2 mld zł. Źródło: Nabór wniosków o dofinansowanie inwestycji ze środków NFOŚiGW zgromadzonych na rachunku Funduszu Modernizacyjnego w ramach programu priorytetowego „Racjonalna gospodarka odpadami” - Fundusz Modernizacyjny - Portal Gov.pl (www.gov.pl)

Studium przypadku – wykorzystanie RDF przez elektrociepłownię Fortum z Zabrze

Przykładem zastosowania paliwa alternatywnego RDF do wytwarzania ciepła jest Elektrociepłownia Fortum z Zabrze, która wchodzi w skład połączonych systemów elektrociepłowniczych między Zabrzem a Bytomiem. Zasila energią ciepłą ok. 70 tys. gospodarstw domowych. Dzięki specjalnemu kotłowi ma możliwość spalania węgla i RDF w niższej temperaturze. Emisja zanieczyszczeń, a w szczególności tlenków azotu, jest niższa niż w tradycyjnych kotłach węglowych.

Spalanie odpadów a polityka energetyczna Polski

GRI: 3-3 Zagospodarowanie bomb ekologicznych

Realizacja przez Mo-BRUK idei gospodarki obiegu zamkniętego poprzez zagospodarowanie odpadów w postaci tzw. bomby ekologicznej⁸:

- **Odzysk:** Zamiast pozostawiać odpady w postaci obciążającej środowisko, są one przekształcane w energię. To zmniejsza zapotrzebowanie na surowce naturalne i tworzenie nowych odpadów.
- **Zmniejszenie emisji:** Przetwarzanie bomb ekologicznych pozwala zmniejszyć ilość innych odpadów trafiających na składowiska i ulegających rozkładowi. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, w tym wypadku przede wszystkim metanu, jest ponadto kluczowym elementem walki z globalnym ociepleniem.

Grupa Mo-BRUK przekazuje do spalarni ok. 90% odpadów uzyskiwanych z bomb ekologicznych. W wyniku spalania powstaje energia i stosunkowo niewielkie ilości nowych odpadów, które przekazywane są do własnych zakładów zastalania i stabilizacji. Odpady, których Mo-BRUK nie jest w stanie przetworzyć, np. rtęć lub azbest, są przekazywane do innych podmiotów, dysponujących odpowiednią technologią gospodarowania nimi.

Unieszkodliwienie bomby ekologicznej ma wiele pozytywnych skutków również dla społeczności lokalnej i ekosystemu. Przede wszystkim zwiększa bezpieczeństwo mieszkańców poprzez usunięcie niebezpiecznych substancji chemicznych, w tym metali ciężkich, które mogą stanowić ryzyko dla zdrowia i życia ludzi. Środowisko przyrodnicze chronione jest przed zanieczyszcze-

⁸ Bomba ekologiczna to potoczna nazwa terenu silnie zanieczyszczonego i stwarzającego poważne zagrożenie dla ludzi i środowiska. W kontekście działalności Grupy Mo-BRUK chodzi o miejsca, w których zalegają zgromadzone w przeszłości odpady, bez zabezpieczenia podłoża, w głównej mierze pochodzenia przemysłowego.

niem gleby, wody i powietrza. Substancje chemiczne i metale ciężkie przedostające się do ekosystemu szkodzą roślinom, zwierzętom i organizmom wodnym. Usunięcie bomb przyczynia się więc do odtworzenia naturalnej równowagi w przyrodzie. Bardzo istotnym skutkiem jest również odnowa odzyskanych terenów, ponieważ usunięcie bomb pozwala na oczyszczenie i odnowienie terenów, które były wcześniej skażone. To umożliwia wykorzystanie ich w sposób bezpieczny i zrównoważony. Odnowa terenów może obejmować przywrócenie naturalnej roślinności, renaturyzację zbiorników wodnych i przywrócenie różnorodności biologicznej. Unieszkodliwienie tego rodzaju odpadów wpływa na rozwój społeczno-gospodarczy w danej okolicy, może tworzyć nowe możliwości rozwoju, takie jak budowa infrastruktury, rekreacyjne wykorzystanie terenów czy inwestycje w przemysł i turystykę.

Dzięki działaniom Grupy Mo-BRUK tereny, które wcześniej stanowiły zagrożenie dla mieszkańców, mogą być przez nich ponownie bezpiecznie zagospodarowane.

Mo-BRUK to lider przetwarzania bomb ekologicznych w Polsce:

- W 2022 r. Grupa odnotowała 24 mln zł wpływów z zagospodarowania bomb ekologicznych.
- Firma zakontraktowała dotychczas w sumie 12 bomb ekologicznych, na które składały się odpady o łącznej masie 12,6 tys. ton.

Według danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Polsce istnieje ponad 800 miejsc zidentyfikowanych jako bomby ekologiczne oraz miejsca nielegalnego składowania odpadów zawierających szkodliwe związki chemiczne, o różnej wielkości – od kilkuset do kilku tysięcy ton. Tereny te mogą stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz środowiska. Ważną rolę w ich oczyszczaniu odgrywają gminy, które organizują i koordynują system gospodarki odpadami na lokalnym poziomie.

Składowanie szkodliwych odpadów odbywa się często poprzez wynajęcie magazynu lub stodoły od niczego nieświadomego właściciela, np. rolnika. Następnie zwozi się tam odpady, a firma znika, zostawiając właściciela samego z odpadami, bez żadnego zabezpieczenia finansowego, żeby je posprzątać. Odpady są również porzucane na terenach pofabrycznych, zakopywane w żwirowniach czy na terenach rekultywacyjnych.

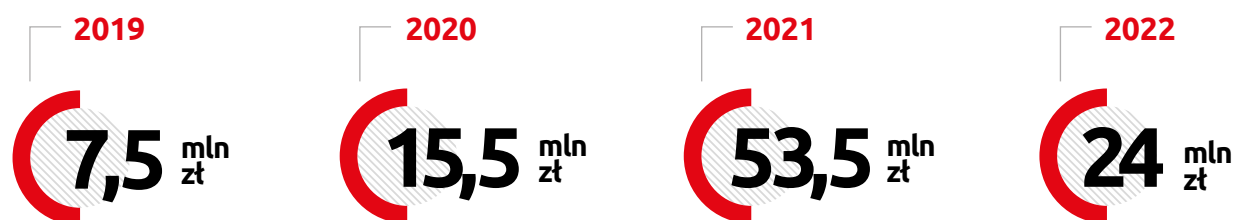
Paweł Kaduła

Kierownik Rynku Odpadów Pałnych

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2023 r. zamierza przeznaczyć 670 mln zł na likwidację bomb ekologicznych. Grupa Mo-BRUK dostrzega olbrzymi potencjał rozwojowy we wspieraniu gmin w unieszkodliwianiu tych niebezpiecznych dla ludzi i środowiska odpadów. Tempo ich neutralizacji zależy od dynamiki działań instytucji państwowych.

Grupa Mo-BRUK ma możliwość przetworzenia ok. 400 ton odpadów miesięcznie w postaci bomby ekologicznej. Po modernizacji spalarni w Karsach wolumen ten znacząco wzrośnie.

Przychody Grupy Mo-BRUK z likwidacji bomb ekologicznych

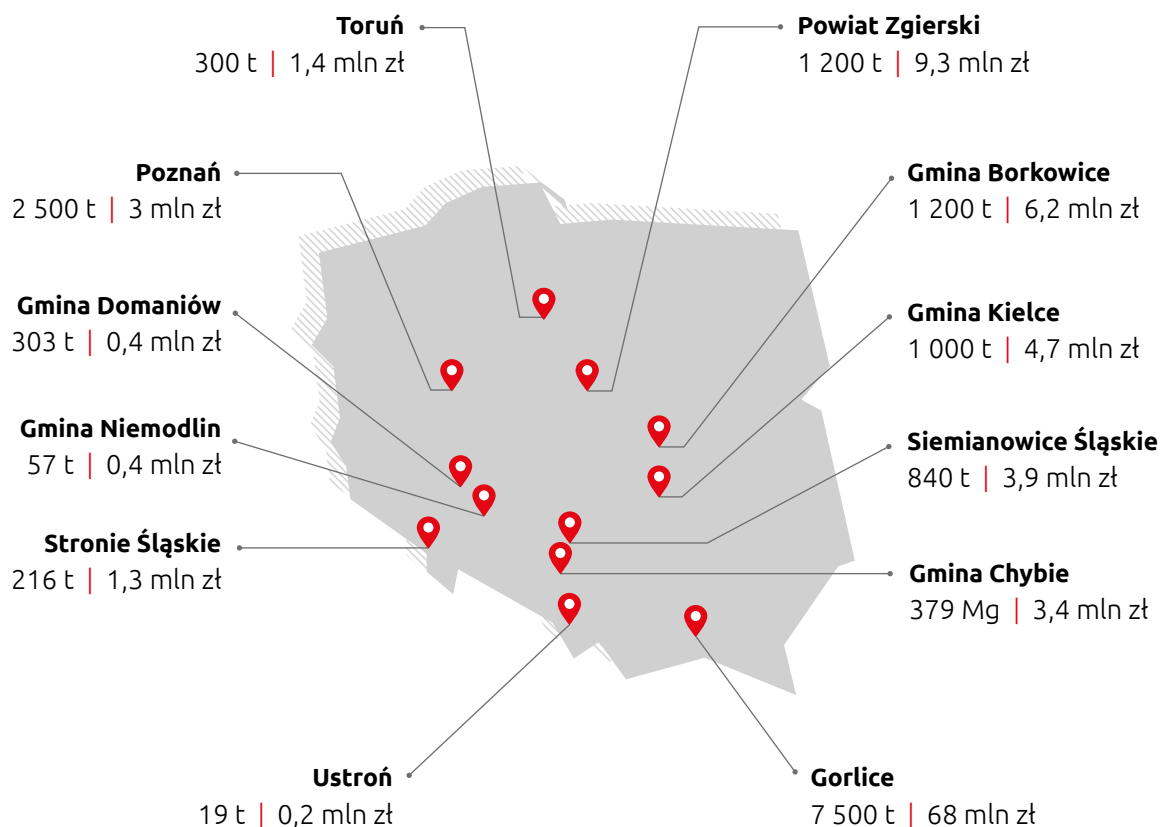
Przychody Grupy z likwidacji bomb ekologicznych zależą od przetargów ogłaszanych przez gminy. Wartość pojedynczego kontraktu na zagospodarowanie bomby ekologicznej jest zależna od ilości zgromadzonych odpadów i wynosi od kilku do kilkunastu milionów złotych. Szacowana przez Mo-BRUK wartość krajowego rynku bomb ekologicznych to ponad 15 mld zł, wynikające z potrzeby unieszkodliwienia 4,5 mln ton odpadów.

W 2022 r. zrealizowano następujące projekty likwidacji bomb ekologicznych:

- 📍 **Gorlice:**
2 375,6 t
- 📍 **Borkowice:**
1 235,6 t
- 📍 **Ruda Śląska:**
35 t

Spółka w ramach 12 lokalizacji zakontraktowała dotychczas 12,6 tys. ton nielegalnie składowanych odpadów.

”

Podejmujemy wszelkie niezbędne działania, aby dokładnie zidentyfikować i zneutralizować niebezpieczne materiały, minimalizując tym samym ryzyko dla zdrowia i środowiska. Ściśle współpracujemy z odpowiednimi służbami i specjalistami przy usuwaniu bomb ekologicznych, aby zapewnić skuteczne i bezpieczne przeprowadzenie tych operacji. Nasza firma angażuje się w szkolenia pracowników, dostosowanie odpowiednich procedur i inwestycje w niezbędny sprzęt oraz technologie, aby być przygotowanym na każdą sytuację. Dążymy do osiągnięcia kompletnego i trwałego unieszkodliwienia niebezpiecznych odpadów na terenach, które mogą później służyć jako czyste i bezpieczne miejsce do życia i rozwoju.

Andrzej Rytka

Wiceprezes Zarządu

Proces przetwarzania bomby ekologicznej

Grupa Mo-BRUK usuwa bomby ekologiczne zgodnie z zachowaniem zasad najwyższej staranności i bezpieczeństwa. W trakcie przedmiotowego działania stosowane są wytyczne zaczerpnięte

z instrukcji I6.1. Teren w momencie przyjęcia zlecenia staje się magazynem odpadów Grupy. Podejmowane działania zmniejszają skutki ewentualnego negatywnego wpływu na środowisko.

Wizja lokalna

- przeprowadzana przez zespół chemików oraz osoby z logistyki
- ocena faktycznego stanu zagrożenia na podstawie badania próbek odpadów

Przejęcie terenu

- zabezpieczenie i ochrona terenu: zabezpieczenie sprzętu, przeciwdziałanie samozapłonowi oraz nielegalnemu wprowadzaniu nowych odpadów na dany teren

Procedura BHP

- zapewnienie zaplecza sprzętowego, m.in. środków gaśniczych, specjalistycznych ubrań roboczych i masek

Badania

- wyznaczenie kierownika projektu
- zbadanie właściwości odpadów na podstawie pobranych próbek
- dopasowanie odpowiedniego procesu przetwarzania

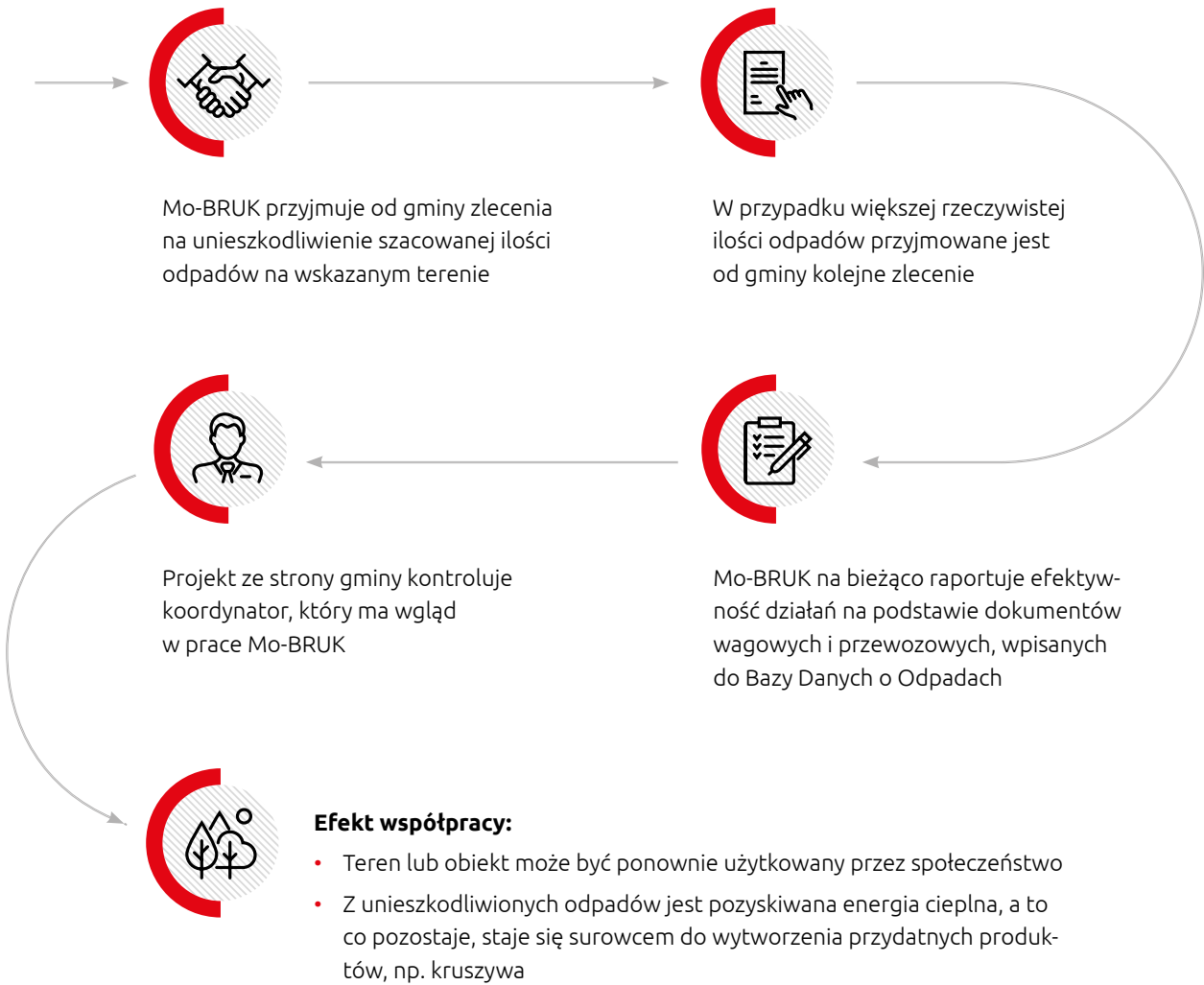
Likwidacja bomby ekologicznej

- zabezpieczanie odpadów, transport, przepakowywanie lub przepompowywanie do odpowiednich pojemników
- konsultacja z technologami i specjalistami ds. ochrony środowiska dotycząca oczyszczonego terenu
- współpraca ze strażą pożarną i inspektorem ochrony środowiska w przypadku awarii

WSKAŹNIK WŁASNY: Opis współpracy z samorządami

Za odpady zgromadzone na danym terenie odpowiada jego właściciel. Gmina ustala tę informację, ale zazwyczaj właściciel nie ma środków na zagospodarowanie odpadów. W ramach przepisów o wykonaniu zastępczym gmina może pozyskać środki na ten cel z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i rozpocząć likwidację. Dotacje sięgają 80% wszystkich kosztów. Gminy otrzymują dofinansowanie i ogłaszają przetargi publiczne, w których udział bierze Mo-BRUK.

Gminy powierzają likwidację bomb wyspecjalizowanym firmom, które przestrzegają odpowiednich regulacji i wysokich standardów bezpieczeństwa. Grupa Mo-BRUK angażuje się we współpracę z władzami samorządowymi, wspierając je na każdym etapie procesu unieszkodliwiania bomby ekologicznej.

Studium przypadku – współpraca z miastem Gorlice

Około 3 km od centrum Gorlic, na terenie byłej rafinerii Glimar, znajduje się nielegalne składowisko odpadów po produkcji petrochemicznej, lakierniczej, farbiarskiej, motoryzacyjnej i chemicznej, zajmujące powierzchnię kilku hektarów. W jej likwidację został zaangażowany Mo-BRUK. W ramach rozszerzenia umowy z miastem zawartej w październiku 2020 r. Grupa podpisała aneks na zagospodarowanie dodatkowych 2 700 ton odpadów. Łącznie Grupa z tego terenu usunęła ponad 7 500 ton niebezpiecznych odpadów.

Pytania i odpowiedzi

P: Dlaczego spalanie odpadów z odzyskiem energii jest ważnym elementem idei gospodarki o obiegu zamkniętym pomimo znajdowania się nisko w hierarchii postępowania z odpadami?

O: Spalanie odpadów z odzyskiem energii stanowi ważny element idei gospodarki o obiegu zamkniętym, ponieważ pomaga chronić wszystko, co nie zostało w inny sposób przetworzone, przed składowaniem. Chociaż znajduje się nisko w hierarchii postępowania z odpadami, której głównym celem jest unikanie i minimalizacja generowania odpadów, spalanie z odzyskiem jest kluczowym narzędziem do wykorzystania energii z odpadów, które w przeciwnym razie trafiłyby na składowiska. Dzięki procesowi spalania możliwe jest wytworzenie ciepła lub energii elektrycznej, co przyczynia się do redukcji zużycia tradycyjnych paliw kopalnych, a tym samym ogranicza negatywny wpływ na środowisko. Współczesne technologie spalania umożliwiają również minimalizację emisji szkodliwych substancji, co poprawia aspekt ekologiczny tego procesu. W ten sposób działalność Grupy wpisuje się w ideę gospodarki o obiegu zamkniętym, ponieważ przyczynia się do zwiększenia efektywności wykorzystania zasobów, ograniczenia ilości odpadów kierowanych na składowiska oraz osiągnięcia bardziej zrównoważonego i ekologicznego podejścia do gospodarowania odpadami.

P: Czy paliwa alternatywne, takie jak RDF, mogą mieć zastosowanie poza produkcją cementu i ciepłownictwem, aby wpisywać się w ideę gospodarki o obiegu zamkniętym?

O: Paliwa alternatywne pochodzenia odpadowego mają potencjał znacznie szerszego zastosowania niż tylko w cementowniach i ciepłownictwie, aby wspierać ideę gospodarki o obiegu zamkniętym. W niektórych procesach przemysłu chemicznego, takich jak produkcja nawozów, RDF może być używany jako paliwo do zapewnienia niezbędnego ciepła. Przykład innych procesów cieplnych to ogrzewanie pieców do produkcji ceramiki, szkła lub wypalania innych materiałów. W niektórych zakła-

dach przemysłu hutniczego RDF może być używane jako paliwo do wytwarzania ciepła niezbędnego do przetapiania metali lub innych materiałów. Choć obecnie stosowanie RDF w maszynach wprawianych w ruch jest ograniczone, istnieje potencjał dla dalszego rozwoju technologii w tym zakresie.

Ciągły rozwój technologii może prowadzić do nowych i innowacyjnych sposobów wykorzystania paliw alternatywnych. Wprowadzanie RDF do różnych obszarów gospodarki jest ważne dla osiągnięcia celów gospodarki obiegu zamkniętego i zrównoważonego rozwoju. Rozwój Grupy Mo-BRUK, będącej liderem w branży, będzie oparty na tych trendach.

P: W jaki sposób nielegalnie składowane odpady niebezpieczne, które są unieszkodliwiane przez Mo-BRUK w ramach usuwania bomb ekologicznych, mogą wpływać na stan zdrowia organizmów żywych?

O: Nielegalnie składowane odpady niebezpieczne mogą powodować szereg poważnych zagrożeń dla zdrowia ludzi i zwierząt, zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio. Składowane nielegalnie odpady niebezpieczne mogą wyciekać do gleby, wód gruntowych lub powierzchniowych, co prowadzi do skażenia środowiska. Ludzie i zwierzęta, które mają kontakt z tym skażonym środowiskiem, mogą doświadczyć zatrucia i różnego rodzaju chorób, takich jak uszkodzenie układu nerwowego, układu oddechowego, skóry, narządów wewnętrznych itp. Osoby lub zwierzęta, które mają kontakt z tymi odpadami, są bardziej narażone na zakażenia, które mogą prowadzić do różnych chorób zakaźnych. Niektóre odpady niebezpieczne zawierają substancje rakotwórcze, które mogą prowadzić do rozwoju nowotworów. Substancje toksyczne mogą mieć negatywny wpływ na płodność. Dodatkowo, ekspozycja na te substancje w okresie rozwojowym może prowadzić do zaburzeń rozwoju zarodka, płodu lub młodych osobników.

Warto podkreślić, że nielegalne składowanie odpadów niebezpiecznych jest nie tylko zagrożeniem dla zdrowia ludzi i zwierząt, ale także dla środowiska w ogóle. Dlatego ważne jest, aby przestrzegać odpowiednich przepisów i praktyk w zakresie gospodarowania odpadami, aby minimalizować ryzyko takich zagrożeń. Doświadczenie Mo-BRUK w tym obszarze pozwala Grupie pozytywnie wpływać na otoczenie.

Zagadnienia środowiskowe

4

”

Pozytywny wpływ
na ekosystem przez mądre
gospodarowanie odpadami

Zgodność z regulacjami środowiskowymi, zapobieganie nadużyciom, łamaniu prawa i regulacji dotyczących ochrony środowiska

GRI: 304-1 | 304-2

Ochrona środowiska jest wpisana w profil Grupy Mo-BRUK. Prowadząc proces odzysku i unieszkodliwiania odpadów pochodzących z gospodarki, Grupa zmniejsza wykorzystanie surowców pierwotnych, zapobiega składowaniu odpadów na składowiskach oraz wspiera zamykanie obiegu odpadów. Jednocześnie prowadząc swoją działalność, Grupa Mo-BRUK podejmuje szereg zabiegów, aby zmniejszyć negatywne oddziaływanie na przyrodę. Żadna z lokalizacji, w których funkcjonuje Grupa, nie sąsiaduje z obszarami chronionymi i nie jest uznana za obszar o dużej wartości pod względem bioróżnorodności, a tereny ze względu na specyfikę działalności nie są zalesione, zakrzewione i nie znajdują się na nich naturalne zbiorniki wodne. Grupa nie zidentyfikowała w 2022 r. znaczącego negatywnego wpływu na bioróżnorodność.

W Grupie obowiązuje System Zarządzania Środowiskowego oparty o międzynarodowe normy ISO: 14001:2015 w przypadku Mo-BRUK S.A. oraz 9001:2015, 14001:2015 i 45001:2018 w przypadku Raf-Ekologia Sp. z o.o. Jego przestrzeganie zapewnia jasne ramy zarządzania w celu zmniejszenia wpływu na środowisko oraz spełnienia wymogów prawnych i budowę zaufania interesariuszy. Standard ISO zapewnia organizacji systematyczne podejście do planowania, wdrażania i zarządzania systemem zarządzania środowiskowego. W oparciu o System Zarządzania Środowiskowego działa Polityka Jakości i Środowiskowa, zgodnie z którą Grupa gwarantuje spełnianie normy ISO 14001:2015 m.in. poprzez postępowanie zgodnie z prawem ochrony środowiska, zapobieganie zanieczyszczeniom oraz zagospodarowywanie odpadów przemysłowych w sposób minimalizujący ich oddziaływanie na przyrodę.

Działalność Grupy Mo-BRUK podlega silnemu uregulowaniu w przepisach środowiskowych. Do najważniejszych norm w tym zakresie należą:

- Prawo ochrony środowisk
- Ustawa o odpadach
- Prawo wodne

GRI: 3-3 Zgodność z regulacjami środowiskowymi, zapobieganie nadużyciom, łamaniu prawa i regulacji dotyczących ochrony środowiska | 2-27

Wszystkie działania Grupy Mo-BRUK oparte są na ścisłym przestrzeganiu regulacji środowiskowych, a wewnętrzne procedury stanowią zabezpieczenie przed ewentualnymi nadużyciami. W 2022 r. nie odnotowano w Grupie Mo-BRUK przypadków niezgodności z prawem i regulacjami dotyczącymi ochrony środowiska.

Przetwarzanie odpadów a środowisko

GRI: 3-3 Wpływ spalania odpadów na zdrowie, kwestie bezpieczeństwa przy spalaniu odpadów

Odpady stały się w XXI w. jednym z najpoważniejszych globalnych wyzwań. Wraz z rosnącą liczbą ludności oraz rozwojem gospodarczym i technicznym człowiek stał się największym producentem odpadów w przyrodzie. Kwestie te są coraz silniej dostrzegane również w polskim społeczeństwie – według przeprowadzonego w 2021 r. przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska badania trackingowego¹ problem odpadów jest dla 50% Polaków największym problemem środowiska naturalnego.

Działalność Grupy Mo-BRUK wpisuje się w systemowe rozwiązanie kwestii odpadów i pozwala zagospodarować zgodnie z wymaganiami środowiskowymi odpady

przemysłowe przeznaczone do termicznego przekształcania. Dzięki współpracy z Grupą wiele przedsiębiorstw może przekazać odpady własne do zgodnego z prawem przetwarzania, co pozwala im mitygować ryzyka środowiskowe związane z koniecznością długoterminowego magazynowania odpadów na własnych terenach. Jednocześnie działalność Grupy Mo-BRUK pozwala na likwidację nielegalnych miejsc składowania odpadów, czyli tzw. bomb ekologicznych. O skali tego problemu świadczą liczby – według szacunków Ministerstwa Klimatu i Środowiska w Polsce istnieje ponad 1,5 tys. miejsc, gdzie nielegalnie magazynowane lub składowane są odpady² – w samym roku 2022 zidentyfikowano 230 takich lokalizacji.

ZOBACZ WIĘCEJ

Więcej informacji na temat zagospodarowywania przez Grupę Mo-BRUK bomb ekologicznych oraz wsparcia dla Gospodarki Obiegu Zamkniętego znajduje się w rozdziale 3 Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ

GRI: 3-3 Wpływ stosowanych przez firmę technologii i rozwiązań w procesie spalania i stabilizacji odpadów na środowisko

Zgodnie ze strategicznymi założeniami, Grupa Mo-BRUK do dąży zwiększenia wykorzystania mocy przerobowych i produkcyjnych, wdrożenia najnowocześniejszych światowych oraz własnych technologii przerobu odpadów oraz propagowania szeroko pojętej proekologicznej gospodarki odpadami. Grupa jednocześnie ma świadomość zagrożeń, jakie są związane z termicznym przetwarzaniem odpadów, w tym m.in. potencjalnej emisji substancji szkodliwych dla zdrowia i środowiska, pyłów zawieszonych, zanieczyszczeń gleby oraz hałasu.

Aby im przeciwdziałać, Grupa surowo przestrzega standardów dotyczących emisji, wdraża rozwiązania skutecznie oczyszczające spaliny oraz monitoruje jakość powietrza, wody i gleby wokół spalarni. Zakłady Grupy wyposażone są m.in. w zaawansowane systemy oczyszczania spalin, filtry i urządzenia usuwające, które w znaczący sposób redukują emisje szkodliwych substancji, gazów, pyłów i innych zanieczyszczeń. Praca spalarni jest też kontrolowana w czasie rzeczywistym, aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie i wykryć ewentualne problemy lub nieprawidłowości.

¹ <https://www.gov.pl/web/klimat/badania-swiadomosci-i-zachowan-ekologicznych-mieszkancow-polski-w-2020-r-badanie-trackingowe>

² <https://smoglab.pl/bomby-ekologiczne-w-polsce/>

Bezpieczeństwo spalania jest również zapewniane w Grupie Mo-BRUK przez odpowiednie zarządzanie odpadami przed procesem spalania. Są one prawidłowo segregowane, magazynowane i transportowane w sposób, który minimalizuje ryzyka wycieku substancji niebezpiecznych. W instalacjach Grupy przetwarzane są odpady klasyfikowane jako niebezpieczne i „inne niż niebezpieczne”. Skład i właściwości odpadów przyjmowanych do przetwarzania różni się w zależności od ich wytwórcy – Grupa wykonuje badania przydatności odpadów do przetwarzania we własnym, akredytowanym laboratorium zakładowym objętym systemem ISO: PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 lub korzysta z analiz dostarczonych przez dostawcę odpadów. Dla każdej partii odpadów, w oparciu o wyniki laboratoryjne, jest opracowana receptura oddzielnego trybu obróbki fizykochemicznej – dotyczy to produkcji kruszywa sztucznego.

Nad całością procesów spalania czuwa odpowiednio przeszkolony i świadomy zasad bezpiecznego postępowania personel. Pracownicy Grupy znają procedury awaryjne, przestrzegają zasad higieny

i bezpieczeństwa, a także są świadomi potencjalnych zagrożeń związanych z procesem spalania odpadów. Dodatkowo, zakłady Grupy – podobnie jak inne tego typu przedsiębiorstwa – są poddawane ściśtemu monitorowaniu ze strony organów regulacyjnych. Inspekcje, audyty i oceny ryzyka są przeprowadzane w celu zapewnienia przestrzegania norm, regulacji i standardów dotyczących bezpieczeństwa i ochrony środowiska.

GRI: 413-2 | 416-2

W 2022 r. w Grupie Mo-BRUK nie odnotowano przypadków niezgodności z regulacjami lub dobrowolnymi kodeksami dotyczącymi wpływu produktów i usług na zdrowie i bezpieczeństwo. Grupa nie zidentyfikowała także znaczącego oddziaływania na społeczność lokalną. Większość zakładów Grupy – z wyjątkiem Zakładu Odzysku Odpadów w Niecwi – zlokalizowana jest w znaczącej odległości od zabudowy mieszkaniowej. W przypadku Zakładu w Niecwi bliskie sąsiedztwo społeczności lokalnej wiąże się z ewentualnymi negatywnymi skutkami potencjalnej awarii zakładowej instalacji.

Emisje gazów cieplarnianych oraz sposoby ich redukcji, dążenie do niskoemisyjności

GRI: 3-3 Emisje gazów cieplarnianych oraz sposoby ich redukcji, dążenie do niskoemisyjności

GPW: E-S2

Mimo że w Grupie nie wdrożono formalnej strategii zarządzania emisjami gazów cieplarnianych, podejmowanych jest szereg działań redukujących i łagodzących szkodliwość emisji. Filtry w zakładach są regularnie wymieniane, a w 2022 i 2023 r. zamontowano nowe specjalistyczne emitory w Skarbimierzu i Niecwi. Zgodnie z konkluzjami BAT dotyczącymi najlepszych dostępnych technik Grupa monitoruje poziom emisji, dokonując okresowych pomiarów emisji, a wyniki pomiarów są porównywane z wartościami granicznymi. Grupa ani w roku 2022, ani w latach wcześniejszych nie zanotowała przekroczeń. Sposób prowadzenia monitoringu jest zgodny ze wszystkimi przepisami prawa i w ocenie Grupy Mo-BRUK nie ma potrzeby wdrażania modyfikacji w tym zakresie.

Grupa Mo-BRUK opracowała swój pierwszy raport kalkulacji śladu węglowego za 2022 r. – organizacja traktuje określenie wartości emisji jako pierwszy krok do identyfikacji możliwości ich redukcji. Obliczenia zostały wykonane dla zakresów I i II oraz przeprowadzone w oparciu o uznane współczynniki dostarczane przez DEFRA, AIB, EMBER oraz IPCC AR5. Zgodnie ze stan-

dardami GHG Protocol Grupa obliczyła ślad węglowy w zakresie II według dwóch metod – RYNEK (market-based) odzwierciedlającej emisję ze zużycia energii od sprzedawcy oraz LOKALIZACJA (location-based) prezentującej średnią emisję w sieci. Raport jest dostępny na stronie internetowej Grupy Mo-BRUK.³

Rok 2022 został przyjęty w organizacji jako rok bazowy do ujawniania śladu węglowego.

GRI: 305-1 | 305-2 **GPW:** E-P1

Emisje	Suma [tCO ₂ e]	CO ₂ [t]	CH ₄ [t]	N ₂ O [t]	HCF [t]	PFC [t]	SF ₆ [t]
Zakres 1	28 307,706	28 280,915	0,087	0,092	0	0	0
Zakres 2 (RYNEK)	5 933,583	5 933,583	0	0	0	0	0
Zakres 2 (LOKALIZACJA)	4 391,141	4 391,141	0	0	0	0	0

³ <https://mobruk.pl/wp-content/uploads/2023/06/Raportz kalkulacji śladu węglowego MoBRUK za 2022 rok.pdf>

Informacje na temat emisji

Emisje zdezagregowane według typów źródeł	[tCO ₂ e]
Zakres 1:	
Emisje bezpośrednie z operacji własnych/kontrolowanych	28 307,71
Bezpośrednie emisje z procesów spalania w obiektach stacjonarnych	27 110,06
Bezpośrednie emisje z ruchomych źródeł spalania	1 197,08
Emisje bezpośrednie ze źródeł procesowych	0,57
Emisje bezpośrednie ze źródeł ulotnych	-
Bezpośrednie emisje ze źródeł rolniczych	-
Zakres 2:	
Emisje pośrednie z wykorzystania zakupionej energii elektrycznej, pary, ogrzewania i chłodzenia (RYNEK)	5 933,58
Emisje pośrednie z zakupionej/pozyskanej energii elektrycznej	5 921,09
Emisje pośrednie z zakupionej/pozyskanej pary wodnej	-
Emisje pośrednie z zakupionego/nabytego ogrzewania	12,50
Emisje pośrednie z zakupionego/nabytego chłodzenia	-
Zakres 2:	
Emisje pośrednie z wykorzystania zakupionej energii elektrycznej, pary, ogrzewania i chłodzenia (LOKALIZACJA)	4 391,14
Emisje pośrednie z zakupionej/pozyskanej energii elektrycznej	4 378,65
Emisje pośrednie z zakupionej/pozyskanej pary wodnej	-
Emisje pośrednie z zakupionego/nabytego ogrzewania	12,50
Emisje pośrednie z zakupionego/nabytego chłodzenia	-

Ryzyka klimatyczne

GR1: 201-2 GPW: E-P3

Grupa Mo-BRUK zdefiniowała trzy kluczowe ryzyka związane ze zmianą klimatu – wszystkie zostały zakwalifikowane jako ryzyka fizyczne. Są to:

Długotrwałe wysokie temperatury i susze

Opis ryzyka

Wysokie długotrwałe temperatury i susze doprowadzać będą do deficytu opadów oraz ograniczonej dostępności wody na potrzeby zakładów

Opis wpływu ryzyka

Ryzyko może spowodować w dalekiej perspektywie zatrzymanie cyklu produkcji, a w konsekwencji zwolnienie lub zatrzymanie łańcucha dostaw

Ulewne deszcze

Opis ryzyka

Obfite opady deszczu stanowią ryzyko zalania zakładów i zniszczenia infrastruktury; w przypadku deszczów nawalnych system kanalizacyjny może okazać się niewydolny

Opis wpływu ryzyka

Ryzyko związane z wystąpieniem powodzi może mieć negatywny wpływ na infrastrukturę zakładów i proces przetwórstwa odpadów

Gwałtowne burze i gradobicia, wichury

Opis ryzyka

Niespodziewane nagłe opady gradu i wyładowania atmosferyczne oraz wichury mogą powodować zniszczenia infrastruktury oraz doprowadzić do zniszczeń energetycznych sieci przesyłowych

Opis wpływu ryzyka

Gwałtowne burze i wichury generują ryzyko zniszczenia infrastruktury zakładów. Dodatkowo, potencjalnym skutkiem takich zjawisk pogodowych może być zniszczenie sieci przesyłowych, co skutkować może opóźnieniami lub wstrzymaniem odbioru odpadów i ich przetwarzania

Odpowiedzialność w zarządzaniu zasobami

Surowce

GRI: 301-1

Surowce naturalne, które Grupa Mo-BRUK wykorzystuje do swojej działalności, to kamień łupany oraz piasek.

Całkowite ich zużycie wyniosło w 2022 r. 36 788,4 tony i było wyższe od zużycia w roku 2021 o ponad 19 000

ton. Wzrost zużycia surowców wynika z większej produkcji kruszywa syntetycznego w 2022 r. Całkowita objętość wykorzystanych w 2022 r. materiałów nieodnawialnych wyniosła 207,6 m³.

Wykorzystanie surowców w 2022 r.:

kamień łupany

15 272 ton

piasek

20 986 ton

Powiązane materiały procesowe, tj. materiały, które są potrzebne do procesu produkcyjnego, ale nie są częścią produktu końcowego

	Waga [t]	Objętość [m ³]
smary do maszyn produkcyjnych	0,02	
oleje przekładniowe		1,4
oleje silnikowe		1,7
oleje hydrauliczne		6,6
płyny chłodnicze		0,7
części zamienne do linii		225 szt.
olej napędowy do samochodów i maszyn		194

Półprodukty lub części, w tym wszelkie formy materiałów oraz komponenty inne niż surowce, które są częścią produktu końcowego

	Waga [t]	Objętość [m ³]
chemikalia do spalarni	421,32	

Inne materiały

	Waga [t]	Objętość [m ³]
betony ogniotrwałe	78	
środek pianotwórczy		2,9
drut spawalniczy	0,6	
środki chemiczne płynne		0,3
włókno stalowe	1,1	
wapno hydratyzowane	0,1	
sól drogowa	0,05	
czyściwo	0,2	
inne narzędzia	29	

Wykorzystane surowce i materiały odnawialne

	Waga [t]	Objętość [m ³]
cement	9 458	

Energia

Grupa Mo-BRUK podejmuje działania zmierzające do zmiany własnego miksu energetycznego i wykorzystania zarówno odnawialnych źródeł energii, jak i potencjału energetycznego związanego z prowadzoną działalnością. W planach Grupy jest instalacja ok. 200 kW mocy fotowoltaicznej, a do połowy 2024 r.

moc instalacji wytwarzających energię elektryczną wzrośnie do ponad 2,5 MW. Większość tej energii będzie wytwarzana w technologii Organicznego Cyklu Rankine'a (ORC) pozwalającej na przetwarzanie ciepła odpadowego ze spalarni na energię elektryczną.

GRI: 302-1 GPW: E-P2

Całkowite zużycie energii w organizacji ze źródeł nieodnawialnych

Zużycie energii ze źródeł nieodnawialnych	Wartość [GJ]	Wartość [MWh]
Benzyna	9 122	2 534
Olej napędowy	420 835	116 899
Olej opałowy	18 084	5 023
SUMA	448 041	124 456

Zużycie energii elektrycznej	Wartość [GJ]	Wartość [MWh]
SUMA	21 684,51	6 023,47

Woda

Procesy technologiczne prowadzone przez Grupę Mo-BRUK wiążą się z wykorzystaniem istotnych zasobów wodnych. Zakłady Grupy pobierają ją z wód powierzchniowych, podziemnych oraz wodociągów komunalnych i wykorzystują – w zależności od specyfiki danej jednostki – m.in. do odzysku materiałów (odpadów) nieorganicznych, obróbki fizyczno-chemicznej. Woda jest również wykorzystywana do celów bytowych pracowników. Pobór wody jest monitorowany – uprawnieni pracownicy Grupy prowadzą regularne odczyty wodomierzy, a wyniki są zapisywane w książce kontroli. Sprawozdania w zakresie poboru wody są kwartalnie i rocznie przedstawiane właściwym organom administracji. Woda nie jest czerpana z obszarów dotkniętych jej niedoborami.

Grupa Mo-BRUK posiadała w 2022 r. i nadal posiada stosowne zezwolenia wodnoprawne na wszystkie działania związane z wodą i ściekami. Pobór wody oraz objętość i jakość odprowadzanych ścieków są kontrolowane i zgodne z uzyskanymi zgodami.

GRI: 303-1 GPW: E-S4

Zarządzanie zasobami wodnymi w Grupie Mo-BRUK:**Zakład w Niecwi:****pobór wody:**

- wody powierzchniowe z potoku Jasienianka, dopływu rzeki Biała
- wody podziemne

wykorzystanie wody w przypadku braku odpadów płynnych:

- proces R5 – recykling lub odzysk innych materiałów nieorganicznych

Zakład w Karsach:**pobór wody:**

- dwie studnie czerpiące wodę z dorzecza Wisły

wykorzystanie wody:

- proces R1 – wykorzystanie głównie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii
- proces D10 – przekształcanie termiczne na lądzie

Zakład w Wałbrzychu:**pobór wody:**

- studnia czerpiąca wodę z regionu środkowej Odry

wykorzystanie wody

- cele socjalno-bytowe pracowników Zakładu Mułów Węglowych

Zakład w Skarbimierzu:**pobór wody:**

- wodociągi komunalne

wykorzystanie wody w przypadku braku odpadów płynnych:

- proces R5 – recykling lub odzysk innych materiałów nieorganicznych
- proces D9 – obróbka fizyczno-chemiczna

DOBRA PRAKTYKA

W zarządzaniu zasobami wodnymi w Zakładzie w Niecwi i Skarbimierzu Grupa Mo-BRUK przestrzega ekologicznej hierarchii wykorzystania wody. W pierwszej kolejności do procesów technologicznych wykorzystywane są odpady płynne. Po ich wykorzystaniu używane są wody opadowe, a na samym końcu Grupa sięga po wody powierzchniowe lub podziemne.

W Zakładzie w Skarbimierzu wykorzystywane jest średnio ok. 5 tys. m³ wód opadowych i roztopowych. Wody te są gromadzone w zbiorniku retencyjnym o pojemności 50 m³ z lokalizowanym na terenie Zakładu.

GRI: 303-3 | 303-5 GPW: E-S3

Całkowity pobór i zużycie wody w 2022 r.

	Objętość [m ³]
Zakład Niecew	456
Zakład Karsy	30 175
Zakład Skarbmierz (na potrzeby instalacji wymagającej pozwolenia zintegrowanego)	2 162
Zakład w Wałbrzychu	10,3
Suma	32 803,3

Ścieki

GRI: 303-2

WSKAŹNIK WŁASNY: Opis wpływu na środowisko technologii stosowanych przez Grupę Mo-BRUK | Zakres spełnianych norm środowiskowych

Jakość odprowadzanych ścieków jest monitorowana i zgodna z pozwoleniami wodnoprawnymi posiadanymi przez Grupę Mo-BRUK. Zakład w Niecwi odprowadza do potoku Jasienianka oczyszczone ścieki stanowiące mieszaninę wód opadowych i ścieków przemysłowych, którymi są wody odciekowe z miejsc magazynowania odpadów. Miejsca te są szczelnie wybetonowane i ska-

nalizowane, co zapobiega przedostaniu się wód odciekowych do środowiska gruntowo-wodnego. Natężenie przepływu oraz sumaryczna ilość ścieków są monitorowane za pomocą specjalnego czujnika ultradźwiękowego.

GRI: 303-4

W 2022 r. do wód potoku Jasienianka Grupa Mo-BRUK odprowadziła 58 96,52 m³ ścieków, o 4 663 m³ mniej niż w roku 2021.

Dopuszczalne wskaźniki zanieczyszczeń w ściekach Zakładu w Niecwi

- odczyn pH: **6,5-9**
- zawiesiny ogólne: **35 mg/l**
- węglowodory ropopochodne: **15 mg/l**
- rtęć: **0,06 mg/dm³**
- kadm: **0,4 mg/dm³**
- ołów: **1,0 mg/dm³**
- miedź: **1,0 mg/dm³**
- cynk: **5,0 mg/dm³**
- chrom **+6: 0,2 mg/dm³**
- nikiel: **1,0 mg/dm³**

Odpady

GRI: 306-1 | 306-2 **GPW:** E-S6

Produkty Grupy Mo-BRUK powstają w wyniku przetwarzania odpadów generowanych przez inne podmioty w gospodarce. Z formalnego punktu widzenia produkty te są kwalifikowane również jako odpad, mimo że są one w dużym stopniu gospodarczo wykorzystywane i przekazywane m.in. do cementowni jako paliwo (dotyczy Zakładu w Karsach i Wałbrzychu). Grupa szacuje, że dzięki jej działalności zagospodarowane jest ok. 300-400 tys. ton odpadów rocznie, w tym odpadów niebezpiecznych.

Grupa w sposób systemowy dąży do maksymalnego przetworzenia odpadów – zarówno przyjętych do przetwarzania, jak i powstałych na skutek własnej działalności.

Ekologiczną zasadą w Grupie jest promowanie odzysku materiałowego ponad produkcję paliw alternatywnych. Dlatego część przyjętych przez Grupę odpadów opakowaniowych kierowana jest do podmiotów zewnętrznych, które zajmują się m.in. odzyskiwaniem tworzyw sztucznych. Do wyspecjalizowanych firm przekazywane są również drobne odpady metaliczne, takie jak druciki, blaszki, sprężynki, które zanieczyszczone są drobną frakcją tworzyw sztucznych. Odpady te są zbierane dzięki elektromagnesom podczas rozdrabniania paliw alternatywnych, a podmioty zewnętrzne uzyskują z nich złom żelazny i nieżelazny.

DOBRA PRAKTYKA

Przekazując odpady na zewnątrz organizacji, Grupa Mo-BRUK sprawdza posiadane przez podmioty zewnętrzne zezwolenia oraz dokonuje audytów instalacji potencjalnych kontrahentów.

Dane na temat przyjętych i przekazanych odpadów monitorowane są w systemie BDO. Grupa przygotowuje również codzienne raporty produkcyjne uwzględniające stany magazynowe poszczególnych zakładów, ilości odpadów wytworzonych i przekazanych do innych oddziałów oraz podmiotów zewnętrznych.

Przetwarzanie strumieni odpadów przemysłowych wiąże się również z wydzielaniem odpadów niebędących przydatnymi w późniejszej produkcji paliw alternatywnych lub kruszywa sztucznego z uwagi na zanieczyszczenia niepalne, wtrącenia mechaniczne oraz ograniczenia dostępnych technologii. W przypadku termicznego przekształcania odpadów nieuniknione jest również powstawanie m.in. żużli i popiołów. Dodatkowo, wy-

twarzanie odpadów uwarunkowane jest również „jakością” oraz sposobem ich pakowania przez wytwórców pierwotnych. Dlatego Grupa prowadzi akcje edukacyjne z klientami na temat jakości produkowanych przez nich odpadów. Zwracana jest szczególna uwaga na selektywne ich magazynowanie i niezanieczyszczanie danych frakcji odpadów składnikami niepożądanymi, np. unikanie wtrąceń tworzyw sztucznych w odpady przeznaczonych do produkcji kruszywa sztucznego. Grupa zachęca też klientów do dostarczania odpadów luzem, m.in. wywrotkami, kontenerami lub cysternami. Dzięki temu zmniejszana jest liczba generowanych odpadów opakowaniowych.

Zidentyfikowane odpady

1.

Ilość nakładów użytych do produkcji wyrobów lub usług organizacji, które po wykorzystaniu w procesie staną się odpadami

Krótką charakterystyka odpadu	[t]
Paliwo alternatywne	81 171,68
Żużle i popioły denne	15 214,90
Odpady stałe z odpadów odlotowych	15 214,90
Metale żelazne, żelazo i stal	150 939,96

2.

Ilość produktów odpadowych wytworzonych we własnej działalności organizacji lub ilość produktów dostarczonych przez nią do dalszych odbiorców w łańcuchu wartości, które ostatecznie staną się odpadami, gdy osiągną finalną formę

Krótką charakterystyka odpadu	[t]
Paliwo alternatywne	75 598,83
Żużle i popioły denne	4 007,05
Odpady stałe z odpadów odlotowych	352,88
Metale żelazne, żelazo i stal	2 323,20

3.

Niebezpieczne cechy nakładów lub produktów odpadowych

Krótką charakterystyka odpadu	[t]
Paliwo alternatywne	Brak
Żużle i popioły denne	Brak
Odpady stałe z odpadów odlotowych	Odpad silnie alkaliczny, potencjalnie toksyczny – zawiera rozpuszczalne metale ciężkie
Metale żelazne, żelazo i stal	Brak

GRI: 306-3

W 2022 r. Grupa Mo-BRUK wytworzyła ponad 105 670 ton odpadów – o ponad 14 540 ton więcej niż w roku 2021. Ponad 97% wytworzonych odpadów to odpady inne niż niebezpieczne.

Wytworzone odpady**Odpady niebezpieczne**

Rodzaj odpadu*	Waga [t]	Skład
13 01 10 Mineralne oleje hydrauliczne niezawierające związków chlorowcoorganicznych	0,19	Odpady stanowią przetworzone oleje – stanowią mieszaninę przetworzonych olejów bazowych zanieczyszczonych cząstkami metalicznymi i innymi zanieczyszczeniami
13 02 08 Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	0,15	Odpady stanowią przetworzone oleje – stanowią mieszaninę przetworzonych olejów bazowych zanieczyszczonych cząstkami metalicznymi i innymi zanieczyszczeniami
13 05 02 Szlamy z odwadniania olejów w separatorach	1,90	Odpad stanowi silnie uwodnioną mieszaninę węglowodorów lekkich oraz ciężkich, piasek oraz zanieczyszczenia mineralne. Powstaje w trakcie okresowych przeglądów i czyszczenia urządzeń (kanalizacji) z nagromadzonych zawiesin i olejów
15 01 10 Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	103,85	Opakowania z tworzyw sztucznych i metalu. Zanieczyszczone resztkami olejów, płynów lub chemikaliów. Puste opakowania, w których odpady trafiają do przetworzenia
15 02 02 Sorbenty, materiały filtracyjne olejowe nieujęte w innych grupach, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (np. PCB)	0,120	Czyściwa oraz zużyta odzież ochronna. Filtry tkaninowe zanieczyszczone cementem i odpadami pylistymi
16 05 06 Chemikalia laboratoryjne i analityczne (np. odczynniki chemiczne) zawierające substancje niebezpieczne, w tym mieszaniny chemikaliów laboratoryjnych i analitycznych	0,020	Zużyte odczynniki chemiczne, laboratoryjne i analityczne, opakowania po odczynnikach

Rodzaj odpadu*	Waga [t]	Skład
16 81 01 Odpady wykazujące właściwości niebezpieczne	2 375,620	Odpady powstałe wskutek likwidacji bomb ekologicznych. Substancje stałe i ciekłe, palne i niepalne. Zawierają chemikalia, oleje, benzyny, metale ciężkie i inne substancje uznawane za niebezpieczne
19 01 06 Szlamy i inne odpady uwodnione z oczyszczania gazów odlotowych	24,690	Odpad silnie uwodniony, zawiera przereagowany i nieprzereagowany wodorotlenek sodu oraz zanieczyszczenia z gazów spalinowych pochodzących z termicznego przekształcania odpadów przemysłowych, takie jak: metale ciężkie, resztkowe pyły i popioły, kwaśne produkty spalania (tlenki siarki, tlenki azotu, chlorowodór, fluorowodór)
19 01 07 Odpady stałe z oczyszczania gazów odlotowych	381,390	Zużyty sorbent oraz pyły lotne z oczyszczania gazów odlotowych. Odpad niebezpieczny ze względu na zawartość metali ciężkich, dioksyn i furanów
19 01 15 Pyły z kotłów zawierające substancje niebezpieczne	114,270	Zawierają w swoim składzie zanieczyszczenia z gazów spalinowych po procesie termicznego przekształcania odpadów głównie metale ciężkie, dioksyny, furany oraz kwaśne produkty spalania.
19 02 11 Inne odpady zawierające substancje niebezpieczne	0,160	Odpady stałe lub płynne zawierające lub zanieczyszczone substancjami organicznymi takimi jak oleje i rozpuszczalniki
19 12 11 Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów zawierające substancje niebezpieczne	444,400	Paliwo alternatywne powstałe z przetwarzania odpadów niebezpiecznych. Skład: tworzywa sztuczne, włókna naturalne, odpady poprodukcyjne o wysokiej wartości opałowej zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (oleje, benzyny, rozpuszczalniki organiczne)

* Klasyfikacja odpadów na podstawie Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 24 grudnia 1997 r. w sprawie klasyfikacji odpadów.

Odpady inne niż niebezpieczne

Rodzaj odpadu*	Waga [t]	Skład
15 01 01 Opakowania z papieru i tektury	0,320	Odpady opakowaniowe – beczki tekturowe, kartony – wykonane z takich materiałów jak: papier, tektura
15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych	214,120	Odpady opakowaniowe – beczki, hoboki, palety, kanistry, opakowania foliowe, Big-Bagi – zużyte opakowania wykonane z tworzyw sztucznych (m.in. polipropylen, polietylen, politereftalan etylu)
15 01 03 Opakowania z drewna	6,860	Palety i skrzynki drewniane
15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe	27,290	Zużyte opakowania z drewna, stali, tworzyw sztucznych, mogą być zanieczyszczone substancjami magazynowanymi
15 02 03 Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02	0,030	Czyściwo oraz zużyta odzież ochronna niezanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi
16 02 14 Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	0,126	Zużyty i wycofany sprzęt elektroniczny (komputery, drukarki itp.)
17 04 05 Żelazo i stal	76,935	Elementy metalowe (druły, pręty, blaszki itp.) wydzielone ze strumieni odpadów
19 01 12 Żużle i popioły paleniskowe inne niż wymienione w 19 01 11	4 172,898	Pozostałość powstała po przeprowadzonym procesie termicznego przekształcania odpadów. Odpad stanowi spieczone tlenki wapnia, krzemu, żelaza oraz inne substancje o charakterze tlenkowym. Może zawierać w swoim składzie niewielkie ilości metali ciężkich oraz soli chlorkowych i siarczanowych. Może zawierać żelazo i nieżelazny, zanieczyszczenia ceramiczne, minerały oraz elementy niespalone

Rodzaj odpadu*	Waga [t]	Skład
19 02 06 Szlamy z fizykochemicznej przeróbki odpadów inne niż wymienione w 19 02 05	2,400	Odpad zawierający z pyłów powstałych podczas procesów rozdrabniania odpadów oraz resztek wodnych roztworów płynów antyadhezyjnych
19 03 07 Odpady zestalone inne niż wymienione w 19 03 06	12 600,360	Skład chemiczny: związki wapnia, krzemiany, węglany, wodorotlenki metali. Właściwości: niepalne, o zapachu betonu
19 12 02 Metale żelazne	2 929,924	Elementy metalowe (druty, pręty, blaszki itp.) wydzielone ze strumieni odpadów
19 12 09 Minerały (np. piasek, kamienie)	2 641,000	Ceramika, szkło, popiół, piasek, kamienie. Wydzielone ze strumieni odpadów przeznaczonych do produkcji paliwa alternatywnego
19 12 10 Odpady palne (paliwo alternatywne)	77 913,930	Odpad stały, o dużej wartości opałowej. Odpowiednio dobrane i rozdrobnione odpady głównie tworzywa sztuczne, drewno, folia, papier
19 12 12 Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	1 637,971	Odpady zawierają tworzywa sztuczne, odpady opakowaniowe nienadające się do ponownego użytku lub odzysku materiałowego, zużyte Big-Bagi, odpady papierowe i inne
Całkowita waga odpadów niebezpiecznych (t)		3 446,755
Całkowita waga odpadów innych niż niebezpieczne (pozostałych) (t)		102 224,164
Całkowita waga wytworzonych odpadów (t)		105 670,919

* Klasyfikacja odpadów na podstawie Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 24 grudnia 1997 r. w sprawie klasyfikacji odpadów.

GRI: 306-4 GPW: E-S6

Z całkowitej wagi wytworzonych przez Grupę odpadów, 16 514 ton zostało przeznaczonych do składowania, natomiast 89 157 ton nie zostało przekazanych do składowania, co stanowi ponad 84% wszystkich wytworzonych odpadów.

Odpady, które nie zostały przeznaczone do składowania

Skład i waga odpadów, które nie zostały przeznaczone do składowania*	Waga [t]
13 01 10 Mineralne oleje hydrauliczne niezawierające związków chlorowcoorganicznych	0,18
13 02 08 Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	0,15
13 05 02 Szlamy z odwadniania olejów w separatorach	1,90
15 01 10 Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	103,85
15 02 02 Sorbenty, materiały filtracyjne (w tym filtry olejowe nieujęte w innych grupach), tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania robocze zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (np. PCB)	0,12
16 81 01 Odpady wykazujące właściwości niebezpieczne	109,28
19 01 06 Szlamy i inne odpady uwodnione z oczyszczania gazów odlotowych	24,69
19 01 07 Odpady stałe z oczyszczania gazów odlotowych	381,39
19 01 15 Pyły z kotłów zawierające substancje niebezpieczne	444,40
19 12 11 Inne odpady, w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej przeróbki odpadów zawierające substancje niebezpieczne	1 180,13
15 01 01 Opakowania z tektury i papieru	0,32

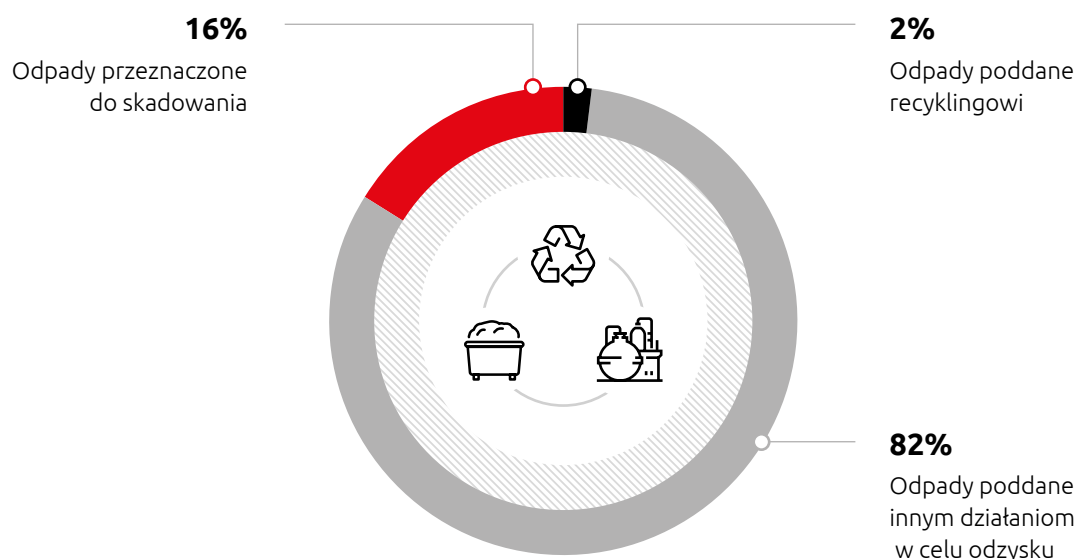
Skład i waga odpadów, które nie zostały przeznaczone do składowania*	Waga [t]
15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych	214,12
15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe	27,29
16 02 14 Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	0,13
17 04 05 Żelazo i stal	76,94
19 01 12 Żuźle i popioły paleniskowe inne niż wymienione w 19 01 11	4 172,90
19 02 06 Szlamy z fizykochemicznej przeróbki odpadów inne niż wymienione w 19 02 05	2,40
19 03 07 Odpady zestalone inne niż w 19 03 06	1 260,36
19 12 02 Metale żelazne	2 272,17
19 12 09 Minerały (np. piasek, kamienie)	1 951,90
19 12 10 Odpady palne (paliwo alternatywne)	75 598,83
19 12 12 Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	1 333,58
Całkowita waga odpadów, które nie zostały przeznaczone do składowania [t]	89 157,03

* Klasyfikacja odpadów na podstawie Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 24 grudnia 1997 r. w sprawie klasyfikacji odpadów.

Grupa Mo-BRUK w 2022 r wytworzyła 2 246,09 tony odpadów niebezpiecznych, które nie zostały przeznaczone do składowania – wszystkie zostały poddane działaniom mającym na celu odzysk inny niż ponowne użycie i recykling. Ponadto Grupa wytworzyła 86 910,94 tony odpadów innych niż niebezpieczne, z czego 2 349,11 tony zostało poddane recyklingowi, a 84 561,89 tony innym metodom odzysku.

Wykorzystanie surowców w 2022 r.:

Grupa dąży do przetworzenia odpadów w jak największym stopniu zarówno tych, które przyjmuje w ramach prowadzonej działalności, jak również powstałych w wyniku przetwarzania odpadów wewnątrz własnej organizacji. W tym celu odpady są transportowane pomiędzy zakładami – odpady z termicznego przekształcania trafiają do zakładów zajmujących się zestalaniem i stabilizacją, te z tworzyw sztucznych i opakowań przekazywane są do produkcji paliw alternatywnych.

W przypadku braku możliwości dalszego przetwarzania odpady są przekazywane do podmiotów zajmujących się innymi metodami przetwarzania. Grupa sprawdza posiadane przez podmioty zewnętrzne pozwolenia oraz dokonuje audytu potencjalnych kontrahentów. Takie działania ograniczają ryzyko zagospodarowania odpadów w nieprawidłowy sposób.

Pytania i odpowiedzi

” P: Czy możliwe jest takie prowadzenie procesu termicznego przekształcania odpadów, aby zupełnie wyeliminować emisje?

O: Ze względu na profil Grupy Mo-BRUK nasza działalność łączy się z emisjami gazów do atmosfery – technicznie i technologicznie nie jest możliwe takie prowadzenie termicznego zagospodarowania odpadów, aby całkowicie wyeliminować emisje. Wynika to przede wszystkim ze skomplikowanej struktury odpadów, w szczególności przemysłowych i komunalnych. Spalanie różnorodnej mieszaniny tworzy wyzwania techniczne związane z optymalnymi warunkami spalania dla każdego rodzaju odpadu. Ponadto spalanie niektórych odpadów może nie być całkowite, co prowadzi do powstawania produktów ubocznych. Spalanie biomasy i innych odpadów organicznych może również prowadzić do emisji gazów cieplarnianych.

Mimo tych wyzwań nie oznacza to, że termiczne zagospodarowywanie odpadów nie jest efektywną metodą zarządzania nimi. Zastosowanie przez Mo-BRUK zaawansowanych technologii oczyszczania i kontroli emisji oraz równoległe promowanie redukcji odpadów, recyklingu i alternatywnych metod przetwarzania znacznie zmniejszają negatywny wpływ na środowisko. Co więcej, metody termiczne stosowane przez Grupę domykają obieg zamknięty w gospodarce, o czym więcej informacji można znaleźć w rozdziale 3.

” P: Jakie są cele Mo-BRUK w zakresie ograniczenia zużycia energii w zakładach należących do Spółki?

O: Planowany jest montaż instalacji kogeneracyjnej, by móc wykorzystać ciepło powstające w spalarniach do produkcji energii elektrycznej. Takie jednostki będą zainstalowane w obydwu naszych spalarniach. Planujemy

również zagospodarowanie powierzchni na dachach i uruchomienie instalacji fotowoltaicznych. Dzięki temu do końca 2024 r. będziemy produkować więcej energii, niż zużywamy, oraz zyskamy możliwość jej sprzedaży na zewnątrz organizacji.

” P: Jakie dodatkowe działania, poza badaniem próbek i sprawdzaniem zgodności z regulacjami, podejmuje Grupa w stosunku do wytwórców odpadów i klientów w celu efektywnego zarządzania odpadami?

O: Grupa Mo-BRUK przetwarza odpady generowane przez inne przedsiębiorstwa z różnych gałęzi przemysłu. Promuje i zachęca dostawców odpadów do dostarczania ich luzem – wywrotkami, kontenerami czy cysternami. Dostarczanie odpadów w tej formie wymagało wdrożenia w Grupie odpowiednich procedur i systemów do ładowania oraz rozładunku, jak również zapewnienia specjalistycznych środków transportu. Celem tych działań jest wyeliminowanie wytwarzania dodatkowych odpadów opakowaniowych, w których są transportowane odpady do przetworzenia. Dzięki temu Mo-BRUK dodatkowo przyczynia się do zmniejszenia ilości wykorzystywanych zasobów, co przynosi korzyści dla środowiska.

Odpady opakowaniowe, których nie da się uniknąć w procesie współpracy z klientami, kierowane są do podmiotów zewnętrznych w celu odzysku materiałów (np. tworzyw sztucznych). Pomimo że Grupa ma możliwość przetwarzania tych odpadów w stosowanych przez nią procesach, oddając je do recyklingu, dba o ich efektywniejsze zagospodarowanie.

O raporcie

Nasz raport ESG jako głos
w dialogu z otoczeniem

Informacje o raporcie i analiza istotności

GRI: 2-3 | 2-3 | 2-5

Celem raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju przez Grupę Mo-BRUK jest rzetelne przedstawienie informacji związanych z trzema obszarami: środowiskowym, społecznym i ładu korporacyjnego.

Dzięki raportowaniu interesariusze mogą lepiej zrozumieć wpływ Grupy na otoczenie. Dla Mo-BRUK proces raportowania to również jeden z kluczowych elementów rozwoju zgodnie z zasadą odpowiedzialności społecznej.

Niniejszy raport obejmuje działania podjęte przez Grupę Mo-BRUK (spółki Mo-BRUK S.A. i Raf-Ekologia Sp. z o.o.) w okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku. W stosownych przypadkach raport nawiązuje do wydarzeń z 2023 roku, a także planów i strategii na przyszłość. Grupa raportuje informacje niefinansowe w cyklu rocznym – okres sprawozdawczy pokrywa się ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej Mo-BRUK S.A. Poprzedni raport ESG za 2021 rok nie podlegał korekcie ani uzupełnieniu informacji.

Raport powstał w oparciu o standardy raportowania zrównoważonego rozwoju opracowane przez Global Reporting Initiative (GRI Universal Standards 2021) oraz wytyczne Giełdy Papierów Wartościowych (Wytyczne do raportowania ESG). Grupa ujawnia informacje również na podstawie własnych wskaźników, które uznane zostały za ważne dla zrozumienia specyfiki funkcjonowania Grupy w branży odpadowej.

Tematy do zaraportowania zostały wybrane na podstawie analizy istotności. Dobrano do nich odpowiednie wskaźniki, które mają na celu możliwie najlepsze pokazanie interesariuszom podejścia Mo-BRUK do zrównoważonego rozwoju oraz istotnego wpływu, który Grupa wywiera na środowisko, społeczeństwo oraz kwestie zarządzania wewnątrz organizacji. Cały proces raportowania wsparła firma doradcza TAILORS Group.

GRI: 3-1

Kluczowym etapem w procesie tworzenia raportu była analiza wpływu, jaki Grupa wywiera na otoczenie – różne obszary i grupy interesariuszy – przeprowadzono identyfikację i priorytetyzację tematów, na które Grupa miała w raportowanym okresie największy wpływ. Analiza polegała na weryfikacji dokumentacji wewnętrznej, ocenie kontekstu branży odpadowej, jak również na spotkaniach warsztatowych z przedstawicielami Grupy oraz interesariuszy zewnętrznymi. W dialog zostali zaangażowani interesariusze zewnętrzni (więcej o nich w sekcji „Współpraca z interesariuszami” w rozdziale 1), przedstawiciele Zarządu i wyższej kadry zarządzającej oraz zespół ekspertów ESG.

W wyniku analizy zidentyfikowano rzeczywisty i potencjalny, a także negatywny i pozytywny wpływ na gospodarkę, środowisko i społeczeństwo, w tym wpływ na prawa człowieka. Zidentyfikowane obszary wpływu wynikają z całej działalności Grupy i jej relacji biznesowych. Przedstawiciele Mo-BRUK podczas oceny istotności wzięli również pod uwagę wpływ kwestii zrównoważonego rozwoju na wynik finansowy Grupy.

GRI: 3-2

Uwzględniając perspektywę interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych finalnie zostało wyłonionych 12 tematów najbardziej istotnych z perspektywy obu grup, które w sposób szczegółowy zostały zaprezentowane w Raporcie ESG Grupy Mo-BRUK za rok 2022. W porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym pojawiły się nowe tematy istotne dotyczące m. in. potencjału spalania odpadów, produkcji paliwa alternatywnego i unieszkodliwiania bomb ekologicznych. Zmiana podejścia w zakresie niektórych istotnych tematów wynika z po-

jawienia się pilnej potrzeby dywersyfikacji źródeł energii z punktu widzenia polskiej gospodarki oraz przeciwdziałania zanieczyszczeniu środowiska i rosnącej ilości odpadów. W obliczu kryzysu na rynku energetycznym związanego

z sytuacją geopolityczną w najbliższym sąsiedztwie Polski oraz rosnącej troski o środowisko naturalne, perspektywa interesariuszy uległa częściowej zmianie.

L.p.	Temat istotny w 2022 roku*	Obszar
1	Potencjał związany ze spalaniem odpadów dla polskiej energetyki	Zarządzanie
2	Zgodność z regulacjami środowiskowymi, zapobieganie nadużyciom, łamaniu prawa i regulacji dotyczących ochrony środowiska	Środowisko
3	Bezpieczeństwo i higiena pracy, środki ochronne oraz wdrożone rozwiązania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom	Społeczeństwo
4	Wpływ na rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym na etapie przetwarzania odpadów oraz redukcji zużycia zasobów naturalnych	Środowisko
5	Wpływ spalania odpadów na zdrowie, kwestie bezpieczeństwa przy spalaniu odpadów	Społeczeństwo
6	Zagospodarowanie "bomb ekologicznych"	Zarządzanie
7	Emisje gazów cieplarnianych oraz sposoby ich redukowania, dążenie do niskoemisyjności	Środowisko
8	Potencjał wykorzystania paliw alternatywnych (RDF) w sektorze elektrociepłowni i przedsiębiorstw energetyki ciepłej	Środowisko
9	Prowadzone i planowane inwestycje, ulepszenia i modernizacje	Zarządzanie
10	Innowacyjność i działalność badawczo-rozwojowa	Zarządzanie
11	Wpływ stosowanych przez firmę technologii i rozwiązań w procesie spalania i stabilizacji odpadów na środowisko	Środowisko
12	Łańcuch wartości organizacji - współpraca z dostawcami, polityki wobec dostawców	Zarządzanie

* W kolejności od najwyższej ocenionej do najniższej w ramach analizy istotności.

GRI: 2-3

Raport nie został poddany zewnętrznej weryfikacji.

Indeks treści GRI

Indeks treści oparty o Standardy GRI („with reference”)

Oświadczenie o zastosowaniu	Grupa Mo-BRUK zaraportowała dane za okres 01.01.2022-31.12.2022 w oparciu o GRI Standards
Zastosowane GRI 1	GRI 1: Podstawy 2021
Obowiązujące standardy sektorowe GRI	Nie dotyczy

Nazwa Standardu

Ujawnienie

Miejsce w raporcie

UJAWNIEŃ PODSTAWOWE

Organizacja i jej praktyki sprawozdawcze

GRI 2: Ujawnienia podstawowe 2021	2-1 Informacje na temat organizacji	Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-2 Podmioty uwzględnione w raporcie	Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-3 Okres raportowania, częstotliwość i dane kontaktowe	O raporcie
	2-4 Korekty i uzupełnienia	O raporcie
	2-5 Niezależna weryfikacja	O raporcie

Działalność i pracownicy

GRI 2: Ujawnienia podstawowe 2021	2-6 Działalność, łańcuch wartości i relacje biznesowe	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ, Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-7 Pracownicy	Pracownicy
	2-8 Współpracownicy	Pracownicy

Nazwa Standardu	Ujawnienie	Miejsce w raporcie
Ład korporacyjny		
GRI 2: Ujawnienia podstawowe 2021	2-9 System zarządzania i skład organu zarządzającego	Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-10 Kryteria powoływania członków organu zarządzającego	Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-11 Prezes organizacji, przewodniczący organu zarządzającego	Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-12 Nadzór organu zarządzającego nad oddziaływaniem organizacji na gospodarkę, środowisko i społeczeństwo	Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-13 Delegowanie odpowiedzialności w obszarach kluczowych dla raportowania	Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-14 Rola organu zarządzającego w raportowaniu kwestii zrównoważonego rozwoju	Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-15 Konflikt interesów	Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-16 Informowanie o zdarzeniach krytycznych	Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-17 Rozwój kompetencji organu zarządzającego w obszarze zrównoważonego rozwoju	Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-18 Ocena pracy najwyższego organu zarządzającego	Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-19 Polityka wynagrodzeń	Pracownicy
	2-20 Sposób ustalania wynagrodzeń	Pracownicy
	2-21 Wysokości wynagrodzeń w ujęciu rocznym	Pracownicy
Wytyczne do raportowania ESG	GPW G-P1 Struktura organów zarządczych	Zarządzanie i ład korporacyjny
	GPW S-P2 Wskaźniki równości wynagrodzeń	Pracownicy

Nazwa Standardu	Ujawnienie	Miejsce w raporcie
Strategia, polityki i praktyki		
GRI 2: Ujawnienia podstawowe 2021	2-22 Oświadczenie w sprawie strategii zrównoważonego rozwoju	Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-25 Usuwanie negatywnych skutków działalności	Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-26 Mechanizmy zgłaszania pytań i wątpliwości	Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-27 Zgodność z prawem i regulacjami	Zagadnienia środowiskowe, Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-28 Członkostwo organizacjach branżowych	Zarządzanie i ład korporacyjny
Wytyczne do raportowania ESG	GPW G-P4 Mechanizm zgłaszania naruszeń	Zarządzanie i ład korporacyjny
Angażowanie interesariuszy		
GRI 2: Ujawnienia podstawowe 2021	2-29 Podejście do angażowania interesariuszy	Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-30 Układy zbiorowe pracy	Pracownicy
Wytyczne do raportowania ESG	GPW S-P4 Wolność zrzeszania się i negocjacji zbiorowych	Pracownicy
TEMATY ISTOTNE		
GRI: 3: Tematy istotne 2021	3-1 Proces definiowania istotnych tematów	O raporcie
	3-2 Lista kluczowych obszarów	O raporcie
Temat istotny: Potencjał związany ze spalaniem odpadów dla polskiej energetyki		
GRI: 3: Tematy istotne 2021	3-3 Zarządzanie kluczowymi obszarami	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ

Nazwa Standardu	Ujawnienie	Miejsce w raporcie
Temat istotny: Zgodność z regulacjami środowiskowymi, zapobieganie nadużyciom, łamaniu prawa i regulacji dotyczących ochrony środowiska		
GRI 3: Tematy istotne 2021	3-3 Zarządzanie kluczowymi obszarami	Zagadnienia środowiskowe
GRI 2: Ujawnienia podstawowe 2021	2-27 Zgodność z prawem i regulacjami	Zagadnienia środowiskowe
GRI 205: Antykorupcja 2016	205-2 Komunikacja i szkolenia w zakresie polityki i procedur antykorupcyjnych organizacji	Zarządzanie i ład korporacyjny
	205-3 Potwierdzone przypadki korupcji i podjęte działania	Zarządzanie i ład korporacyjny
GRI 304: Bioróżnorodność 2016	304-1 Lokalizacje spółki będące własnością, wynajmowane, zarządzane lub sąsiadujące z obszarami chronionymi bądź obszarami o dużej wartości pod względem bioróżnorodności znajdującymi się poza obszarami chronionymi	Zagadnienia środowiskowe
	304-2 Znaczący wpływ działań, produktów i usług na bioróżnorodność	Zagadnienia środowiskowe
Wskaźnik własny	Liczba spełnianych norm środowiskowych	Zagadnienia środowiskowe
	Zakres spełnianych normy środowiskowe	Zagadnienia środowiskowe
Wytyczne do raportowania ESG	GPW G-P2 Standardy etyki	Zarządzanie i ład korporacyjny
	GPW G-P3 Polityka antykorupcyjna	Zarządzanie i ład korporacyjny
Temat istotny: Bezpieczeństwo i higiena pracy, środki ochronne oraz wdrożone rozwiązania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom		
GRI 3: Tematy istotne 2021	3-3 Zarządzanie kluczowymi obszarami	Pracownicy
GRI 403: Bezpieczeństwo i higiena pracy 2018	403-1 System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy	Pracownicy
	403-2 Identyfikacja zagrożeń, ocena ryzyka i badanie wypadków	Pracownicy

Nazwa Standardu	Ujawnienie	Miejsce w raporcie
GRI 403: Bezpieczeństwo i higiena pracy 2018	403-3 Usługi BHP	Pracownicy
	403-4 Uczestnictwo pracowników, konsultacje i komunikacja w zakresie BHP	Pracownicy
	403-5 Szkolenia BHP dla pracowników	Pracownicy
	403-7 Zapobieganie i ograniczanie skutków w zakresie BHP bezpośrednio powiązanych z działalnością biznesową	Pracownicy
	403-9 Urazy związane z pracą	Pracownicy
	403-10 Zły stan zdrowia związany z pracą	Pracownicy
Wytyczne do raportowania ESG	GPW S-S1 Bezpieczeństwo i higiena pracy	Pracownicy

Temat istotny: Wpływ na rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym na etapie przetwarzania odpadów oraz redukcji zużycia zasobów naturalnych

GRI 3: Tematy istotne 2021	3-3 Zarządzanie kluczowymi obszarami	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ
GRI 306: Odpady 2020	306-1 Wytwarzanie odpadów i znaczące skutki związane z odpadami	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ
	306-2 Zarządzanie znaczącymi skutkami związanymi z odpadami	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ
	306-3 Wytworzone odpady	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ
	306-4 Odpady, które nie zostały przeznaczone do składowania	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ
	GPW E-S6 Zarządzanie odpadami	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ
Wskaźnik własny	Wskaźnik własny: Opis produktów oferowanych przez Grupę Mo-BRUK	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ

Nazwa Standardu	Ujawnienie	Miejsce w raporcie
Temat istotny: Wpływ spalania odpadów na zdrowie, kwestie bezpieczeństwa przy spalaniu odpadów		
GRI 3: Tematy istotne 2021	3-3 Zarządzanie kluczowymi obszarami	Zagadnienia środowiskowe
GRI 403: Bezpieczeństwo i higiena pracy 2018	403-2 Identyfikacja zagrożeń, ocena ryzyka i badanie zdarzeń BHP	Pracownicy
GRI 413: Spółeczności lokalne 2016	413-2 Lokalizacje (operacje) o znaczącym rzeczywistym i potencjalnym negatywnym wpływie na społeczności lokalne	Zagadnienia środowiskowe
GRI 416: Zdrowie i bezpieczeństwo klientów 2016	416-2 Przypadki niezgodności dotyczących wpływu produktów i usług na zdrowie i bezpieczeństwo	Zagadnienia środowiskowe
Temat istotny: Zagospodarowanie bomb ekologicznych		
GRI 3: Tematy istotne 2021	3-3 Zarządzanie kluczowymi obszarami	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ
Wskaźnik własny	Liczba zagospodarowanych bomb ekologicznych	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ
	Opis współpracy z samorządami	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ
	Wpływ gospodarowania bomb ekologicznych na społeczeństwo	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ
Temat istotny: Emisje gazów cieplarnianych oraz sposoby ich redukowania, dążenie do niskoemisyjności		
GRI 3: Tematy istotne 2021	3-3 Zarządzanie kluczowymi obszarami	Zagadnienia środowiskowe
GRI 201: Wyniki ekonomiczne 2016	201-2 Skutki finansowe, ryzyka i szanse związane ze zmianą klimatu	Zagadnienia środowiskowe

Nazwa Standardu	Ujawnienie	Miejsce w raporcie
GRI 302: Energia 2016	302-1 Zużycie przez organizację	Zagadnienia środowiskowe
GRI: 305: Emisje 2016	305-1 Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych (zakres 1)	Zagadnienia środowiskowe
	305-2 Pośrednie emisje gazów cieplarnianych (zakres 2)	Zagadnienia środowiskowe
Wytyczne do raportowania ESG	E-P1 Emisje gazów cieplarnianych	Zagadnienia środowiskowe
	E-P2 Zużycie energii	Zagadnienia środowiskowe
	E-P3 Ryzyko i szanse związane z klimatem	Zagadnienia środowiskowe
	E-S1 Intensywność emisji gazów cieplarnianych	Zagadnienia środowiskowe
	E-S2 Zarządzanie emisjami	Zagadnienia środowiskowe

Temat istotny: Potencjał wykorzystania paliw alternatywnych (RDF) w sektorze elektrociepłowni i PEC

GRI 3: Tematy istotne 2021	3-3 Zarządzanie kluczowymi obszarami	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ
Wskaźnik własny	Liczba odbiorców paliw alternatywnych	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ
	Opis potencjału wykorzystania paliw alternatywnych	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ
	Wartość energetyczna paliw alternatywnych wytworzonych w roku 2022	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ

Temat istotny: Prowadzone i planowane inwestycje, ulepszenia i modernizacje

GRI 3: Tematy istotne 2021	3-3 Zarządzanie kluczowymi obszarami	Zarządzanie i ład korporacyjny
GRI 203: Pośredni wpływ ekonomiczny 2016	203-1 Wspierane inwestycje infrastrukturalne i usługi	Zarządzanie i ład korporacyjny

Nazwa Standardu	Ujawnienie	Miejsce w raporcie
Wskaźnik własny	Liczba zrealizowanych ulepszeń i modernizacji w roku 2022	Zarządzanie i ład korporacyjny
	Opis planów inwestycyjnych	Zarządzanie i ład korporacyjny
	Zakres zrealizowanych ulepszeń i modernizacji w roku 2022	Zarządzanie i ład korporacyjny

Temat istotny: Innowacyjność i działalność badawczo-rozwojowa

GRI 3: Tematy istotne 2021	3-3 Zarządzanie kluczowymi obszarami	Zarządzanie i ład korporacyjny
Wskaźnik własny	Posiadane i zgłoszone patenty	Zarządzanie i ład korporacyjny
	Wdrożone innowacje w przetwarzaniu odpadów w roku 2022	Zarządzanie i ład korporacyjny
	Zrealizowana współpraca z uczelniami i ośrodkami badawczymi w roku 2022	Zarządzanie i ład korporacyjny

Temat istotny: Wpływ stosowanych przez firmę technologii i rozwiązań w procesie spalania i stabilizacji odpadów na środowisko

GRI 3: Tematy istotne 2021	3-3 Zarządzanie kluczowymi obszarami	Zagadnienia środowiskowe
Wskaźnik własny	Opis wpływu na środowisko technologii stosowanych przez Grupę Mo-BRUK	Zagadnienia środowiskowe

Temat istotny: Łańcuch wartości organizacji - współpraca z dostawcami, polityki wobec dostawców

GRI 3: Tematy istotne 2021	3-3 Zarządzanie kluczowymi obszarami	Zarządzanie i ład korporacyjny
GRI 2: Ujawnienia podstawowe 2021	2-6 Działalność, łańcuch wartości i relacje biznesowe	Działania Grupy Mo-BRUK w obszarze GOZ, Zarządzanie i ład korporacyjny
	2-29 Angażowanie interesariuszy	Zarządzanie i ład korporacyjny

Nazwa Standardu	Ujawnienie	Miejsce w raporcie
POZOSTAŁE TEMATY		
GRI 301: Surowce i materiały 2016	301-1	Zagadnienia środowiskowe
GRI 303: Woda i ścieki 2018	303-1	Zagadnienia środowiskowe
	303-2	Zagadnienia środowiskowe
	303-3	Zagadnienia środowiskowe
	303-4	Zagadnienia środowiskowe
	303-5	Zagadnienia środowiskowe
Wytyczne do raportowania ESG	GPW E-S3	Zagadnienia środowiskowe
	GPW E-S4	Zagadnienia środowiskowe

**Punkt kontaktowy w sprawie raportu
i raportowanych informacji:**

✉ mobruk@mobruk.pl

☎ +48 18 441 70 48

📍 Niecew 68, 33-322 Korzenna